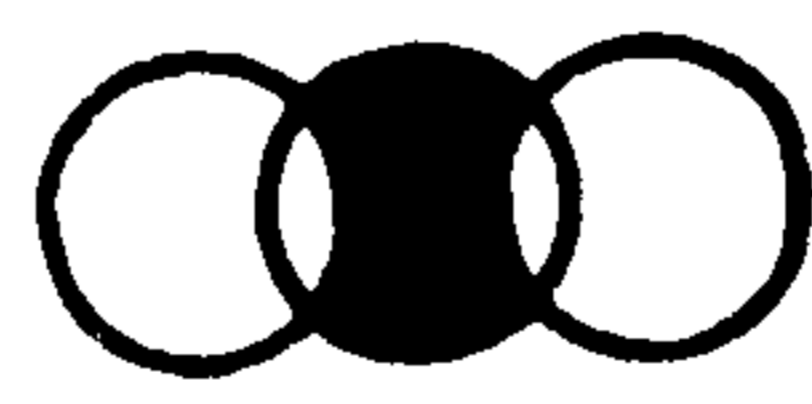

Ketabton.com

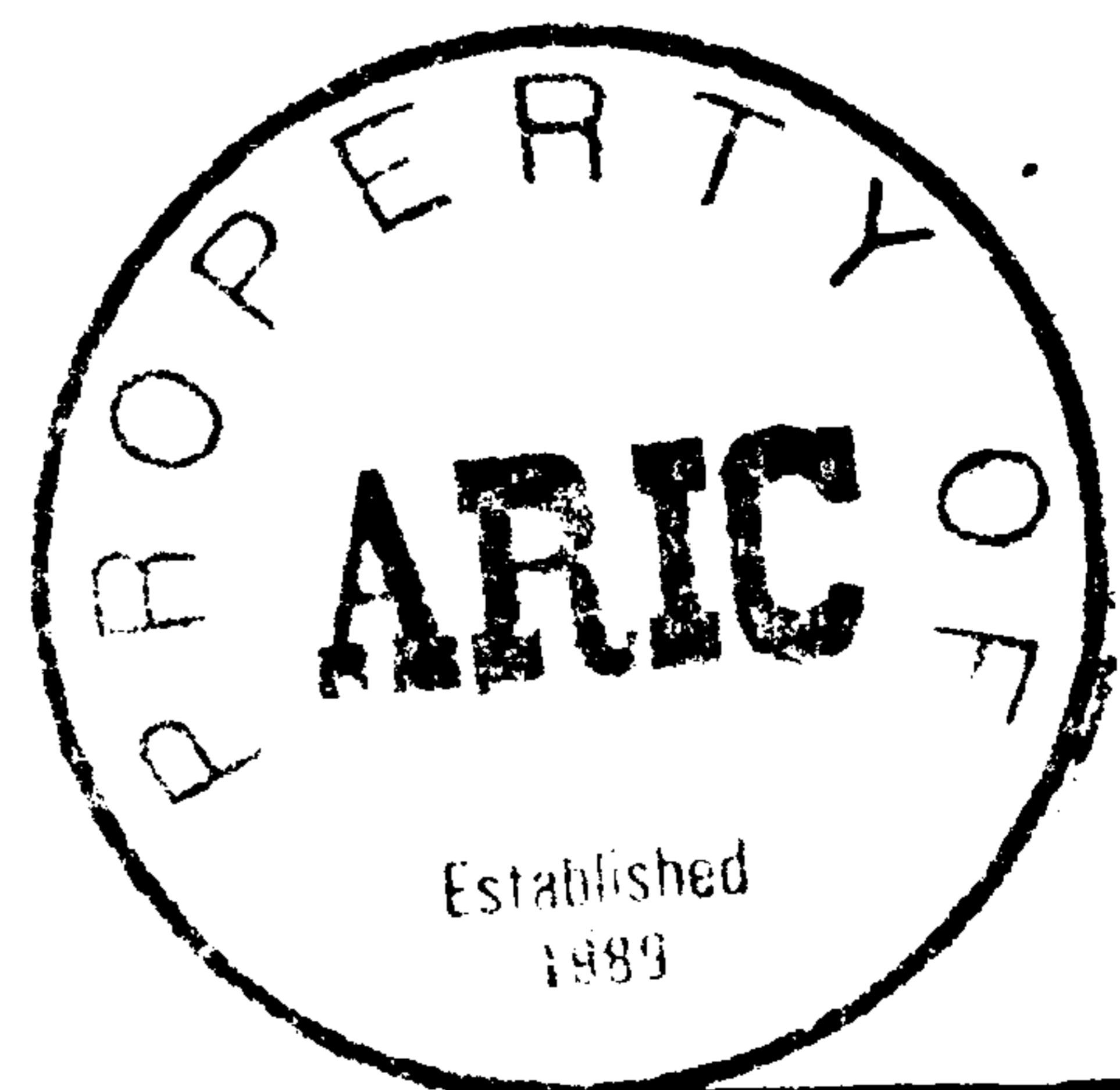
ورپانگه

يوه ورپانگه په لاس ورشي
آدم ولاړشي قدم ورپاندي
بيا پيري په خای ولاړوي
او تيري وي لاندي باندي

کوه رحمن کوهر

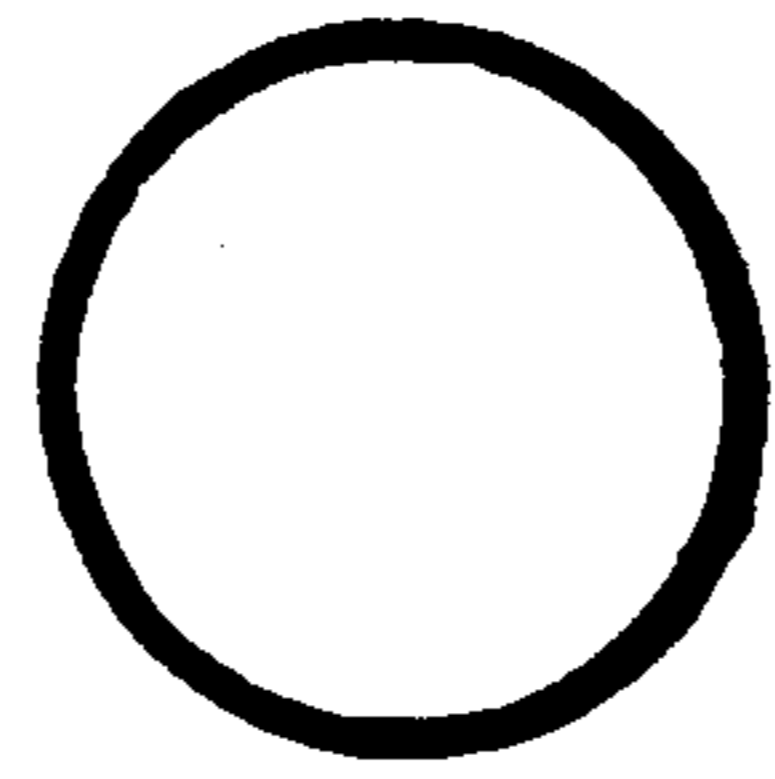
دکتاب نوم : ویرانگه

ویناوال : کوهر چین کوهر
د چاپ کال : ۱۹۱۹
خطاط : نورالدین هنریان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

په ویکار
دهغه ټولون مریالو
په د بنیاد مود سختونو ځنی
تېڅندی د پښو ځولانی او د -
لاسونو ولچکونه پرې کوی او دا
سرنګ آدمزاد خپل قجیر قامت
ته ورچکوی او ژوند نور
غورځانګن کوی.

څوگ پي ولې خپل قسمت کړي

کومه ورځ چې نور پېدی شي

ځان په پنځس ولې لیکه کړي^(۱)

چې په شتو کې اودر پېدی شي

څه په سر آسمانوي پې

که آسمان ځمکه کېدی شي

په مټ څه لره سر په ده

چې په مټ نر رغونېدی شي

په خردک دې ولې سود شي^(۲)

چې په خپز نښتريدی شي

د پړوتل ته ولې پلې^(۳)

له بريالو چې ملېدی شي^(۴)

د باز اډاره نر دې نه نر ده

که نه پي چټي باز پېدی شي

ليت او لارچې د مېړه وي

فطرت ټول ولجه کېدی شي

۱-نور پېدل = بدلېدل، ۲- لیکه = حساب، ۳- خردک = یو بوټی، ۴- سود = مطمئن

۵- پړه = ماتې خوړل، ۶- ټل = ډله جمعیت، ۷- پلټل = یوځای کېدل، ۸- ملټل = مل کېدل

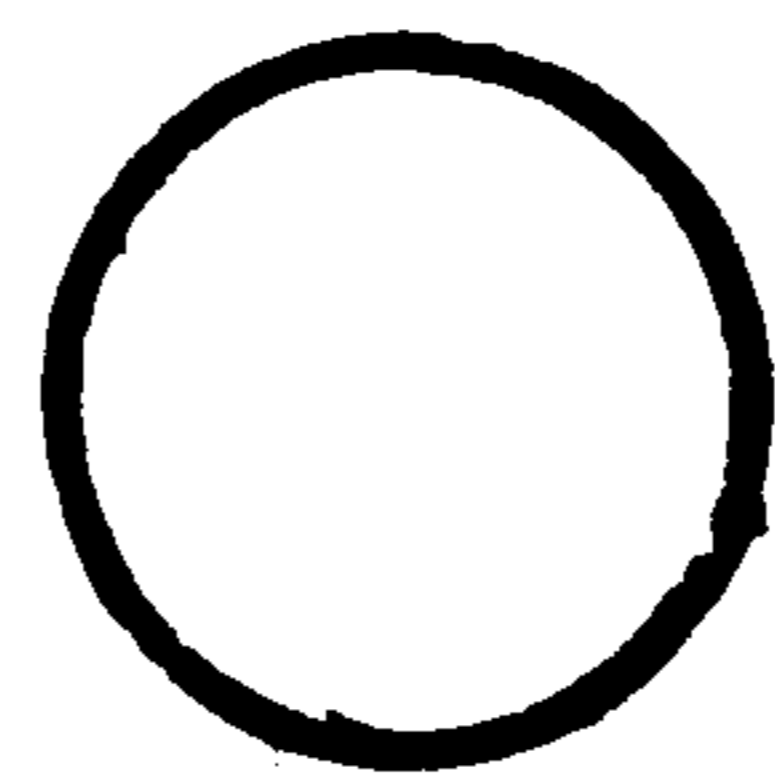
که سواره لوی فرعونان دی
که کلیم شی کونریدی شی
دبری لاری بند نه دی
که له سرخوک تپیدی شی

لوی کتاب دمیربنکارانو
گدیپه وینه کی دخان کا
بیادختوگوگوشتان تپول
الوتونکی باتوران کا

دکلیم دودونه خیل کا
راشکوره زورجهان کا
پرپاسلی اونتلی
دوران قهرمانان کا

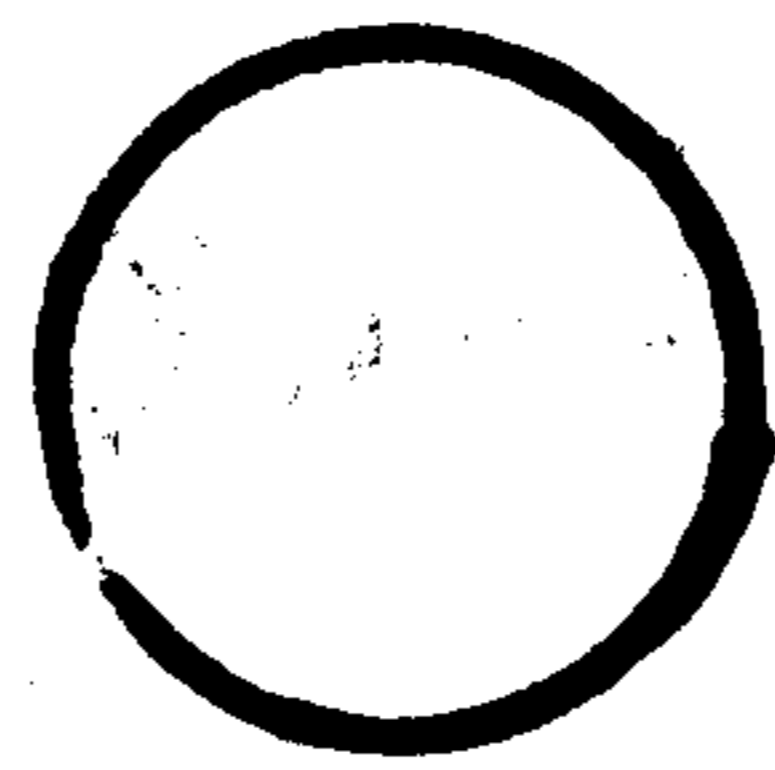
هنه شوک چي مپره خیل دی
تینگ په ننگ اوپه خیل خیل دی
دزمره ماری پی ژوند دی
چی دشنوزمرو دسپل دی

۱-نتلی = ناتارشوی، ۲-خیل = هوپ، ۳-ماری = بنکار.

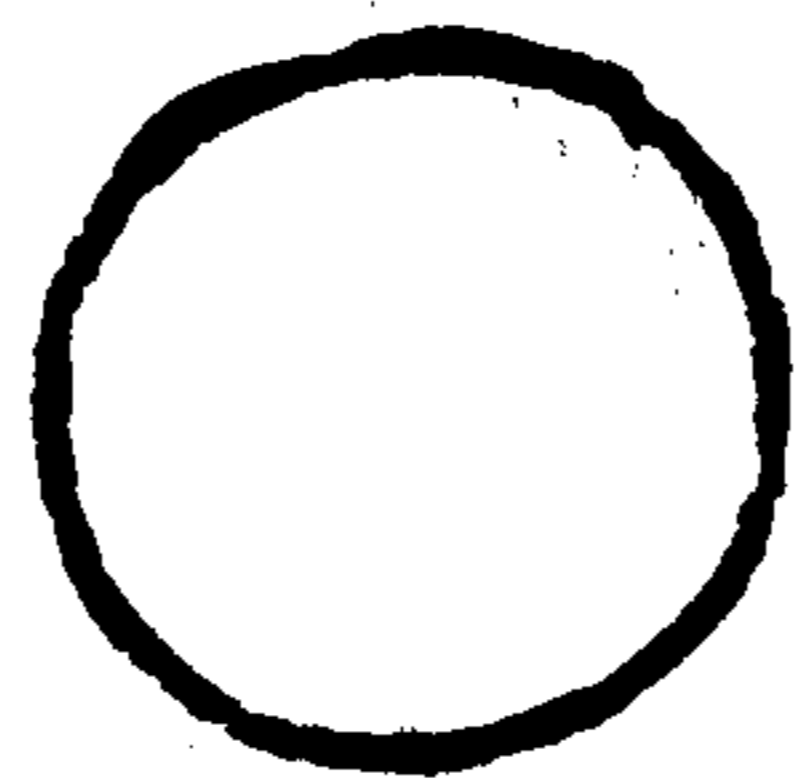
ترهې وينې دى سگروېتې
 ترهې وينې هم رامبيل دى^(۱)
 دخپل تک دى پاتې شوي
 په کولند دى که په بنکېل دى^(۲)
 رشي خنکه بې کوندرې شي^(۳)
 چې خانگي همدرشپېل دى^(۴)
 داطبيب به دې خنک روغ کړي
 چې پي چارې دشا خپل دى^(۵)
 چې دروزي پي تنې وي^(۶)
 په وينو پراته غلبېل دى
 چې جامه پي کاسيري وي^(۷)
 خه په چپل، خه که بې چپل دى^(۸)
 د باتورانگي وروستى ده^(۹)
 مشرى که په چارخويل دى^(۱۰)

-
- ۱- رامبيل = يوکل ، ۲- کولند = کتخه چې دغويې ، خاروي خت ته پي اچوي چې دآزاد
 گرځېدونې منع وساتي ، ۳- کوندى = کانه کتې - خليل ، ۴- خانگي = درې غاښي
 ۵- وشپېل = چې دغلې رشي پرې بادوي ، ۶- شاه خپل = چې شاه خليل کوي يعنې خرومنه
 شخ شخ تسمه تسمه کوي ، ۷- دروزه = دغنودنډر - تيلي ، ۸- کاسيري = بدلسنى
 ۹- چپل = پروښى ، ۱۰- انگي = يوه لويه چې وايي انگي انگي - مل دى شوک دى ،
 ۱۱- چارخويل = قرقره

نه ددين، نه دسا^(۱) دين دي
خوار متازه د سوئيل^(۲) دي
شايد بيا خليل^(۳) زرغون كړي
"مومنان" ټول آذر خپل دي

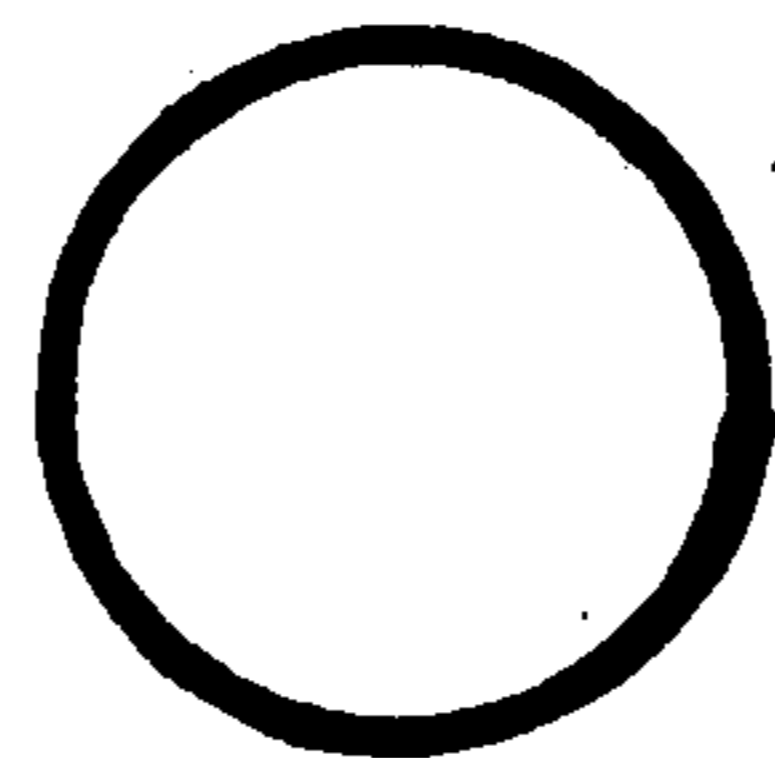
كليمه لويه كيميا ده
لاناپوهه پر دنيا ده
شوند په هر اړيكي وي چي
كليمي ته يې اړتيا ده

د جهان د سما^(۴) پېټي
وري تندي باندي مېړونه
د ملخي نه كله كېږي
د باتور، د باز كارونه
ننگيالي په دار بر سپره
غوروي خپل منبرونه
په پاخون چي "زه يم" نه كړي
خوشې پوچ هغه موندخونه

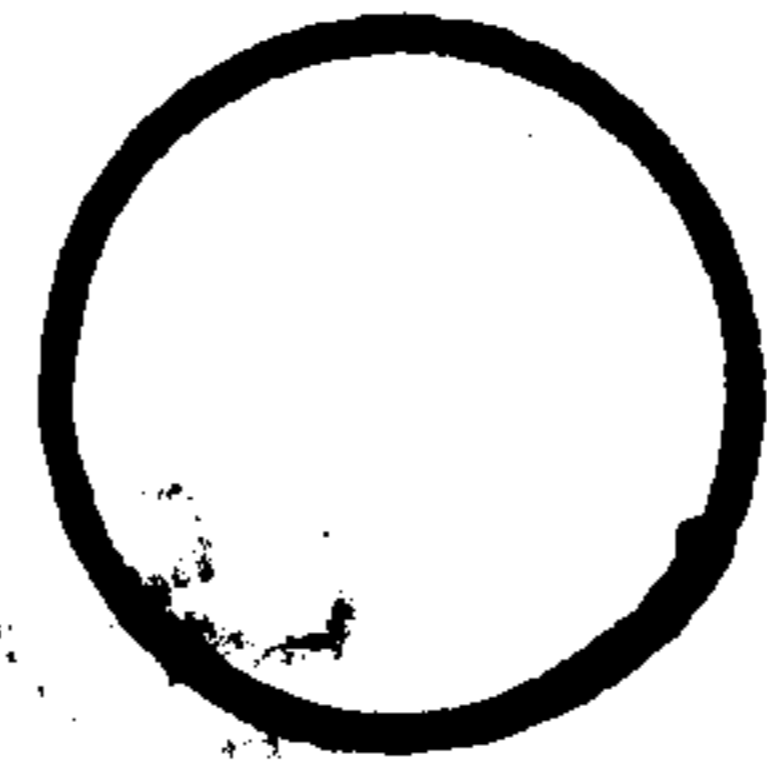
۱- سادين = ارولى خلكه، ۲- سوئيل = درېيمه نړۍ، ۳- سما = بندوسين - توزير

په جوقار چي لرو بر کړي
بلايي هغه بانگ^(۱) سونه
چي دا حُصکه دخدای کور کړي
دي هغه دڅښتن ملونه

ننگيالي دي شاه مېړونه
لکه حق پي کړ وږه وي
دنگيال په مت، په توره
دلته اردڅښتن کړه وي
خولې ماتې په فرعون کړي
دنگيال دمزري زړه وي
تورڅنگلونه خوندي وي
حق ننگي پي غرين کړه^(۳) وي
ساره پي واچوي جوښو کي^(۴)
له پېرو پېرو چي مړه وي
دناحق وږه^(۵) ټول پړه کړي
وږه هغه کړي، چي تل پړه وي

۱- بانگونه = آذانونه، ۲- تورڅنگلی = باطل کاره، ۳- غرين کړه = قلا- سنگر
۴- جوښه = تنه، ۵- وږه = بريالی.

دکيد په اورپو نه شي

چې په غرمب د شتوزرو شي

په تسپو موسلو نه نشي

چې په تورو، په نپزو شي

په منښتو نه بود پري

چې په وينو په خولو شي

چې د باز شوغې ته اړ وي

هغه خنک له توتکرو شي!

ننگيالي يې شي کولی

چې په دار، په غرغرو شي

د تاريخ بهير کولی

کله خوک بې هو په يالو شي؟

د راسمنو چاري کله

د نارامو په لينگو شي

د ژوندون د ميدان گټي

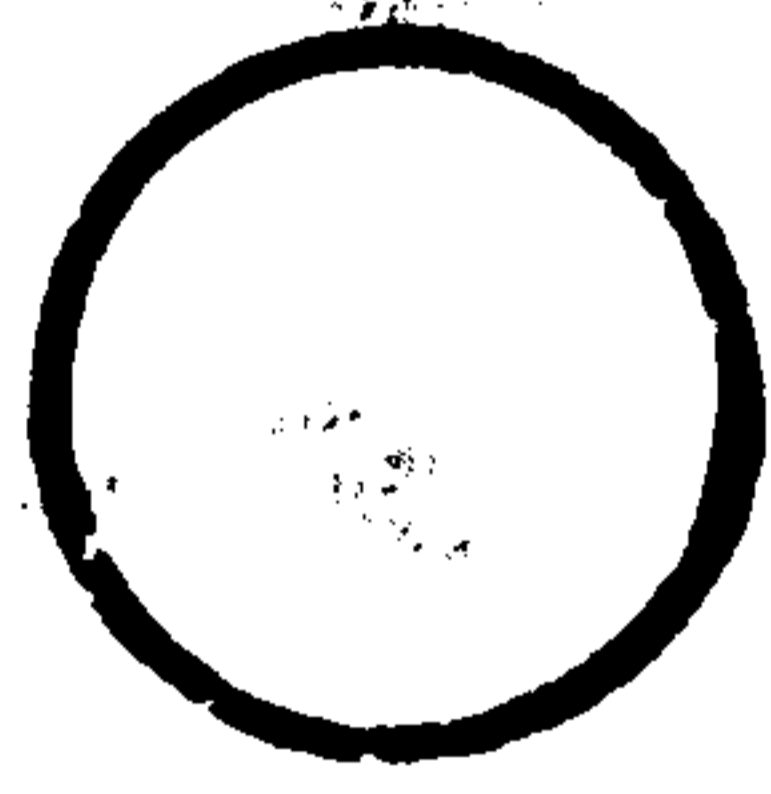
په دال غاړو تور يالو شي

د خيړک سپرانه کله

له درست کلي درندو شي

۱- منښته = نريار تونو ته دورو دپاره په خان خم منل، ۲- نارام = ناغیر - ناراست.

چچا رنجور باوڀري وکري
 پوچي هيلي د داروشي
 آدم وکوره اي مار کسه!
 کله جي سود په کوروشي
 دمانکو د کوچني نمڙي
 پوره خرننگ په حلوشي
 چچا د نمرود روناوي وي
 روڼ په خنک په اوروشي
 عقل خه خوني آتي دي
 راستوري په خپلوملوشي
 د خيرک سر پوره والي
 د حقي په سپاروشي

چچا له مال خبره واورې
 پت په سرباندي پاله شي
 کائنات چچا په منگل کري
 داسري سري باله شي

۱- باوڀري = بابېري = دناروغی، بیا تانديدل، ۲- نموي = جايي، ۳- اورکي = اوربلكي
 ۴- راستوري کېدل = راگرخېدل - اخلاصېدل - راختل.

لوپتي نه تلي صبا خشوڪ

هم يو زويم» به تاله شي

بنكلي هغه چي بنپوه يپ

يود» زويم» په پساله شي

زويم هركله حليمي دي

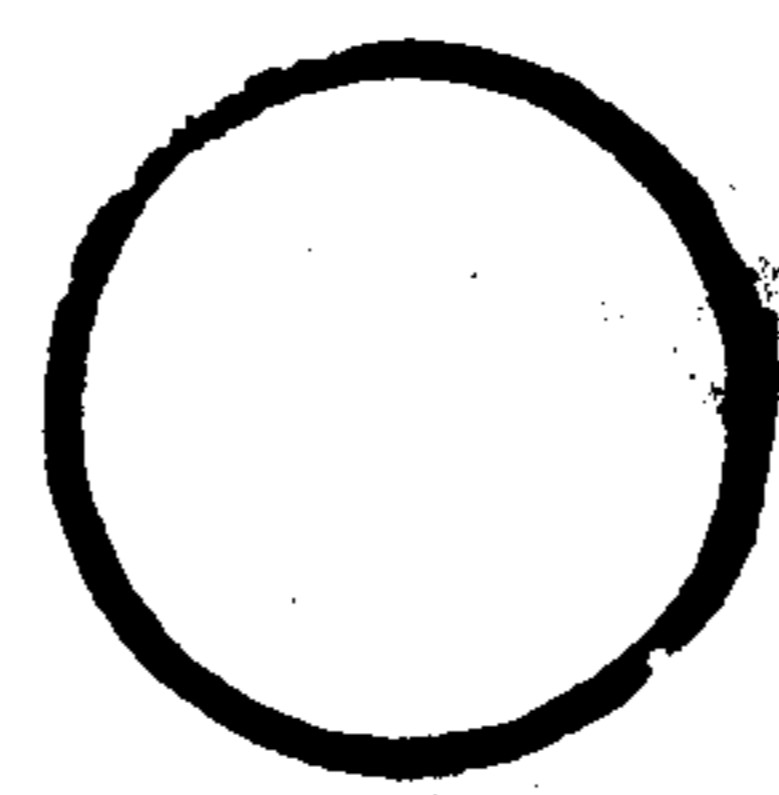
دي وجود چي زور حاله شي

هغه ورځ به ستر سحروي

چي دا خمكه يو كاله شي

په يولوي سين كې غرلي

چري، چري، لښتي، وياله شي

د كتاب حد ماتي مه شي

هره لاره چي ترپي

چي د ژوند د خيره نه وي

ورانوه لاري زري

حق به هله مېشته وکا

لومړي غير چي وشري

يا سري ياد شري شه

حق ناحق ولپ ولسري

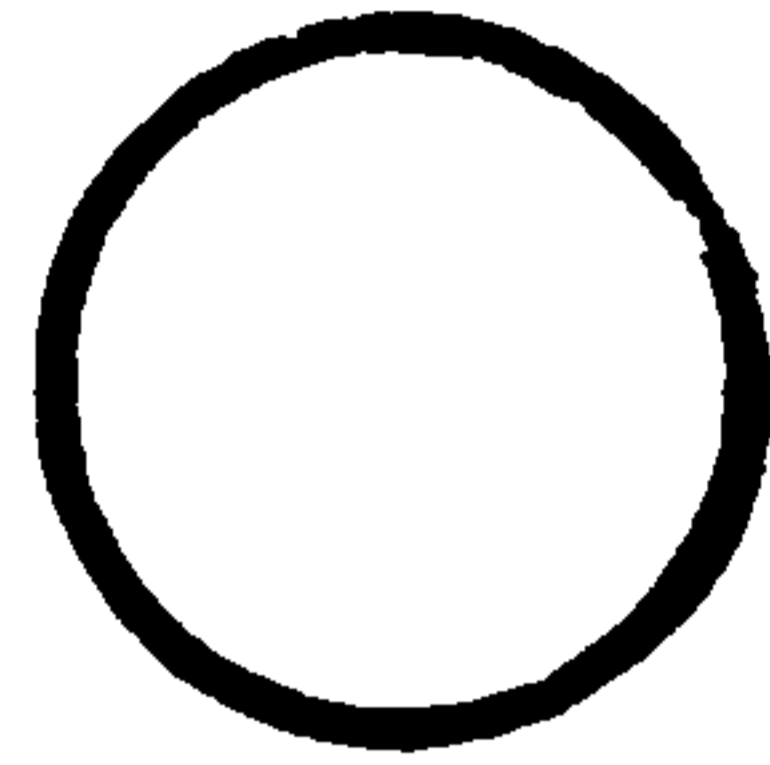
۱- بنپوه = دول - بنايسته والي، ۲- كاله = كور

زېښناکيان چې له مينځ ورک شي

پرکني به شي مسرې

لوی آتيان لکه اوگر کړي

د جگ غرتيږې ورې

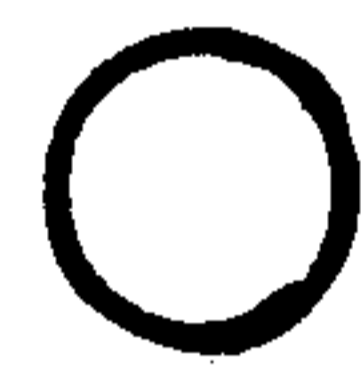

سترر څارکو د واره کسي

په څارلو کرل تنه کي

نری وټ پي چرته بيا موند

بر دستورو په دنيا کي

له کارونو او له شکو

سره زړه وښکل کيږي کړو

الوول حق و ناحق دی

څنگ تر اوسه سترگورو

د بوذر د کندي خلق

د آږود کندي دي

که هر څومخ په کعبه دي

له بتانو پيوندی دي

۱- اوکر د څاروود خوږ لونه وروسته پاتې کېدونکی کيا په ياتانته، ۲- کيږي کيږي کيږي

چرروي د نينبو مېني

خيركان خوشي بيه گروي

د وختونو په ناتار کي

چې بې وگورې د بېر وي

د وجود نېستي بلا ده

پري له ختو مارگان ژاري

سر نېستي ده د نيش "زه يم"

دوه نېستي کليمان ژاري

رغانه د توکو توکو

د صورت هسي دور پېري

ولې "زه يم" يو توکيز دي

يو توکيزی نه نر پېري

حيواني وجود څه دي؟

د حجر و الوولتيا ده

او حجرې د خاورين توکو

خپل تر مينځه انډولتيا ده

۱- مېنه، کور، ۲- دېر، سنگسار، ۳- نيش، ناشته، نيشت، ۴- يو توکيز،
د يو توکي نه جوړ، چې گډونيزه نه وي، ۵- حجره، Cells - ژوند ينگي.

دا خاورينہ وارہ تہو کي

دہر پيننگور غونہي دي

اوبر پيننگو تہ چي خي رشي

تشي تر قندہ شي دي

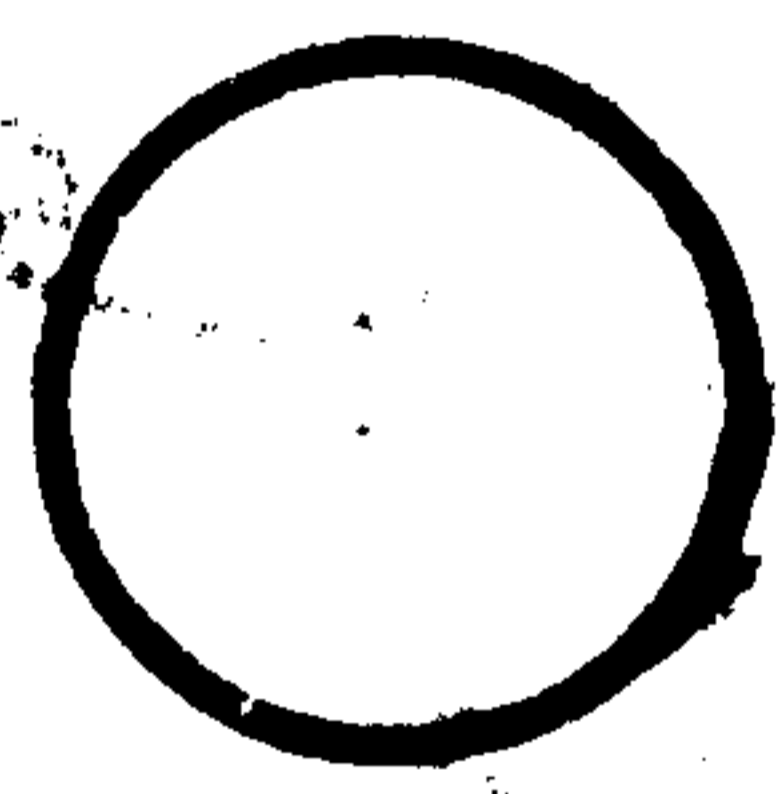

دين ہمہ وارہ سرہ زردی

مذہبونہ بتول زدنہ پخ

دين ژوندون کاندی غور خانگہ

مذہبونہ پچار مبخ

کر لاسی کندوان پی دک شول

چی جب جوب شول پہ خولو کی

خارلہ ہفو توریالیو

چی پہ خیز دی سرخیری وکی

غورہ بتولہ دی پہ خان بده

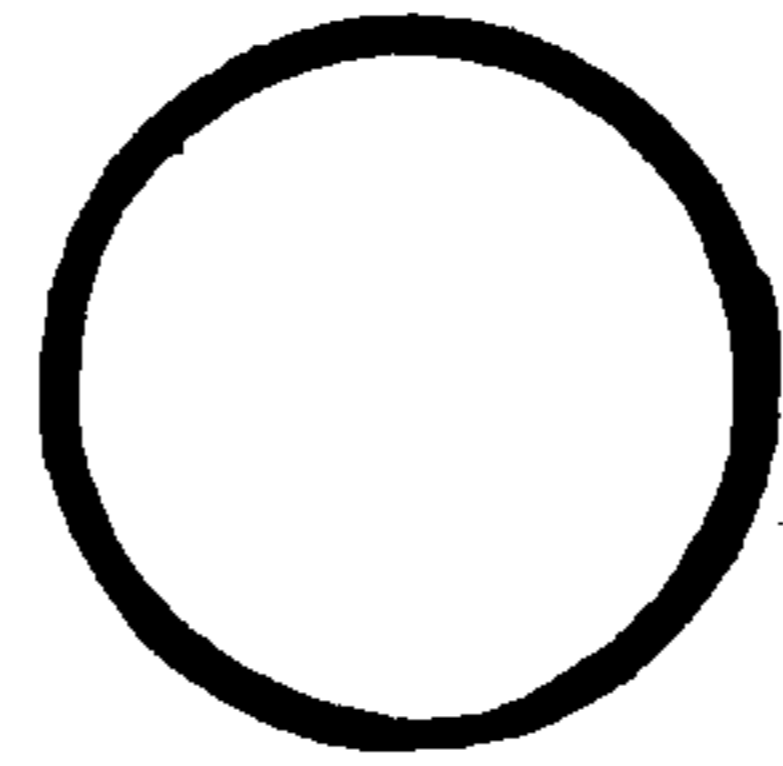
تش لمن کہ پ پسرلو کی

سادہ گوری ملفلری

خسا ہندو کو، خر خور وکی

۱۔ سرخیری = سرپہ ۲۰۔ غورہ = تومت۔ گرم والی - ملامتہ

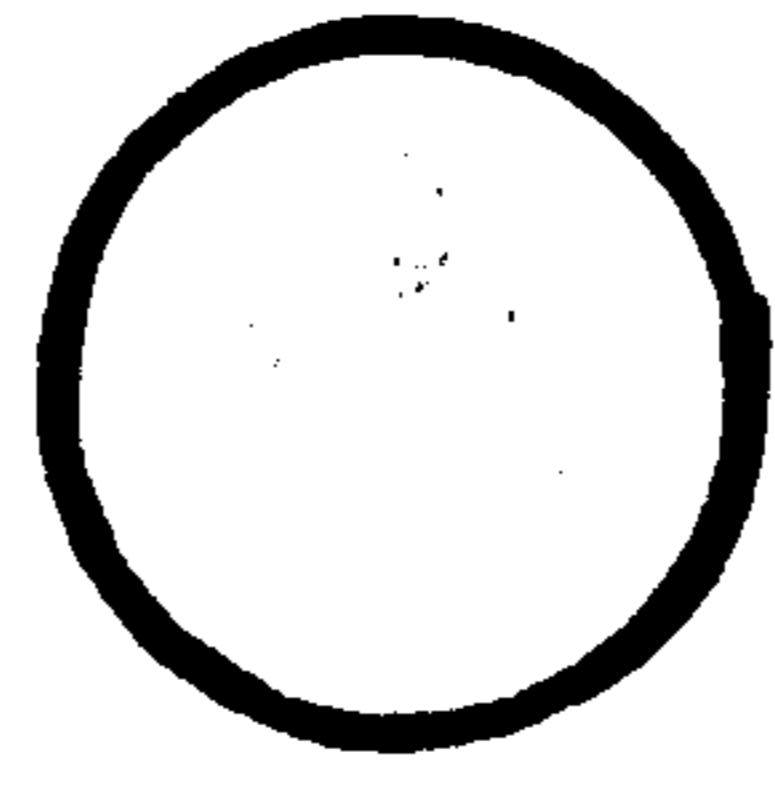
دا چي گوانښ په ستورو کپري
ته هم لوره شه نېزوکی
شه ناویا ته چاره وکړه
مېرنيه! په تلوتلوکې

کورپي مارچې د بمبل وو
هغه سر په موندلو دی
کرولي چي د باز وي
پدلولکو په شوغور دی
چي د بريد او د غدی و
د تسپو د موسلو دی
چي جرگي پري بنايسته وی
هغه شرم د جرگو دی
چي خښتن دلوی انځور و
اوس د پوچو کښېدو دی
د تيرو تورو بڼو کی و
د بي سترگو د کندو دی

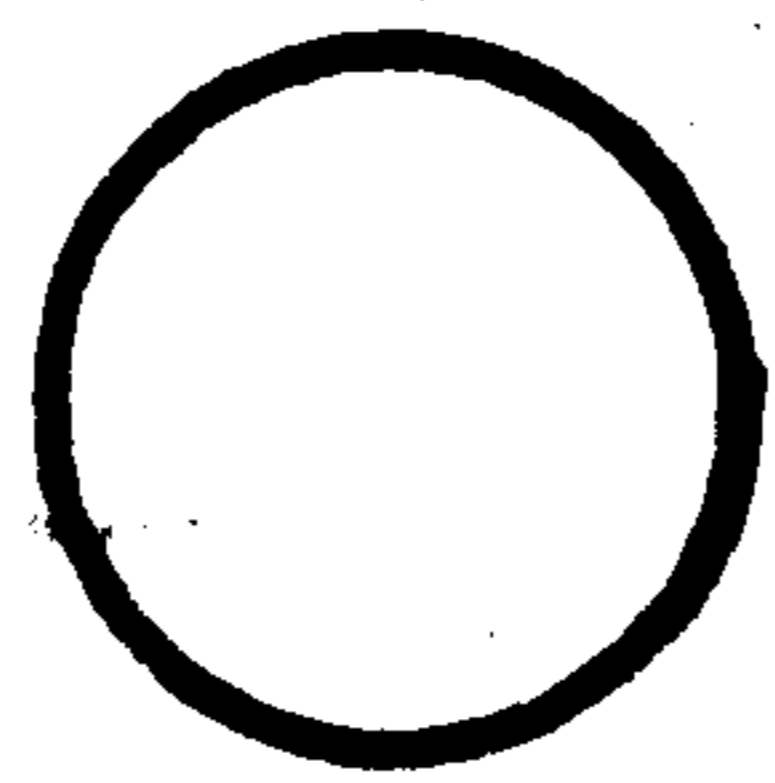
۱- کورپيان = د اتان د مخي په لوبه کې په بمبل (په سر کې) د کورپي (حلقې) د نننګي ویشتونګي
۲- موندو = د مخي په لوبه کې په بت د تپلي خټې نه ښکته وچي کپي لوتی، ۳- کرولي = د ښکار
خیر کولو، څارلو د پاره د باز تاوېدل راتاوېدل، ۴- بور = زمري، ۵- کندي = چم، محلت.

دقرآن حُني ناميـنده
خه دخوشوعقيـدو دی

بازداری یولسوی هنر دی
ته په یوبیله بازداري^(۱)
چتی نه لری جـ ب
په نامه باندې میشکاري^(۲)
تش غر بازو و ته ناستی پی
خه که حوی د لوی یلاری
ته میر بنکاره کریز غواری
په بنه بنه مرداری
پی په تومنه له ویارلو
خوپه چاروکچ د ویاری^(۳)
له قرآن په غیر هـ اـ ذـ ا
بـ صـ لـ وـ مـ وـ خـ کـ ذـ اـ رـ یـ پی
کله سگره پوان ته کوز کره
چی داو لپ دوسره خواری پی؟

۱- بېله = دشومنی لاسمه چې دباز کبهنولو دپاره یی لاس ته اچوی، ۲- میشکاره = یازوان، ۳- ویار = شرم.

چپ بتولنه ترآني وي
 داسري به شهسري وي
 داتنزي تاروگي به
 بيا بازونه وهندي وي
 داپربوتي ، دانست به
 بيا نيتري آسماني وي
 چي نومري په قام قام دي
 بيا به تولى يو آدمخي وي
 دنن شخولي او کاتي به
 صبا توري او توبري وي
 په وندي خهکي دنن به
 نه حکوال ، نه شېخ ملي وي
 نه به پولپ ، نه بېلتون وي
 نه زها ، نه زمایي وي
 يو آدم ، يو آسمتاله
 په گن رنگ به يورنگي وي

۱- شهسري = ستوسري، ۲- پرپوتي انست = بوپتي دي، ۳- آدمخي = د آدم زامن،
 ۴- شخوله = درسته، ۵- کاتي = تيکي، ۶- وندي = داسي حلال کري، خلروي چي پکي خلقو
 برخي (وندي)، ملستي وي، ۷- آسمتاله = تولينه چي پکي د خکي پولى استوگن (خکزي) يا
 آدمزي، د پولى ياسو راتاله وي

آدمخونی به یو کوروی
 وړان به کورکې کورکي وي
 درناوی به وي په جسو
 سپکاوي به پي جسي^(۲) وي
 نه مړي نه به خستن وي
 نه به غټا، نه به نري وي
 نه کاواک، نه به بې واک وي
 چې لله به ټولو اکي وي
 ټولنوال به ټولنوال له
 رب، رحيم وي، اوولي وي
 هم به پې کسب خالقي وي
 هم توره^(۳) به پې رانقي وي
 وي پاخون لکه یوتن به
 یوتپاله به مخنگي^(۴) وي
 له ختيخه تر لويديخه
 به یوستره وروړولي وي
 په حدونود کتاب کې
 به دعقل خپل^(۵) منخي وي

۱- آدمخونی = خټکه ، ۲- جسي = وړتيا ، اهليت ، ۳- توره = قانون -
 تړه - تړلي لاره - لاره ، ۴- مخنگی = مخکې تگ ، ۵- خپل منخي = خپلواکی - آزادي .

سین، د غارو په درنښت به

تل تر تله غر حنکي وي

یو حار پري به له تولو

ټول له یوه به لـوگي وي

له قبلو دې گډو وډو

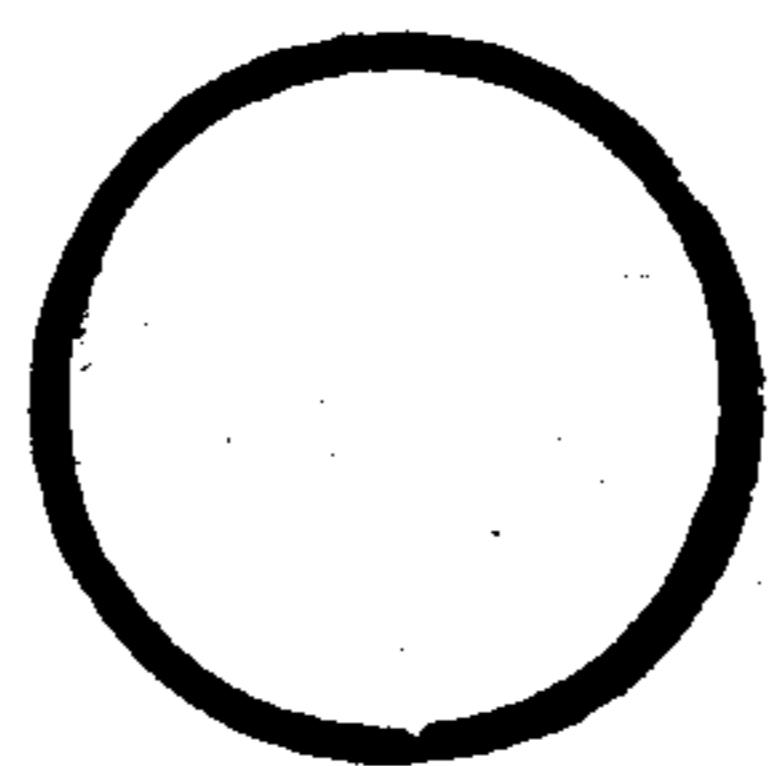
به یوه کعبه موندلې وي

له زرها اور اورکو به

د حری یو رنځایي وي

سړي ټول به سره سیال وي

په فطرت به یې سترواكي وي

ستا خیری درست کائنات دی

ته لا کوز په خرخشويپ^(۱۳)

پوپې پوپې ده لا حمکه

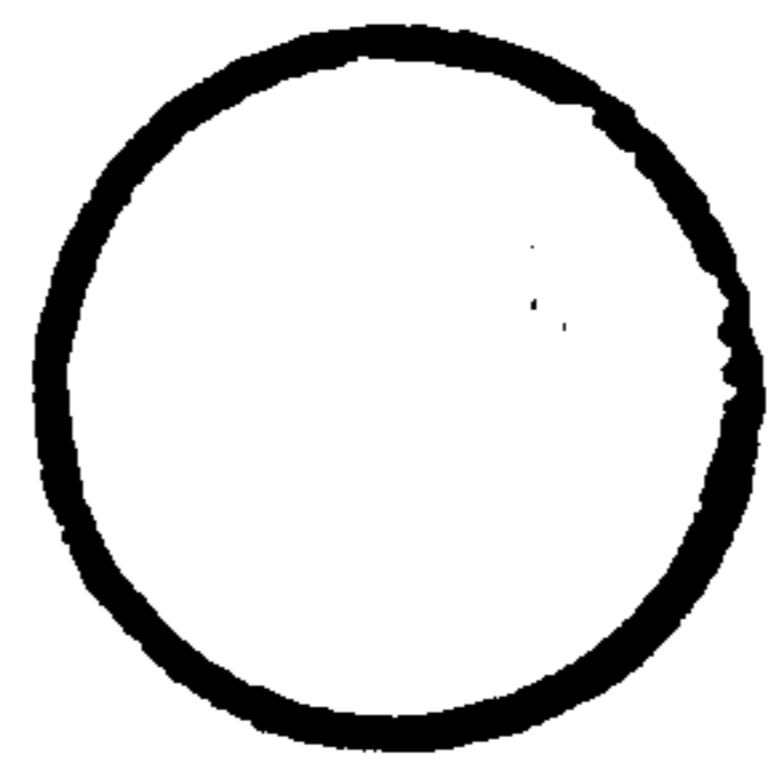
خپل تر مینځه په دښنويپ^(۱۴)

ژوندله تنه گډو ونیزدی^(۱۵)

ته حان حانی به تر خويپ

۱- موندلې = راکسل - ناوی - د غوبل د مینځ غويي، ۲- فطرت = پېچر - د بنیاد موندلې ته
نور ټول کائنات له خرخشويپ = جگړه، ۳- دښنه = دښمنی، ۴- گډو ونیز په گډه هستې لیکي.

حُمکھ یوکررُحکھ نہ شہ
 تہ ترنن دکرکویپ
 یوکررُہہ وارہ آدم دی
 تن پہ قام، پہ قبیلویپ
 دیویپ حجرپ نہریونندہ
 دحجروپہ بیل کلویپ

کرہ بنا یوآدمتالہ
 وران کا پولپ سرحدونہ
 دخیل تن حجرپ کا تپوی
 دا خوارہ وارہ قامونہ
 ستامرام یووروی دہ
 نہ ملگری ملتسونہ
 یوبیرغ پہ حُمکھ جگ کا
 کوز کا وارہ بیرغونہ
 داوسلی دمک لہوکا
 سُر دامن کا تارونہ
 پدی حُمکی - آد محونی
 بیابرسپر کا جنتسونہ

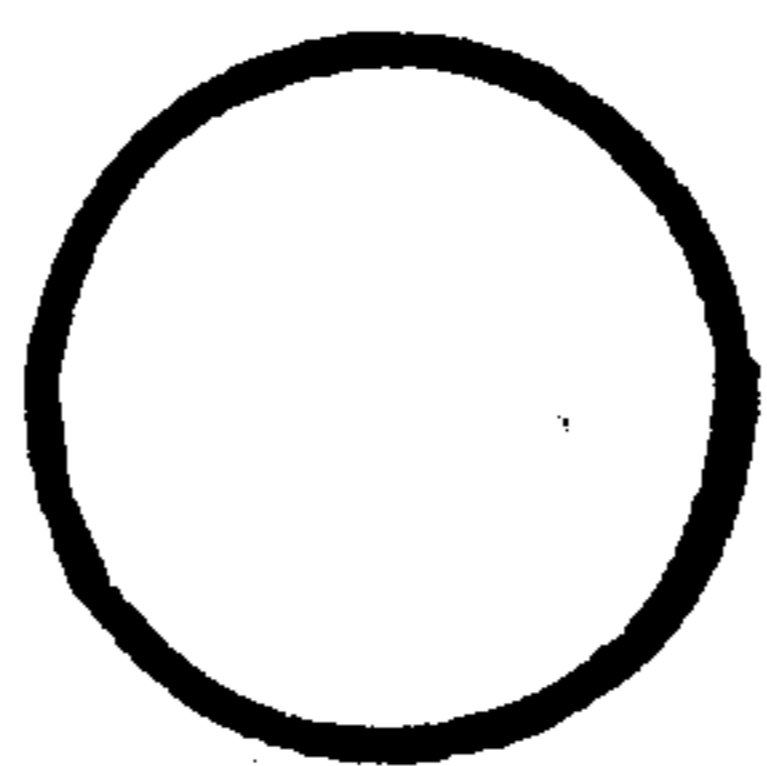
۱۔ کورپہ = کورنی۔

يوڪتاب دى سرتوره ڪا

نور و نفاړه ڪتابونه

بيا آزاد په آدمزادڪا

پارچاوشورى نعمتونه

زول چاپوه سورالوزي

دود ويزاره راپرېسوخى

له دې چوقندنا تاربه

هم پاخه بنختې وځي

چې دشرونه حله يې مړه شي

چې يې ساه دلينگو وځي

راخوره شي پرې دلورو

اور په خوله خوځي ماځوځي

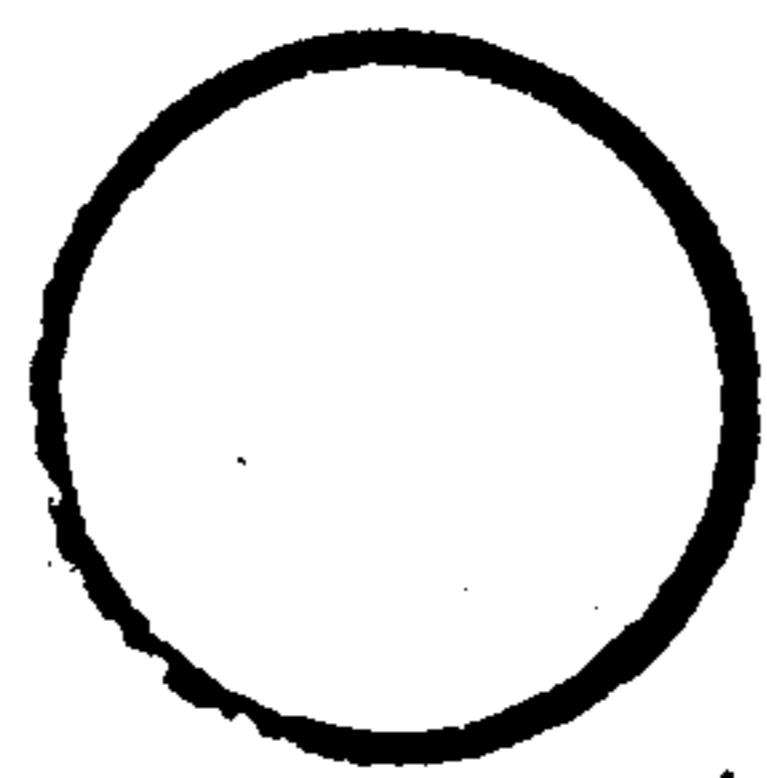
دقرآن دعوه خوداده

چې مؤمن په هرچا بردى

دعوه گيرد ڪتاب گوره

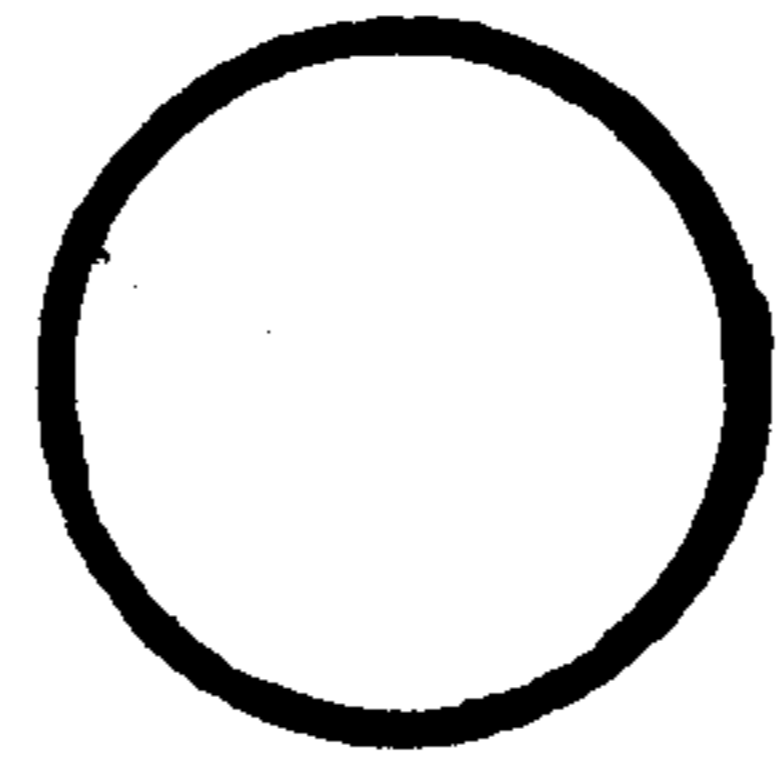
دهمه قامونولردى

۱- سرتوره = دسر قانون - اساسي قانون - بنسټيز قانون، ۲- پارچاوه = ډب - بند.

د زردارو په تهرلني
 دي کتونکي په بايلسني
 د شته منوشته مني ده
 د نيستمنوله نه بپښني
 د مارو کونبي جورپي
 د تش بانوله خرمني
 د زردار ماڼي ولاړي
 د کارگر په تني پلني
 د دک لاس سپينه جامه ده
 د تش لاسو په ريمني
 بده ورځ د لولنگرو
 دازل نه دی ليکني
 د باطل ټولنه پايي
 د مذهب په سروينحنې

۱- کونبي = پزار، ۲- تش باڼي = نيستمن، ۳- دک لاس = چې لاس يې دک وي
 ۴- ريمنه = خيرنه - خيچنه، ۵- لولنگر = بي حمکې - چې حمک يا دوتر
 نه لري، ۶- سروينخل = ملا ترکول - پلوي کول.

وگړي ټول که آذري غواړي

خښتن له تانه خلیلي غواړي

د فرعونی سپاره کوزولولر

واره وختونه کلیسي غواړي

په تشو تیکو که کتې کپړي

دننگ دکولا شه حلې غواړي

وگړي ټول سررقوي او پایي

حق د مېړه غوندې شرونه غواړي

بنکېلاکي عمر د خارو وډې گوري

شروندي آدم به مخ کښي غواړي

د اباسين خونړي نيزا اوچلي^(۲)

د جاليوانو سره ننگي غواړي

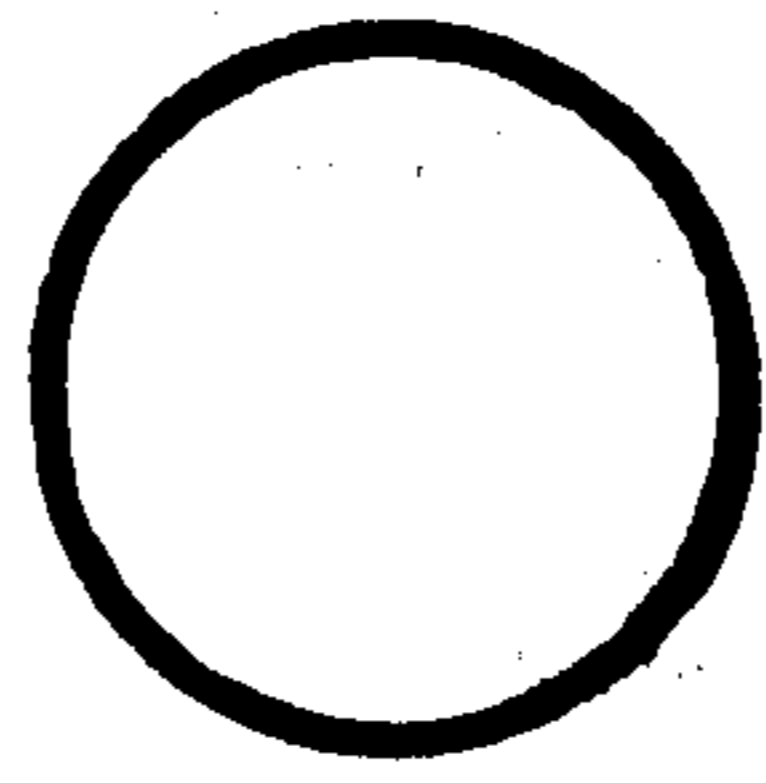
په هسک او تل د حقيقت لټول

تل سر بېري لېوني غواړي

چې د خښتن لاره ډېر کولی شي هم

شرونه داسې زين او هېک سرې غواړي

۱- وگورئ = خبردار ، ۲- نيزا اوچلي = سېلاب اوچپې .

دهگ قامونو په خرخشو کپ

واړه قامونه بې هيڅه دل شي

دميکياولي د شهزادگانو

په ژمنو خپلو کله عمل شي

خپل کند کونډه به پرې ناتار کړي

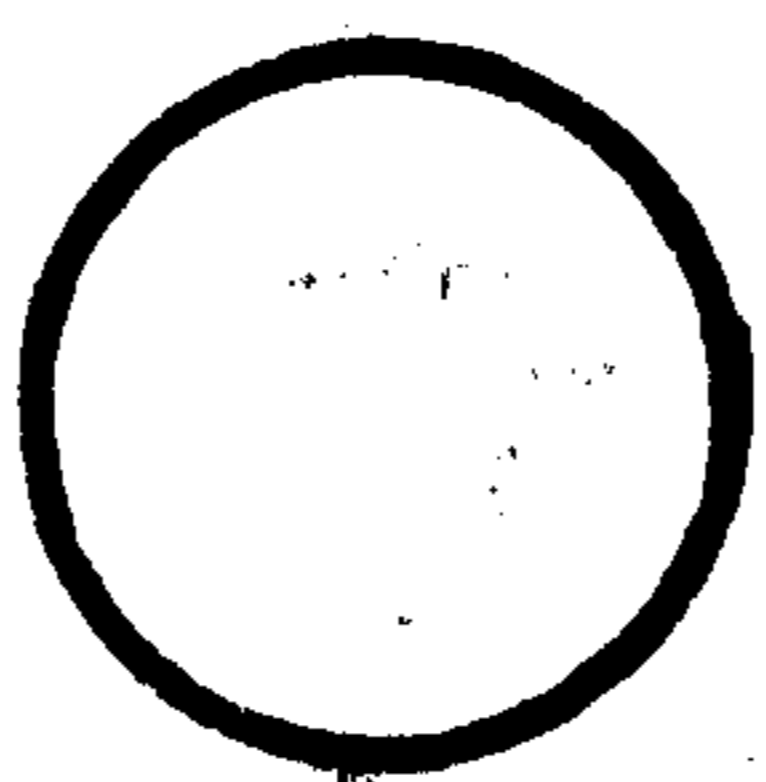
کډې که توب زمري ته تېل شي

غښتلي مېتي د خان کلا ده

کمزوري مېتي د خان اجل شي

که سربېري هوډ يالي پاڅي

په ريزکوبه دا هگ بدل شي

چې د حق سره په لار دی

لکه حق هسې بې خار دی

چې د حق د لارې بېل دی

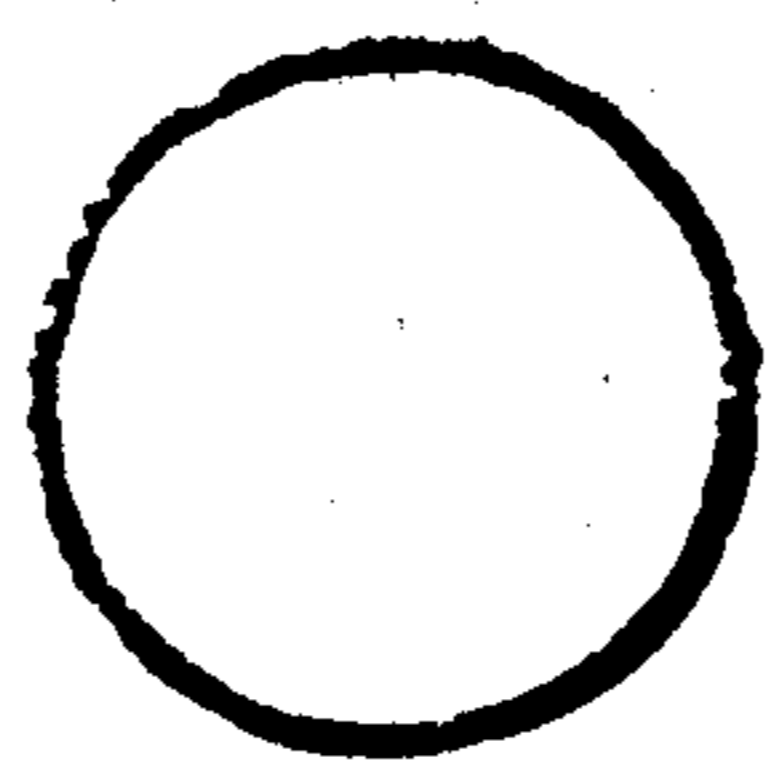
په دنيا په آخر خوار دی

يو وياړلی د حق رنګ دی

بل هر رنګ آخر دوښار دی

۱- رېزکی - کوچنی - وړوکی - ناشی، ۲- وياړ - شرم - پېغور.

چي ٽيغه کي حق ته و کار دی
 د خدای هغه شوک پکار دی
 د خپل "زیم" نارو زونکی
 خپل خانی په خان ناتاری
 دمپرو نومت که گوری
 گل ورین هم تندر چار دی
 په توله چپ دپول ژوند دی
 حق، اوسنکی هغه کار دی
 چي دخیر د آدمزاد دی
 نو په خدای هغه مخدار دی

چي ناسورپه منخ دجکي
 شېخ ملي وي دا دوستري
 آدمزاد به دوه تپي وي
 لري بري پانوري لري
 دپولنو دلرمون به
 نريزي لوزي پانوري

۱- تيغه = برش - کزه وړه - نقش -
 ۲- مخدار = رویدار - دروند.

شي خورلي خلتي به

١٦٦ بي دليتي، يوه خوري

درپه در خاوري په سر به

پرگني وي لولنگري

دټولنولوړ شور دا -

خپلو بدوله اشري

عقوبت په غرغندوشي

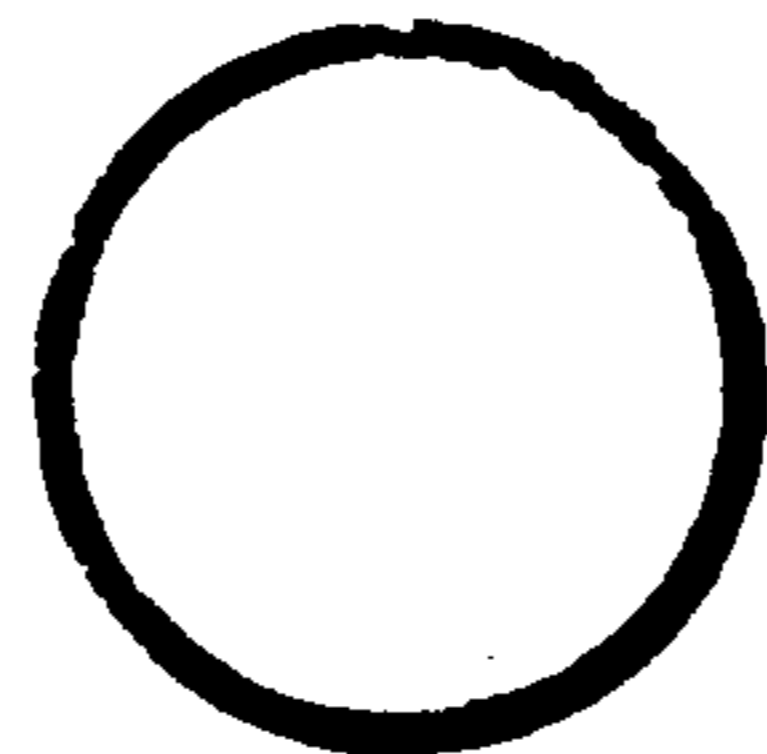
١٦٧ چي دکيا وي اور د سري

١٦٨ تالهنگ دادم اړدي

١٦٩ په يو ورځ برابرې

چي پري درومي کائنات ټول

١٧٠ ستاهم هغه لارمخبرې

١٧١ دا چي خان خانتوره بوي

١٧٢ دا چي هرچرته شمله دي

١٧٣ نيسمان په کمنه نيسي

١٧٤ وايي سپک دي ارکجه دي

١- بي دليتي = چي دله ندرلي، ٢- يوه خوري = چي يولزي وي، ٣- دکيا = چي لوگي کوي،

٤- مخبري = په برنخ، ٥- خانتوره = خان چي ترل پرانستل کوي چي دتوري خان وي،

٦- کمنه = کم ذات - کم اصل - کم سيال

له ازل، وايې بريال يو
 نورپه برخه شاگند دي
 دوى له مخ دخدايه رڼ دى
 نورله پنبويې زيب نده دي!
 كومه توره يې د ازل ده
 چې شتمن داسې پوره دي؟
 د نېسنوكوم كناه دى
 چې نيمگري، نيم كوره دي؟
 او په هرو يو ټولنه
 پوځ، پرېوتى اور وړه دي!
 كه د اصل كړې پوښتنه
 آدمزى ټول يو حجره دي
 له يوې حجرې راغلى
 قام، قبيل، تپه تپه دي
 لوړ ژور دى له زېښا كه
 شته په نيشو^(۴) آلوده دي^(۵)
 د بې وس د بې وسى نه
 وسنى را زرغونه دي

۱- شاگنده = چې شايې لگېدلى وي، ۲- رڼ = جوړ، ۳- ووره = تباه.
 ۴- شته او نيش = شتمن او نېستن، ۵- الوده = نسبتى - اخته

له شته منو غلچکوبيا

مذهبونہ بدرگه دي

د فرعون دکور دنته
په پاشونو آخرموسى شي
د باطلو بنا ماران تبول
تار پتار يې له امسا شي

عقل لیت دی دیوگی ده

پرې قدم قدم رونه پرې

کلیمه هغه شهلیت دی

چې بول شرونه پرې جوته پرې

د آدم د شاه خامنو

توری هرکله شروندی دی

د وختونو په آسمان يې

په خلاستوری سپوږمى دی

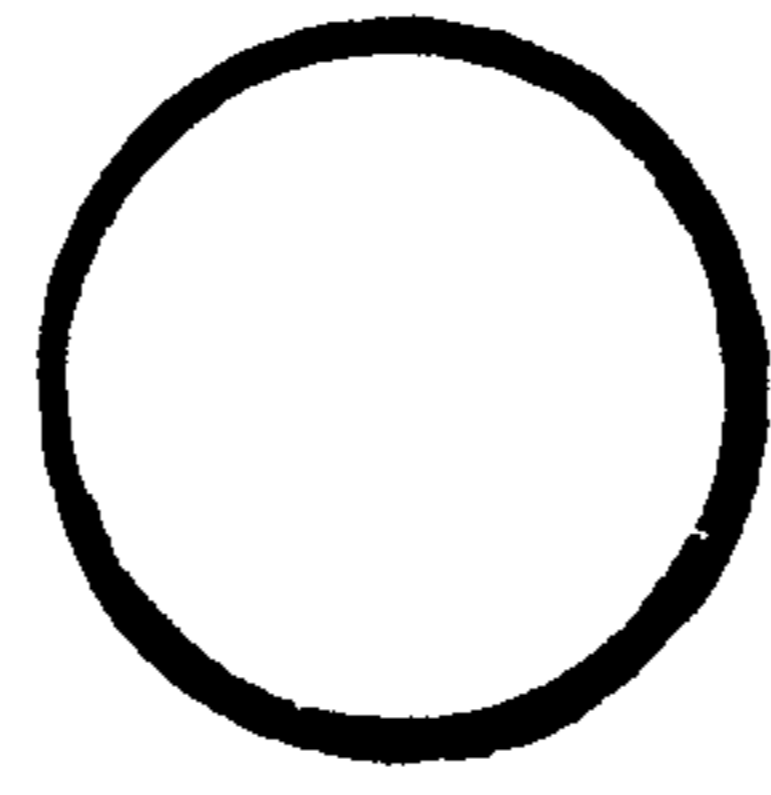
نه مېرونه به بيا بيا کړي

د زړو پېړيو کارونه

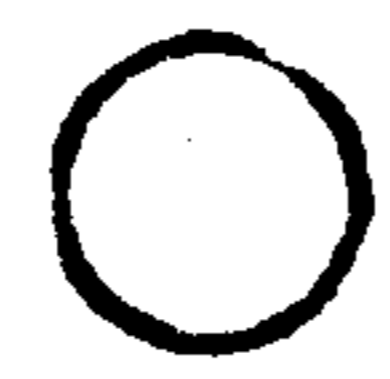
چې پېرې پس يې دنيا کړي

شاه مېړه کړي هغه چارې

۱- شهلیت = شه + لیت = لوی لیت

چچي په خان پلن "سوري نه شي
 ټول جهان په خان واتنگ کړي
 له کوناره چچي دمه شي
 هغه توري نيزي رنگ کړي
 هوډيالي نيزه باز کوره
 چچي په ماته نيزه جنگ کړي
 له يوې بلي پري ته
 د رگي زمري غوڅنگ کړي
 چچي د مرگ په طلب نه شي
 ژوندانه ورځني څنگ کړي
 ننګ په حق باندې کوونکی
 لکه خان باندې چچي ننګ کړي
 رنگ له حقه ځني واخلي
 بيا وري پاڅي جهان رنگ کړي

کليمان د ژوندون لاره
 حيرکان يې په لټون کې
 مړې دسترگوې په ډک کړي
 تر عمرو نو سر غونډک کړي

۱- پان سوري = په پساو پلن، ۲- رگي = پر هارثلی.

○
دی پکار خه رنگ اریکی
د آدم له بیل آدمه؟
دغه لویه کشاله ده
اود ژوند لویه کرپه

○
آدم دغه قدونه دی
انجر پنجر^(۱) شروندینکی
یومونډی زهیم اوده دی^(۲)
د بدلون پدی خاندیره کپ^(۳)

○
که آدم بې پوښه زری
خه پیرمخی مرغانه وی
په ناتار د مرگ صبابه
میراث مری هدایره وی

○
د بدلون پدی ناتار کپ
که صورت دی یوارپتیا ده
هم یو "زهیم" دی خونډی دی
نورا "زهیم" دی مونډی دی

۱- انجر پنجر = الوول، ۲- مونډی = راکس، ناوی، ۳- خاندیره = هیترا - فریم
سکلیت، ۴- پیرمخی = پیرخورونکی، بدلېدونکی.

○

پیرخواره یب له پینویوسی

چی مسوندی یی وی او مری

د کچبه «زهیم» آدم وی

خیلو نغو توتو^(۳) باد وری

○

د آدم له «زهیم» پرتو

نور هر خه چپ دی نور پری

له هر زب^(۴) پری د جبری نه

لکه حان هسی ساز پری

○

هم برحق هغه ژوندون دی

چی د «زهیم» په غبرگون دی

که وجود دی که پتولنه

کار د «زهیم» یب پا خون دی

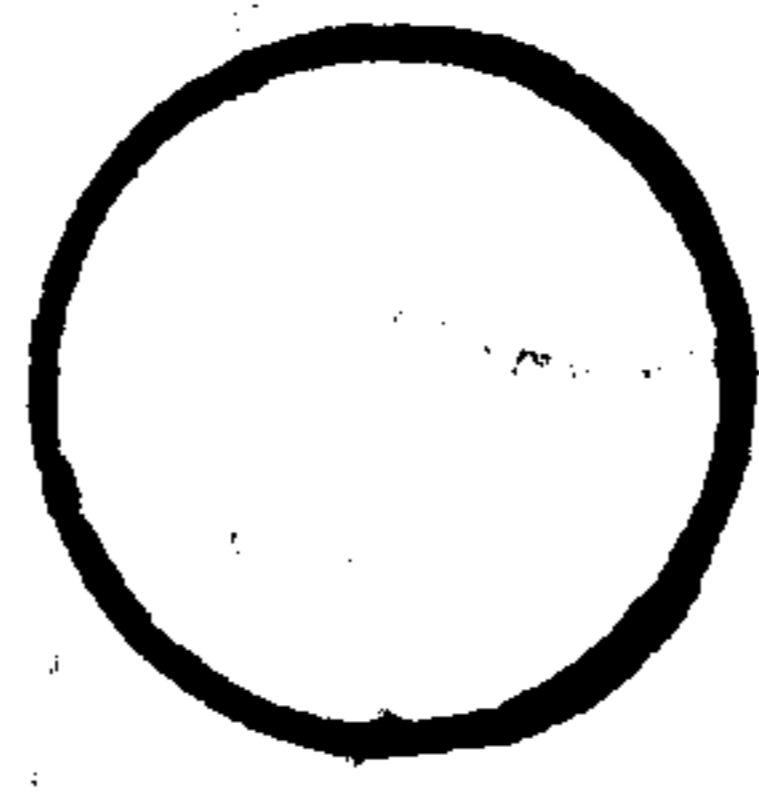
○

چی د «زهیم» په شرکانه دی روزنگری د بدلون دی

د جبر و په کچ کب اوسی اود سترگوتش الون دی

۱- پیرخواره = پیرخوردنکی، ۲- او مری = اوم، ۳- لغوتی = جذبات - غریزی .

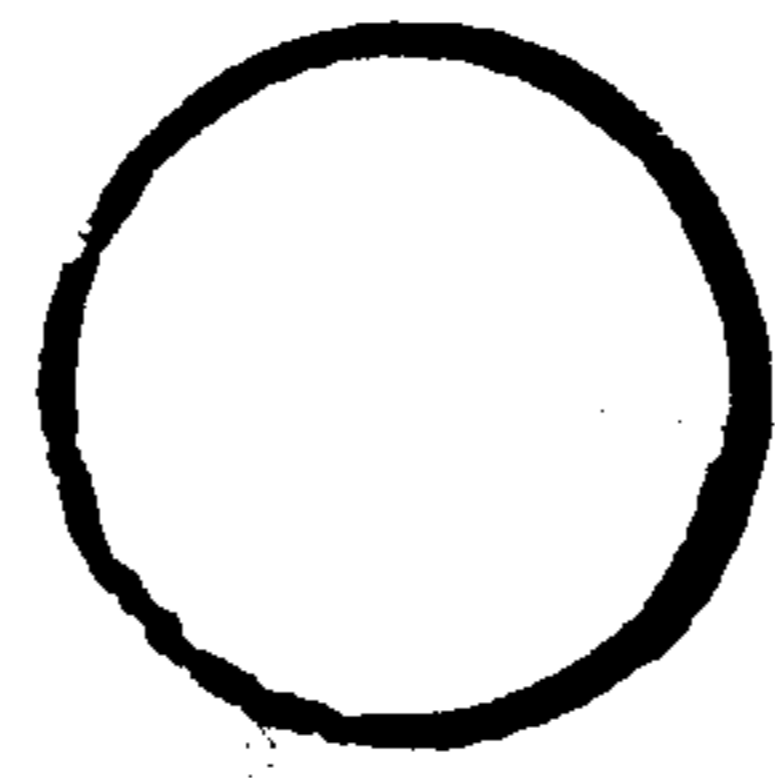
۴- زب پری = هغه خه چی زیب ول کوی، ۵- روزنگری = روزنه کوونکی - لویونکی .

ٻول فطرت يي خوري تاليزه^(۱)
آدم نهی جدا جدا وري
دخانی سود غم خوردونگی
له حق لاري پنبی پشا، وري
چي په نور و خپله ویش کري
خپلي برخي نه سیا وري
چي مثال نورو ته جگ کري
خپلي مخي ته رها وري
شرونه او مرگ يي دواړه بنکلي
د خورلو چپ دعا وري
چي له خپل ميره آگاه وي
د بشر درني په شا وري
اوسنتون^(۲) د شرونه جامه ده
چي شي لت، په هغو واوري

۱- تاليزه = په جمع - تاله .

۲- اوسنتون = انقلاب .

دژوندون په لويه لار كې

مشالونه بسول دي

د تيرو په تور تپونو

لسكرونه خپرون دي

كتابونه د پ رد جمل

سوزول او ب دول دي

د آدم نه د پرياد كړي

د عمرو نو هېرول دي

كه مذهب يې هم سروينجي

چې باطل دى نيش كول دي

كه خوندي دي په كعبه كې

چې بتان دى لړول دي

په هر پيل د پرمختيا كې

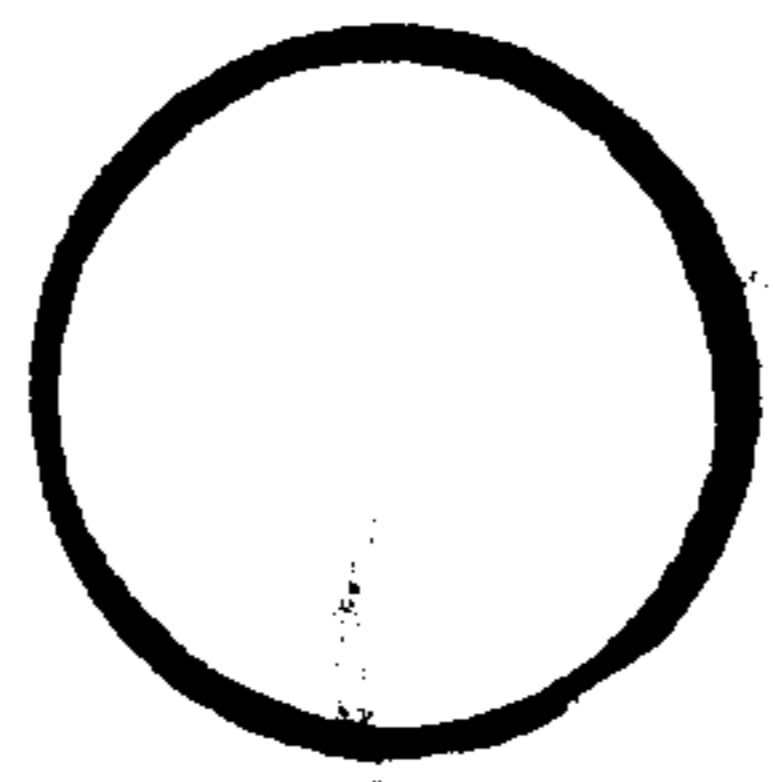
برابرا شوي غورخول دي

چې بنكېل شوي په غورخك شي

بنكېلكونه يې غورخول دي

۱- نيش كول = وركول - په نيش لگول .

۲- برابرا = په پلنو وژر .

د سندان تندي به چري گرو بنجي شي

د درند و پکونو جوړه که پري ناتاروي

د مېره نېستي يو خو وړخې نېستي وي

نه مېر نو شاعمرې نېسمن او خوار وي

درند و عقيد و خلقو کي هميش له

خښتتان د غر پدلو به په دار وي

چې بازونږي په لاس کي چټي کېږي

خان به وپوښتي چې دا خرنگ باز دار وي

چې توره^(۲) د حق^(۳) ملا نو خپلوي شوک

يو قدم پي په چاپه، بل په انگار وي

خپلي سترگي غرو لي وړه بويه

که رڼا پي لار ليدلوله پکار وي

د رباب خواره دي نشته آدم خانه!

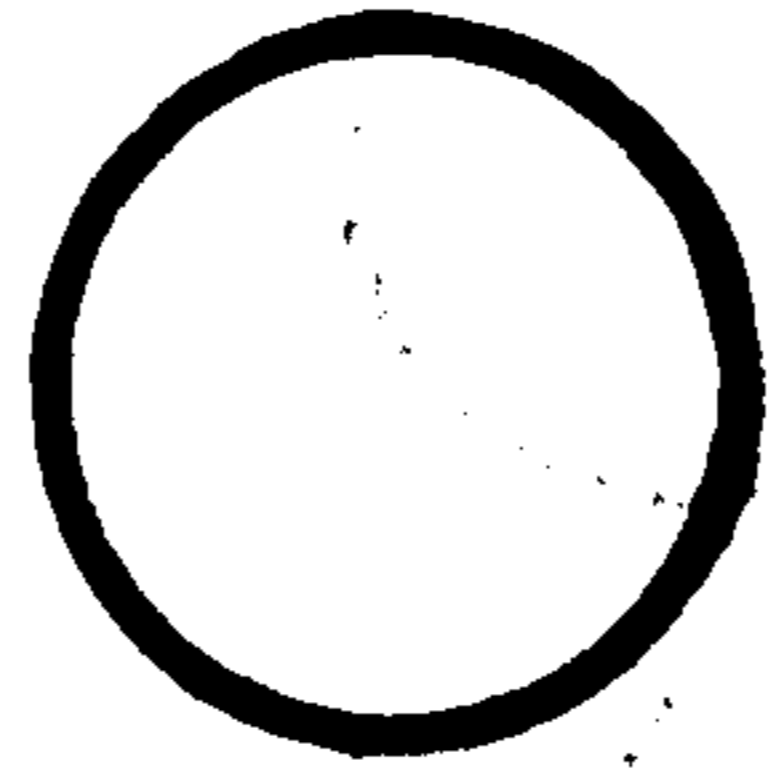
بنايي خلق چې له ميلسه^(۴) دي ويزاروي

۱- چټي = وړکوټي مرغی

۲- توره = قانون - لاره - منډه

۳- حق مل = د حق ملگري

۴- ميلس = مجلس

ننگيالی نه اخلي لاس له خپله ننگه

اباسين کله پښه نيسي له غور ځنگه

چې ترخود ظالمانو نوغی شته دی

حقلان راپستنه شي څنگ له جنګه

پوهگری د بې پوهونه قلنگ خوري

او تړل لاندې دکليو ترقلنگه

چې يې مت د غليمانو وي کتلي

نه وير پيري يې تشه ډنگه ډنگه

د مردی توره ميدان کې لابنه کېري

خلاصه نه وي دکاتې توره له زنګه

پخپل زړې کې زرغون شه او مسور شه

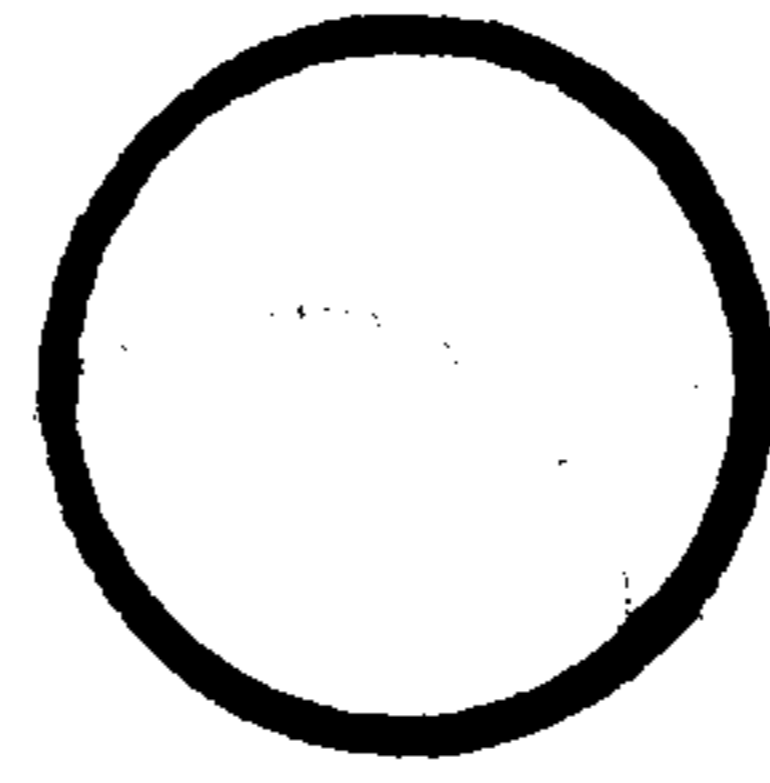
خودې نه ده لاکوتې خواورينه ډنگه

چې يې جس دتن په مور کوي پروا وري

خود هغه ته وي کورنې د جهان تنګه

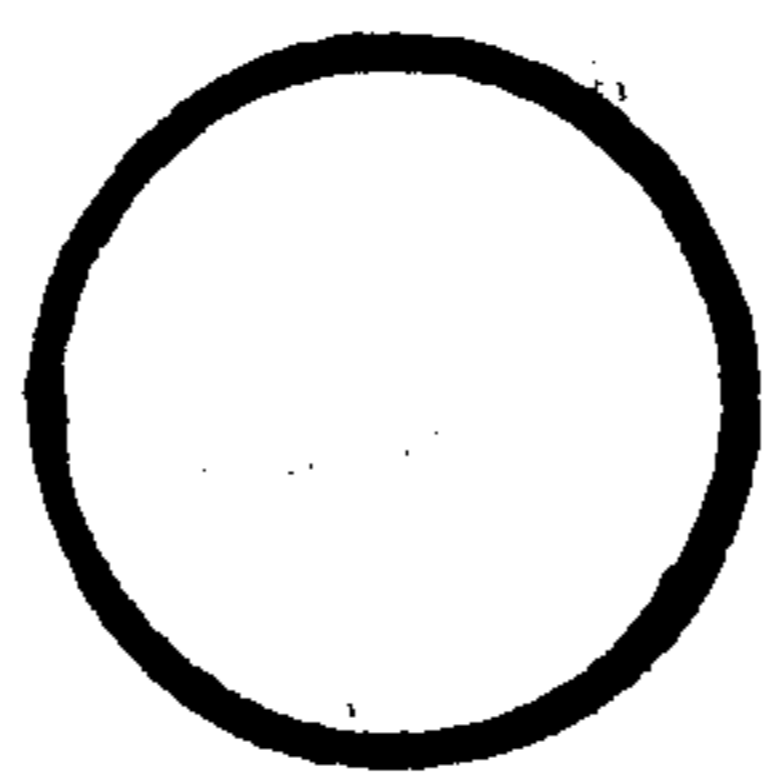
۱- کاتې = تيکی - چرپتون

۲- کويې = د داني کڅوړه

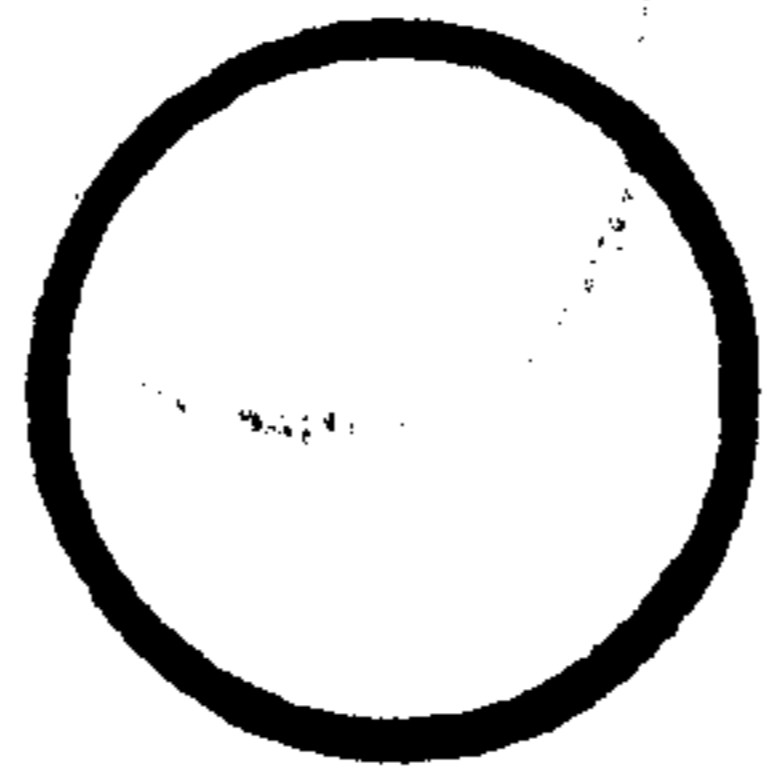
يوبري ديوجنگ غالي دي خوندي که
بيا په بل ميدان برپېنا اوتالندي که
چې دلوی خښتن د لاسو سره بنيابي
شاخلميا! خان په داسې کاربندې که
په حجره په جماتونو کې تورتم دی
د دیوې غوندي لنبه دې په تندي که
د مېړه د خوی آواز له خلقو بېل وي
خوک به بي خنګه په ټولنه کې کوندي که
چې دخپل عمل لاره سترې سترې کړل
خوک به خنګ هغه وکړي راژوندي که
له غوجلي د خارو به خنګه وځي
چې په مينه مينه خت ته غړوندي که
چې بي وين د زورني له چانه وي
هنی پاڅي بي وسان په ډاک کوندي که

۱- لاره = لور

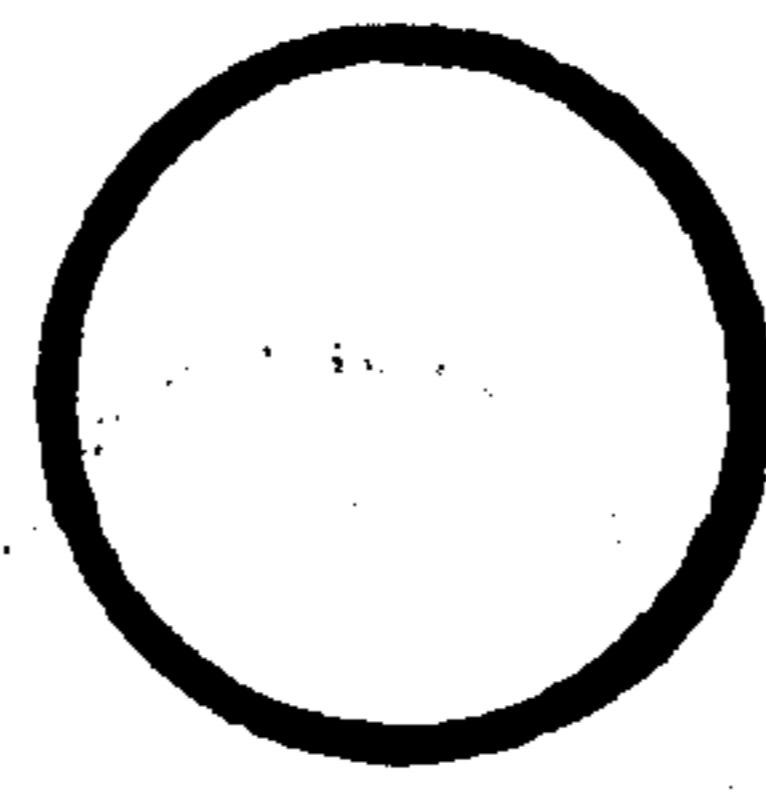
خپلې غوټې ته د غاړې
له خپل تنه پلوانښه شه
د خپانده ابا سين خپل
لکه غاړې په ساته شه
د کړيز سختی په خان کړه
پسته باز په الواته شه
په خپل خان قیدونه کېږده
زرغونه شه او بيا شته شه
پولې راښک، پانگی کېږده
بيا په زغابنت لکه مېړه شه
د خښتن د لارې مل شه
له خښتن خښي لارغه شه
په ريلوچي ورک نه شي
په لوښه لکه واښه شه
د ختيځ له الا الله -
لا اله د پر پواته شه

۱- پلوانښه = مروري - پلگواښه، ۲- پانگی = مير- ډک - مرام
۳- لارغه = لرغونې - وړاندې، ۴- لوښه = خصلت - خوی

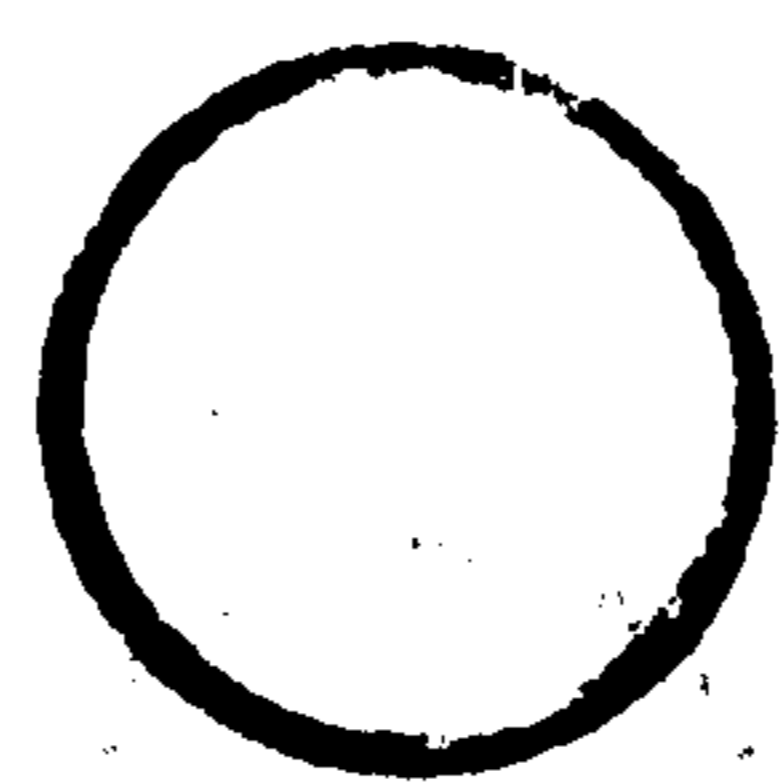

په ټولنو ليوکان گډ دي
 هر وگړي لوي اوکر دی
 لولنکر حکه په نيش دي
 درناوي چچا په دو تر دی
 ټول په تومنه آدم زاد دي
 شوک تاله ، شوک تالانگر دی
 چچا درنه ډله يې مله ده
 دهغوسوي په سر دی
 ډاکندی دی ډبې ننکو
 شوک يې مور شوک يې نهر دی
 هر ټولنه پانگه واله
 د خان بدوله اشر دی
 عقوبت به غرغنده شي
 ډاچي نن ډکيا سوسر دی

۱- اوکر = اولال ، ۲- ډله = گوند ، ۳- مله = ملگري ، ۴- ډکيا = لوگی .
 کوونکی ، ۵- سوسر = د ډروسپيا کو او د چچا نري نري لوگی کوي .

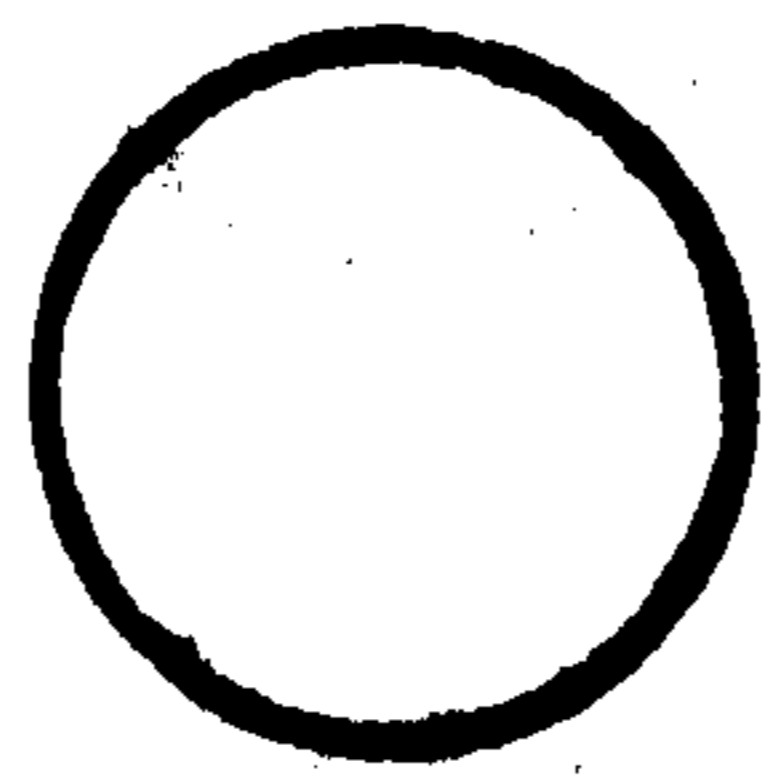
چي سرانه بنكي بلهې مهې
وابه نه خلی توري ختې
په کڅونويې سپرلي شي
چي شوک ونغري سکروتهې
خپله گټه دانن څه ده ؟
چي ستايي د نيکه گټې
د يوه ماته ، باقی سوی
د تورگټ سوی د پوت يې
نه نستر او نه چنار شوې
څه د تورو خاورو خت يې !
دا ميدان د تپرو تورو
ستا مصرې توري دې سمهې
چونک ايوه يې پاتې شوی
وي انکار د درې ستهې
حق ننکانوته وریتې بري
دې ننگ هرکله بتهې
لات منات چې گزاری شوک
شي پخپله بيخي گتهې

خرپي، حڪ شوي، خيالي نه شوي
د «لا» شي خني شي نه شوي
د جس ترغي نه نامينده
نل نچه شوي گني نه شوي
تسه شخوله - خالي تيكي
ببل توره، توبري نه شوي
له جبري تر سري راغلي
لاپه «زويم» سري نه شوي
له مذهب چچ ملستل دي
لدي مريپني شروندی نه شوي
انچاره کي چچ دي پرو دي
هنه ستر آدم زي نه شوي
مينگيري درته آسمان دي
حکه باز، باتورزي نه شوي
هر آدم چچ دي فرعون کر
پي بلواک، خانوکی نه شوي

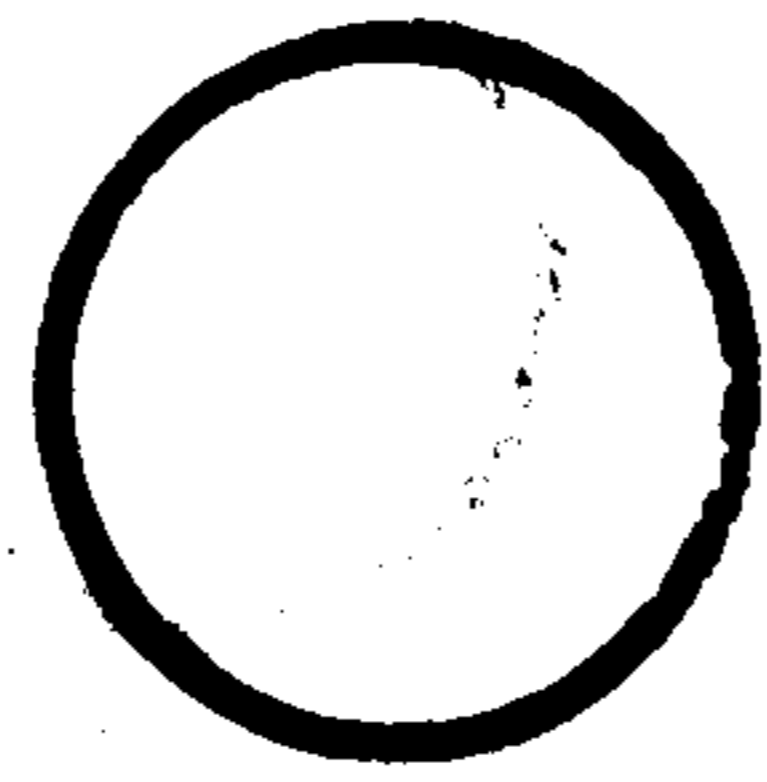
۱- انچاره، انخور، زي - نقش

۲- خانوکی - خانواکی

دوکړو سالار پردی
خړسواره چې شا هسواران کړي
دکوڅولارو کسودري
ځلن ستوری د آسمان کړي
گوکوڅشتان داوموختو
سندان سړی اتلان کړي
لور او کوز سره یو سیال کړي
اروپيچ وارو یوځان کړي
چې سړي پي نه سړي کړل
راغوزار هغه بتان کړي
دالونوپه خلقولو
دمشکنو بازاروران کړي
چې جس من پکې قدر پري
رادبرهغه دوران کړي
داد نوم مسلمانان تپول
پرینتیا مسلمانان کړي

۱- اروپيچ = خپلوکې په ضد ضدی - په غونډو پرتو

په ميروکې د پر کلونه راټوکېږي
 سره پوښو د لاله پکې جوړه ده
 ننګيالي دي چې دلوی خښتن په تاري
 پورته کړي دنړۍ ټوله بڼه ده
 ته تنزري پي، دنيا ده د بازونو
 دېرې حکه د ژوندون دي ادارې ده
 غزا وشوه که په نوم کلیمه کوي
 زرغونه دې له ژوند کومه کلیمه ده
 هونايي^(۳) په ټپور وند دي، بنکار تر نشي
 که نه پي نن هم پرته هغه دوکزه ده
 دگزي^(۴) غشي دې هر وختي په سر دي
 په ديدوان باندي دې اړه پرې وړې ده
 صبارا بنکه د شولان کتوته مېني
 که دې نن کتلي قام لرو او کړه ده

۱- باره = مسؤليت - ذمه واري - پړه، ۲- ادارې = ويرانه - گتې - لوتې،

۳- هونايي = بنکاري، ۴- دگزي غشي = دورې پري کوزار،

۵- ديدوان = شيش - خیرکونه.

لکه خلق هسي ټولنه

لکه کورن هسي پي غار

لکه اوبن هسي پي سوري

لکه پينه هسي پيزار

لکه باز هسي پي ماري

هسي باز لکه ميشکار

لکه بزيره لاون هسي

لکه سر هسي دستار

لکه توره هومره کته

رشته هومره خومره کار

داوچت الوتو پانکي

دشپرو په مقدار

دديروي رها تر کوره

نمړ په ټول جهان او شمار

دبي ننگه په رنگ د پروي

ننگيالي نه لري سار

چي دلاري اوبنکونه وي

په هغو جوړه پي لار

لاڀي ڊپروڪري ڪاندي

يو منصور خپري پڻ دار

د ڀي مٿو وار ڇنڊ پڻ پڻ

دمت دارو وي پڻ وار

د زمره اخستلي

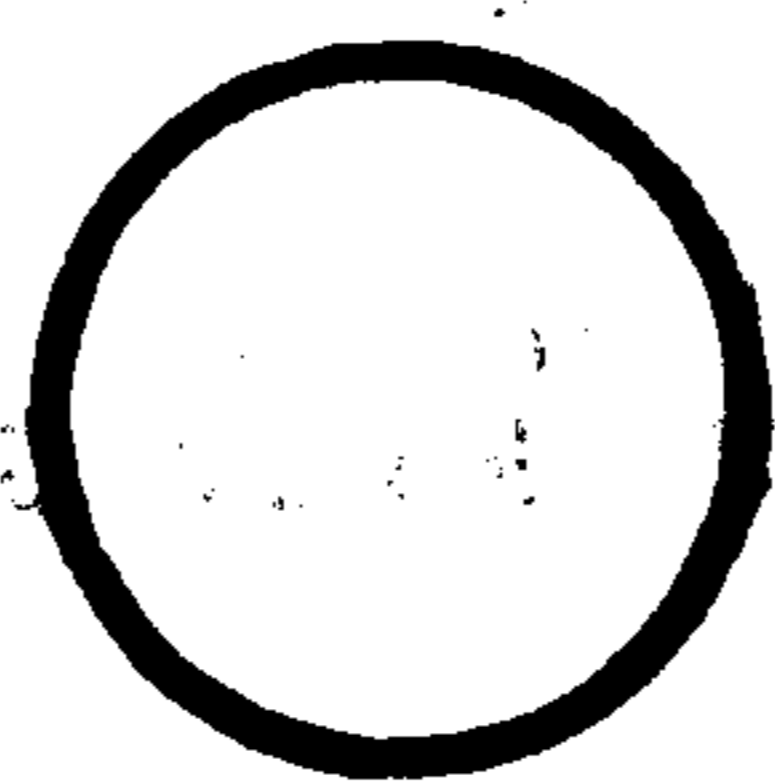
سورلندي شي ڪله بنڪار^(۱)

د آتيا نوسر باري وڃي

په ملخانو ڪر ڪر^(۲)

ڪليمان نه شو تپول عمر

له خدايي چارو و نه ڪار

مذهبونه دي پوچ شوي غر پينونه^(۳)

مذهبين دخيلي ما تي بيرغونه

دهفود راتاندون^(۴) طمع عبث ده

چي مذهب پي رواسته ڪر پيدي هڊونه

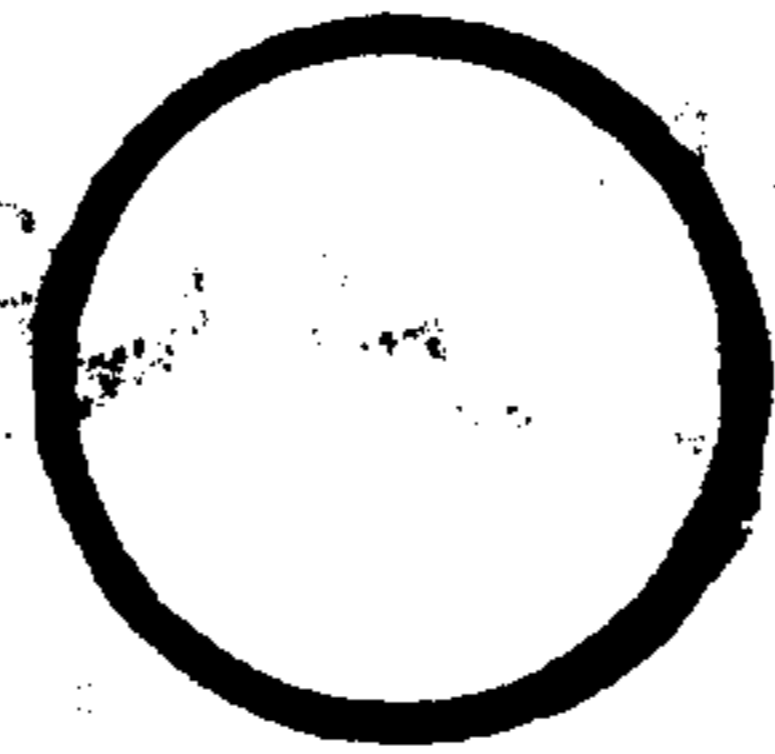
په هغه سالوچي خان لره دور پڻ پڻ

دي عبث دانچور و نوڪر اوونه

۱- سورلندي = گيدر، ۲- ڪرهار = يوغودي، ۳- غرين = يوتوپڪ،

۴- راتاندون = بيارا غبر ڪپدل، ۵- رواسته = وراسته.

له مذهب پي چي تودې او پي کنکل شوي
 مسلمان بايلل ملکونه سنکرونه
 له مذهب حنی لوی شرک په جهان نشته
 لگولي پي په نیش دي امتونه
 د مذهب د غونډه لانو تنستو کي
 کل ډيوکي دي د علم ډيوستونه
 له مذهب هک حلی ټول ريزکي شي
 ريزکونه کل کپري لوی کارونه
 ټکی ټکی د کتاب نن هم هغه دي
 خود مذهب ترې نه وینکلی دی ساهونه
 چي تر خودغه مذهب او داملا دی
 وي تالابه د تالا قامونو خونو

پوخ سنکرو دی شاه مردی ده
 تور بازي دی تبغ بندي ده
 له باطل دحان ژغورني
 يوه لاره ملا بندي ده

۱- غونډل = غټ غټی
 ۲- کل ډيوکي = کل ډيوکي

له فطرتہ دې پردہ ده

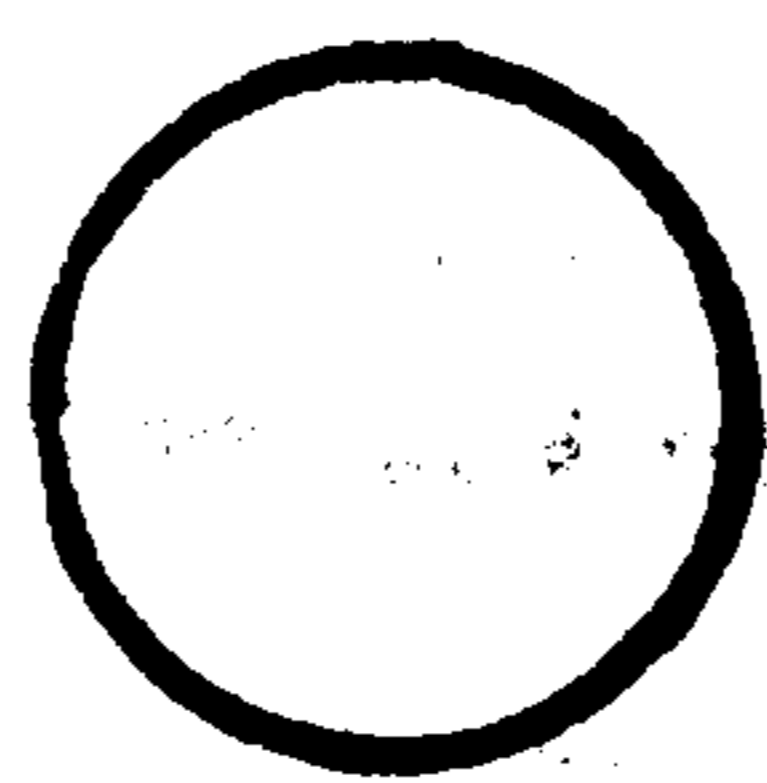
له فطرت دې سرزوري ده

کليمه دې سره يتوب دی

سره يتوب دې سره سکی ده

د بل غم هم د خان غم دی

دا پښتو، مسلمانې ده

په شروندی کليمه بيا خلق شروندی که

داله وارو وړستو شوي بيا لومړي که

دا چې خاوري پي له مخه نه چانه پري

د سپوږمۍ په دود غونډې پري پرتدي که

درونه ورونه سره غونډې په چاره کړي

له ټولینو شروندی ونه وړ که گوند گوندي که

شاه مېرونه له زرگونو ستور و تېر شول

بدهې رابڼکه خپل ملاکړي گړندي که

دهغې بي ننگه خلقو مرگ وادی

چې گزبان د بل په سوي گړپندي که

د پسرلي درنه وریچې شنه په خوی کې

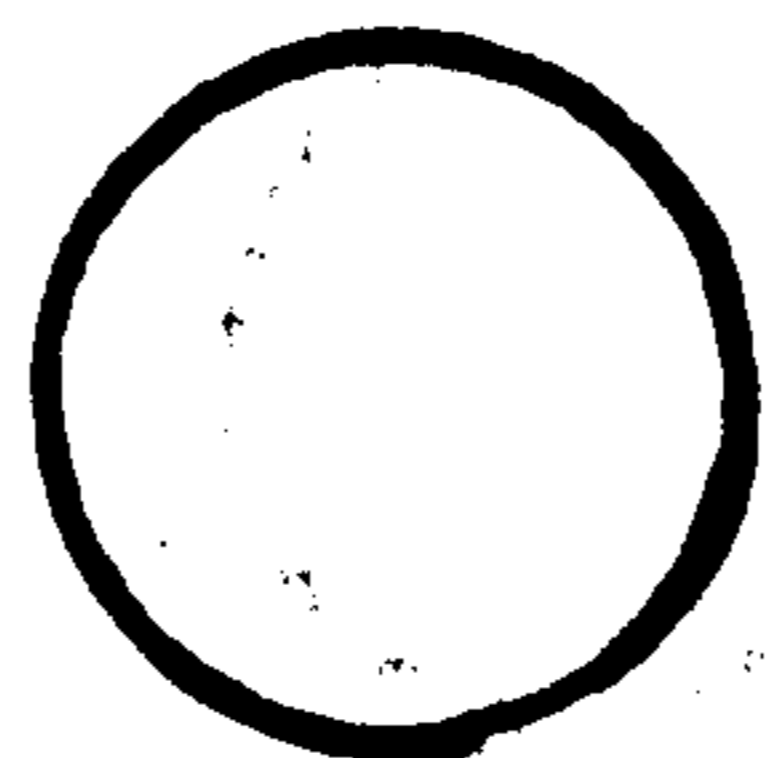
خان وریست، کله برپښنا او تالندي که

شاه حُلْمي چي د آدم په ننگ اوچت شي
«شاه پلکونه» بيا ز غمڼل په دال تندي که

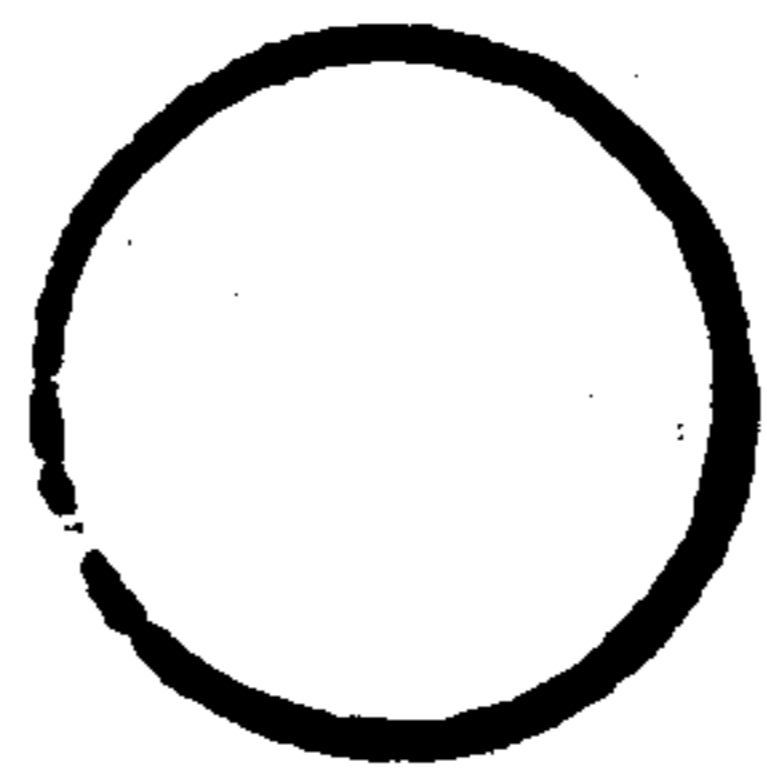

درهندو خلکو لاس تپول نرده
دسترگور وگاگيره تلل نرده
دايلتيا نوکلي ورا نول نرده
دراسمنا نوپ سمول نرده
که اوندي جوندي د دوپرک وي
ديکرنگانو غوشي کول زده
مذهب له خايه راغور زول کري
کتاب يي خاي ته برخه شول زده
چورگورگان هم کراولي کري
لکه باز کله اوچت وهل زده
چي فرعونان يي موزي کران کري
نوکليمان يي تونر نول زده
د آذرانو بتکورکي بتول
د خيلانو کعبه کول نرده

۱- ايلتيا ن = پساتيان - وراڼي پيدا کوونکي، ۲- اوندي جوندي = منغروني
چي غوشي رهنې نه وي، ۳- دوپرک = دورنگ - منافق، ۴- موزيگي = چي د
هيخ بنې نه وي تش کت پري دک وي، ۵- بتکورکي = بتخانه .

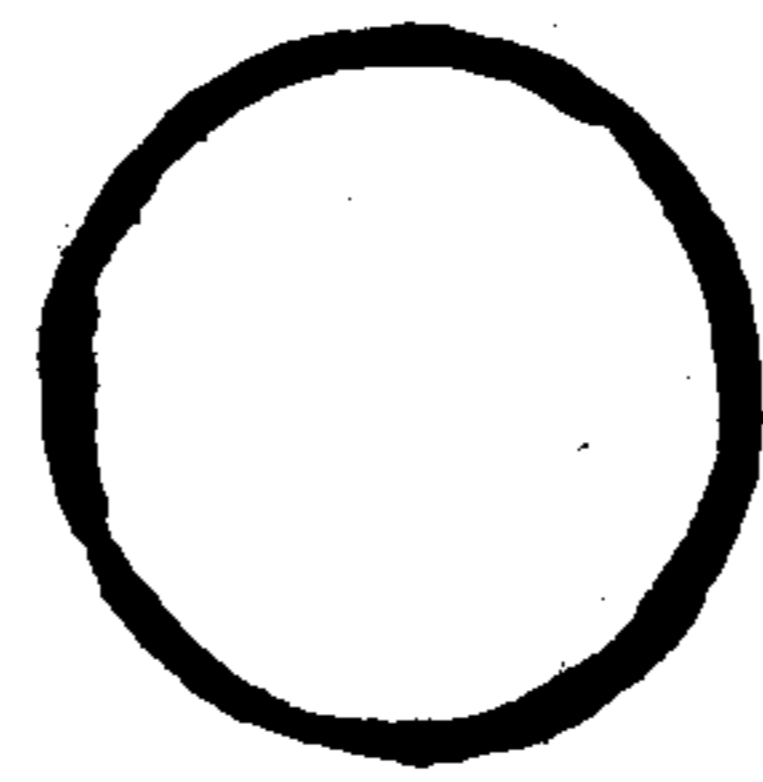

د باتور په خوشه پړو خپلولو
مښگيرک او غليوازنه با تور پېري
ديوبت په لرېدلو بت غليو!
سومنا تونه په کعبو کې نه بد پېري
له کيکړه د نښتر پيوند خوړو کې
نښتر هيڅکله نښتر نه پاتې کېري
چې په پړو کوډي وژلي مذهبنو
هغه مړه په مذهبنو نه ژوند پېري
چې د زهر وړک لښتي پړي اسواډوي
دغه سوي چارونه نه تاند پېري
د قرآن وړه رتلي عقيدې نن
د مذهب په کتابونو کې سا هېري
د تيروسه ملستي بنا پېرک نن
د رڼا په تڼي مرگ ته بېر پېري

شاه حامي دی نوی حُمکه آسمان غوارپي
د زورپشوي په حای نوی جهان غوارپي
د خپل "زه یم" سرهنکي پی سلامت یه
مرئیتوب نه - ملکيري د یزدان غوارپي
ننکيا لوکره غاره ماته اطاعت ته
په لتون که دهغه دي خو حان غوارپي
په دنیا کې یو کار هم ناشونی نه دی
یو مخیزې حیکروړه حوانات غوارپي
کشالي غونبتي نوري د آدم دی
شرونده نه نوی تفسیر د قرآن غوارپي
په لسنکو د ایشینکو کتې نه شي
د شروند ستونجې مېرني قهرمان غوارپي
په یوماره که کاو ز شي، سودیې نه شي
چې ژوندي وي یا نوی ماری زه میان غوارپي

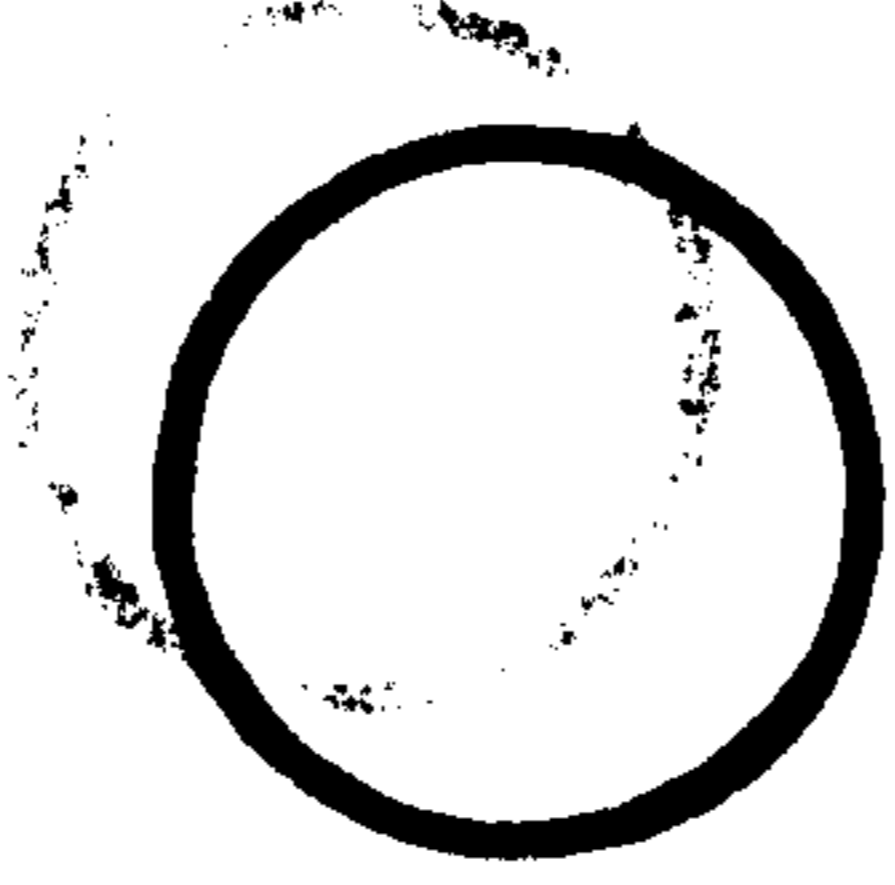
۱- یو مخیزې = چې مخه یې یوه وي - دیوې مفکورې .

عقل هغه وهندي باز دي په لاس
چې نه پر اوچت اوچت بنکارو کوي
بنکته له ځمکې نه تر نس سټورټلینز^(۱)
کراولې کړي، يرغلونه کوي
لوکيز، اوريزه^(۲) که يې لاره نيسي
له الوتکله پر هېرونه کوي
سرب، کراو دي ټول د عقل چې نن
بريښي د ژوندي تومن خونو کوي
د آدم کار دي کائنات پر نړول
برهغه قام، چې دا کارونه کوي
چې په فطرت يې ده لتي اړولې
دهسکو سترگو معاشونه کوي
عقل بهير کړ غور ځنگل د شعور
ويرو سيرانې ټول مذهبونو کوي
پياده له عقل کوم وکړي چې دي
د بل مواته دي سوالونه کوي

۱- سټورټلینز = آسمان لاره - کهکشان، ۲- لوکيزه = دکازوريج يا نيبولا،

۳- اوريزه = هغه نيبولا چې ستوري پکې په زرغونېد ووي.

حق نه په څنگي، فطرت په ترڅي

تشي ځاندرې پوي، زور يې اوبه وي

عقل يې شل وي، هڅې يې کته

په غټو کوري، ولې سرانده

نه پرې ودانه، که دوی ژوندي وي

اونه پرې وړانه که چرې نه وي

د ځوانمردانو د قط نه وځي

نه يې خوا برې وي، نه يې تراخه وي

په تن په زويم» د وارو نيستن شي

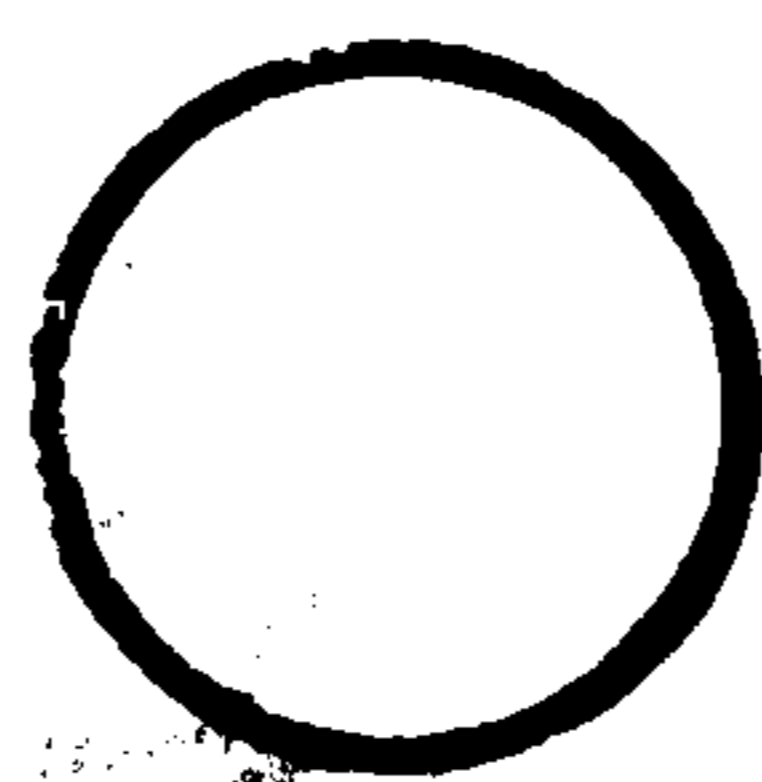
ځوراک پخساک پخواړه او خښه وي

په زاړه شخوند کړي، نوی ترې نه شي

نوی بریدونه خودمېره وي

چې يې راغونډ کړې وارې کړي

د يو گنجکي دارز بنبت نه وي

دلگوکین و دلپهون نه

اورین ستوری راغونخپری

ستورتلیری سروهی لا

کائنات لا پراخپری

که یوستوری ورژپری

نوی سل روتوکپری

دشروندون زرغونپدوله

نوی حمکی سادینپری

چرتة شروند دی په بخسینچه

چرتة کچ ، چرتة حوانپری

دزهاستورومیروکی

دشروندون غبری غبری

یوه ستادا حمکه نه ده

چی ساه دارپکی هستپری

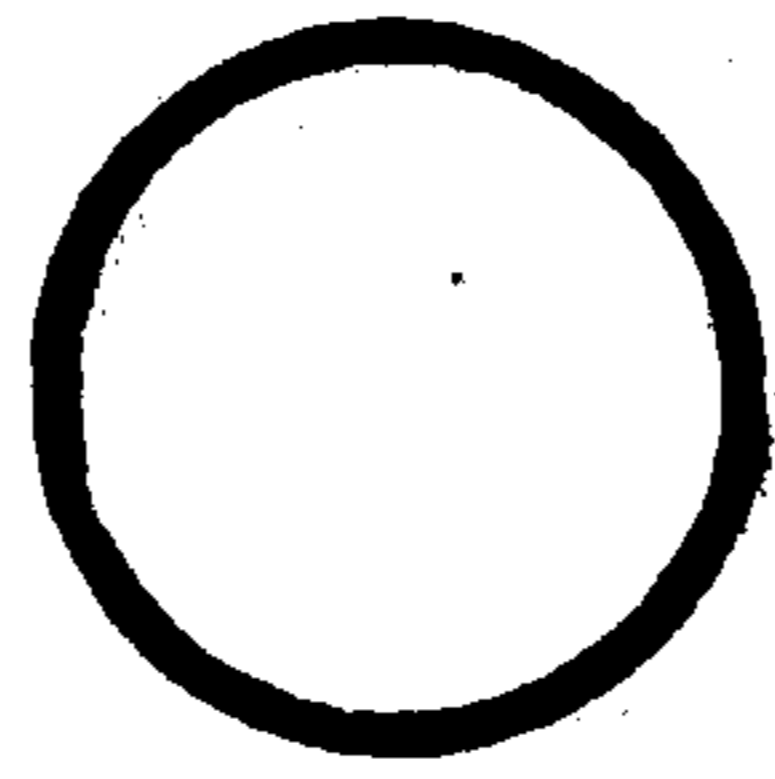
شخړې حمکی بنکته بورتة

ستورتلیزوکی خرخپری

هغه حمکه ستادوتردی

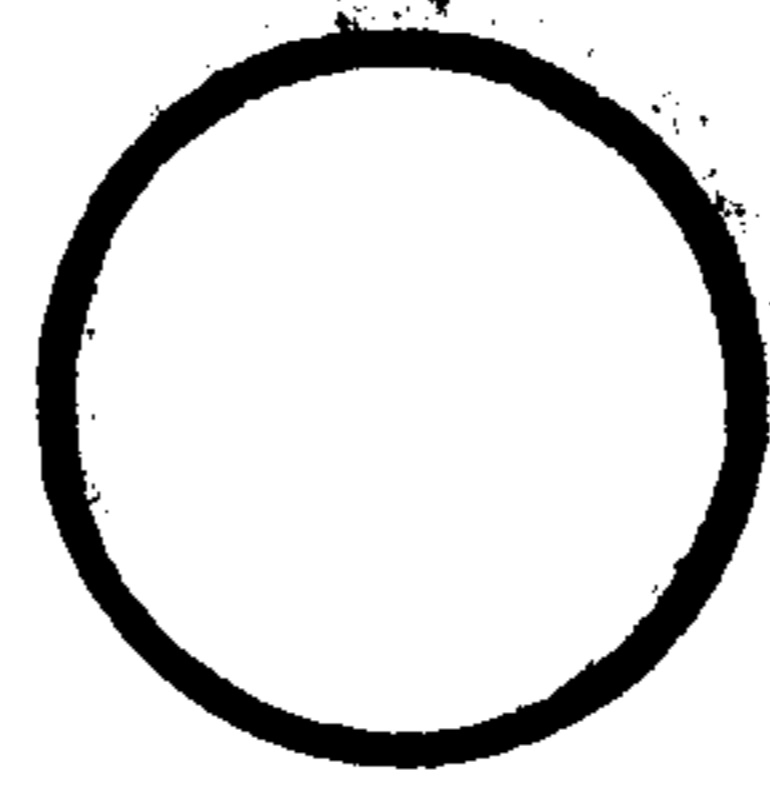
چی دې لاس ورورسپری

عقوبت به له دی ځمکې
درته کېدې په سر کېږي
د مېړونو ستور بېرې دي
له سپوږمې ستور و تاوېږي
د یونوي کور لټون کې
د آسمان لارې چاڼېږي
عقوبت دا ځمکني به
ستورک زو ته ورسېږي
د شرونو خومره رازونه
به په ډاگه وغوسېږي

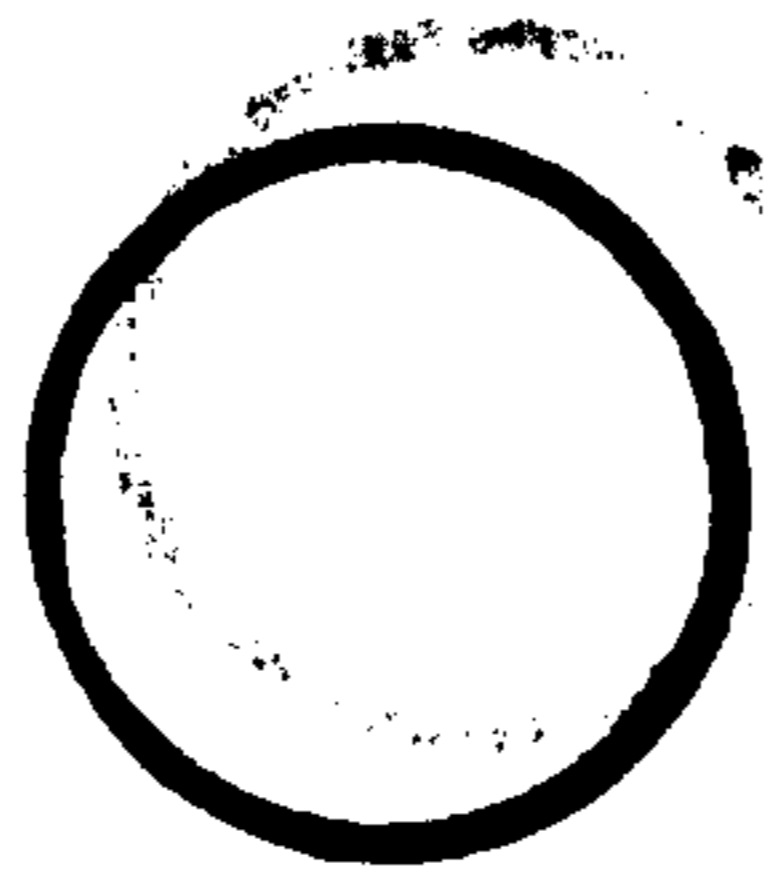

قیامتی پائینده هغه اوبنتون شي
 لاالاسره چي کله پي برغون شي
 دعبرت مری پي کرحي په ملکونو
 کوم فرعون چي له کلیم په تور برینو شي
 داولس ویني نه پینونکي هله ورک شي
 دربریا اولس چي کله په پا خون شي
 داویار پي خلی هسې ولاسره نه دي
 دمردی کارونه میر په شوا خون شي
 چي په سین داوراو وینو شي وریو
 قافلہ یو قدم مخکي د شروندون شي
 که هر خومره سنگرونه له خلن تاو کړي
 عقوبت دحمکي تبي هرقارون شي
 چنیشني^(۳) عقیدی چي غاره باسي
 دهنو خلقوتولنه مریستون^(۴) شي

- ۱- قیامتی پائینده = تل پائیدونکی، ۲- دربریا = خور- نلی- خپلی،
 ۳- چنیشني = چي چناسکي پکي شوی وي، ۴- مریستون = هدیره.

د دوران په نرالزلو غرونه وارغري
په شگلني ډيرو کي خه له ويا سره پري
تلناوونه يي رواسته، موبني خورلي
چان کېږدي کې به ترخوپوري او سپري
د پرلښتر په چورلندو حکي له تللي
کچه ډيلي! په خپل خپرخه غلط پري
د سورسين چپي دمه وينکه له يادو
اي فرعونه! چي کليم پسي پاڅېږي
د ملخ خانگ سردي ملاشوله دوه غبرگي
ته لاجي داتي بارته لاندې کېږي
لااله بتکورکوته بنکرپوکل دي
که موښ يي ترورسي بت به جنگېږي

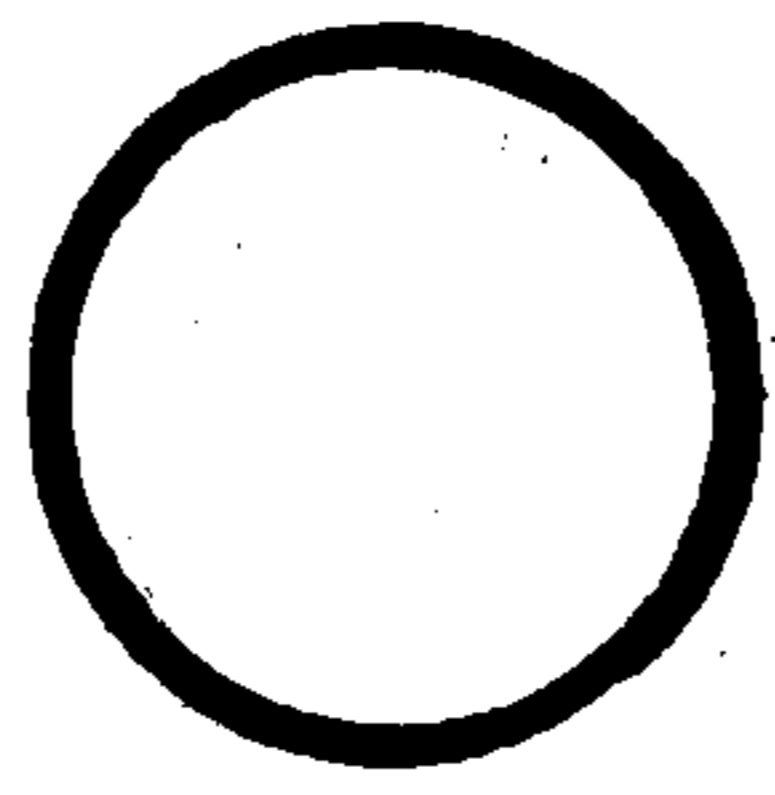

کليمه بي چي په زړه باندې سنگر شي
هنه قام هغه وگړي اوسپن غرش شي
کليمه دسړي برش دشين زمري کړي
لږو بروته دکو ونخپور لښکر شي
کليمه لکه بوته چي دا کسير وي
مس حوانان چي ترې نه وحي نوسره زرش شي
ننگيالي په جهان پتي راتلي نه شي
دوی دهرې سرخپړي وتلي سرشي
دهرکورانغري تود، تياره شي وراکه
مېرني خلبي په هر لوري چي وراشي
له تونگه د عيساي چي نمرې و خوري
که دختو کوکوستان وي په وزر شي
دمد هب دمدرسي نه هيله نشته
چي يو چيني هم دبدر لپچور شي

۱- لره کوز

۲- سرخپړي = د جنگ عالي سرپړ

۳- تونگ = شکور

دغليم دبيريڊ اوچيغني حاجت نشته

لاس ترگريو وچي پخيله سنکروال شي

دکور، قام بدخور منجي په خاناناري

په تبغه که باتوان وي تش پيخال شي

تانگ دکتي، ديرغل يې دلاس وحي

چي دچار اتلونکي توري ته اتال شي

حلمي وارو په خپل اصل دي لالونه

درونه لو چي شوک نه وي کوتي لال شي

جماتونه، مدرسي اوچيني دپرشول

خوله چاهغه بانگونه دبلال شي

چي دخاوروله کالبوته

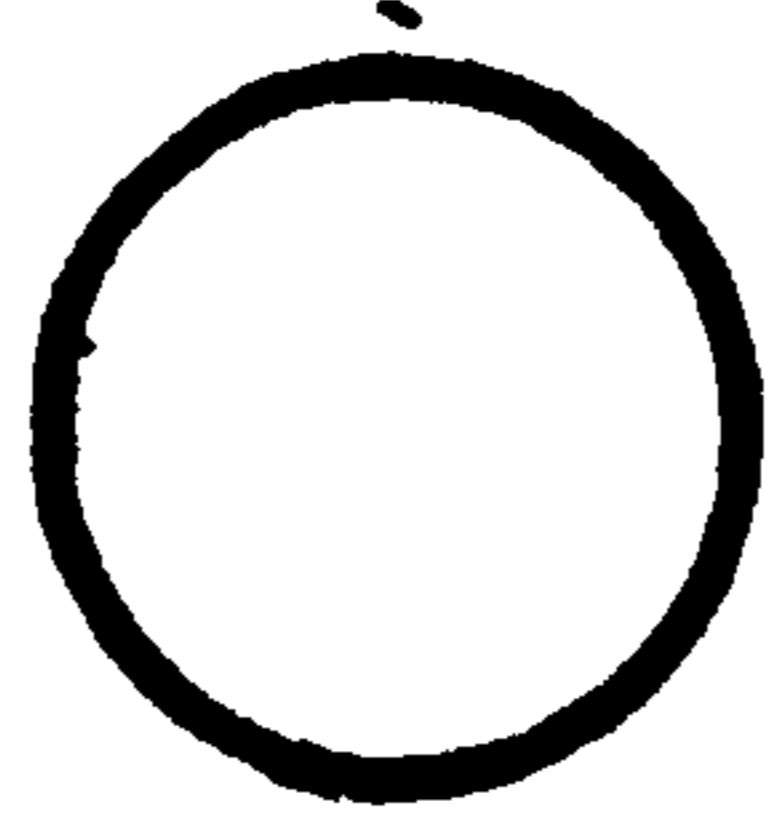
اوده «زه يم» برسپرون شي

په اجل ياندي جمل راشي

بنیادم ولارشي تلن شي

۱- چغه = اږه ، ۲- بدخور منجي = بي اتفاقي - اروپيچ ، ۳- پيخال = د

باتورغل - غريبازه ، ۴- اتال = په طمع - په اسره - معطل - ايسار .

دژوندون دغورځنگونولوی میدان دی
چاته پوله نه سپوږمې اونه آسمان دی
دفطرت غېږه پیرانستی ده هرچیاته
بودد هرچاهم په قدر دخپل توان دی
دا په تاده جوړوې کاتې که توره
خپور چاپېره دجنګرېز واره سامان دی
نیمګړتیا کره می تهوې اړ په مت دي
مت کول د بنیاد موپور په خان دی
چې پزده د سور کووینو کښې دي
دهوهنی څخه کمی پدې جهان دی
د باتور لمخې دنیا ده بهله بهله
یو د خوړې، بل د لوړې وږی خان^(۱) دی
چې سرمزی د نونبت^(۲) یې په لاس درکې
دلوی برید په ننداره دی اوس نړوان دی

۱- وږی خان - وږی انوونکی، ۲- نونبت - پیلات - ابتکار

چچا دٺويم " بتول رنگونه

يکمانه شي يکونگ شي

لکه غوندي چچا چري شي

اباسين شي په غورخنگ شي

سسل مخونه يچا چچا يومخ شي

"نزهيم" هله خان دوران شي

کائنات کري دپينو لاندې

سلاکاره ديزدان شي

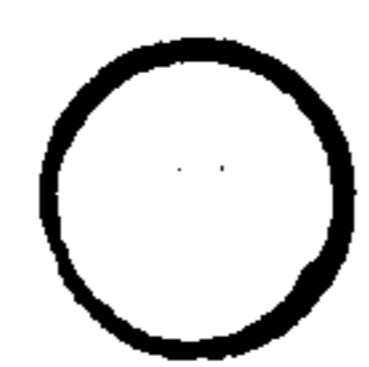

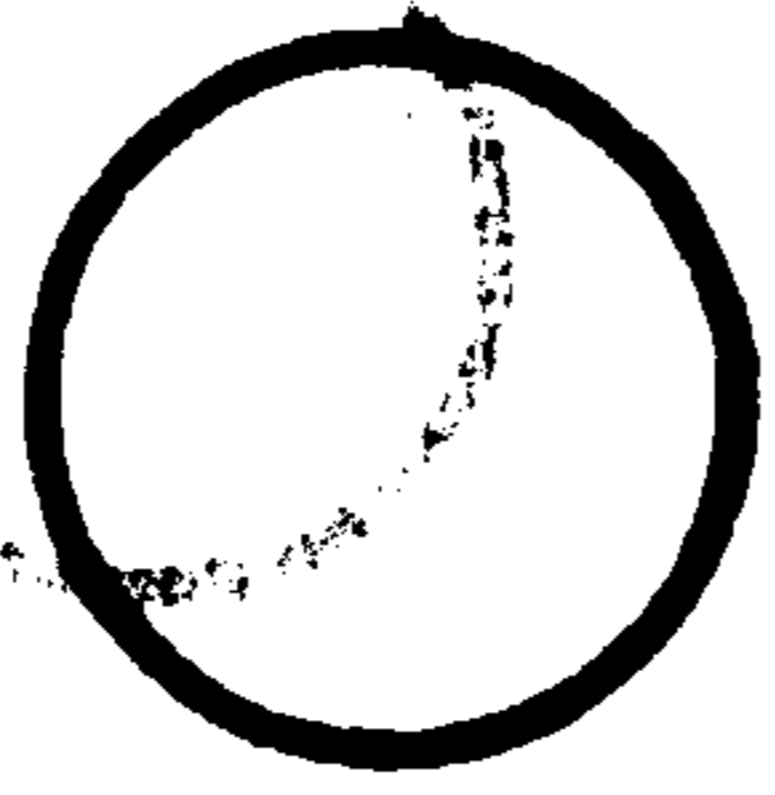
چچا يچا "نزهيم" په تنه کې

لکه بت سلاگون سرې وي

آدم زي شي سسل لاري زي

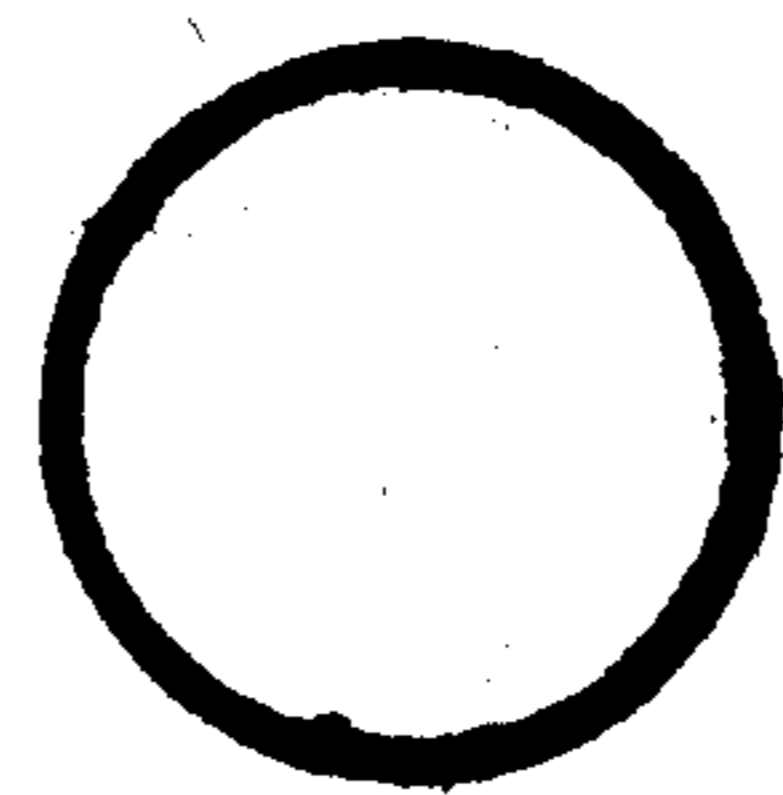
له يودره سسل درې وي

د توريال زړې راخپږي په سوسر کې
دهودي هڅې و باسي لاري غر کې
توربر سينونه پي خپله غمازگرشي
مېړه کله پتېدي شي په لښکر کې
"ستورونيا" کرښې د خېکې کرله ماته
نځوي بيرغ د ستورون خپل دوتر کې
مرجونيا د نهنگانوله کاله نه
ملغلري را پند کړيدي خادوکې
زهرې خويه په يوماري ورپرېوځي
بله ماره يې نيولى وي نظر کې
مردکي، دارو، بتک او اور بشينه
دغه توکي دمېرونووي سنگر کې
هره ونه خپله خپله ميوه نيسي
چا موندلى دى کروسکې پکي کې

۱- ستورونيا = (په د و ز ن د مرجونيا) د ستورونو وښکاري

زردار هغه کور کينان دي

چې شروندي بنياد مان خوري

سرخوږ په پته يې نه خوري

سبه برسپري په ميدان خوري

د بې پرسه ڪلو خلك

خه ملا، خه دوتريان خوري

يووري يې په شا پرووي

بل شني لسبتي بارگيران خوري

د باطلو لاجواره ده -

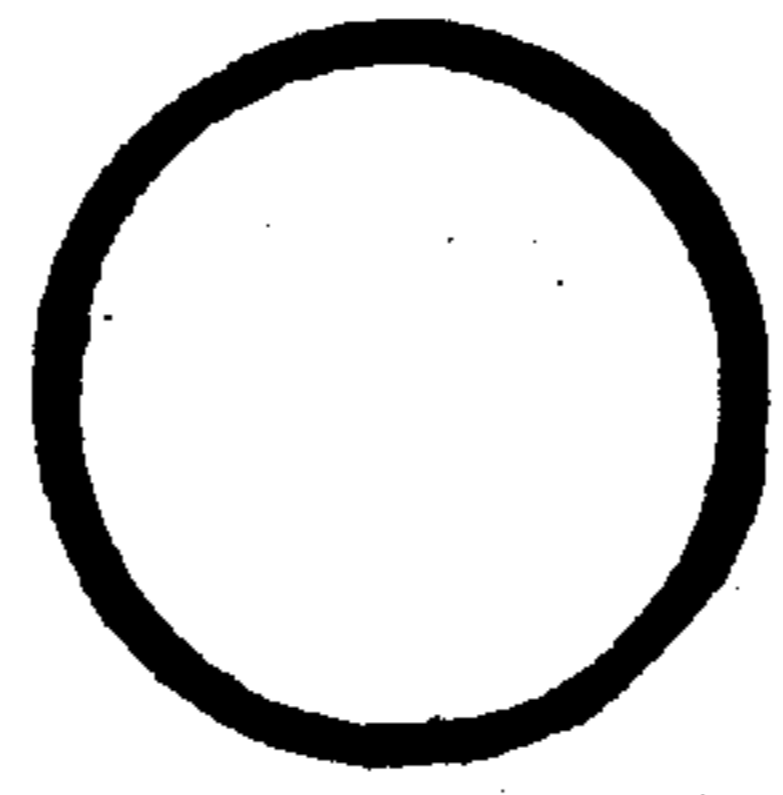
په برمت يې بې کسان خوري

سروايات را پاڅپدي

په حملو حملو قرآن خوري

د آدم په بدې ورځي

کليمان وارو خپل خان خوري

چپا پە مندە دەودە يالوئۇچى
لار پى خود كرىپا كرىپى وي
چى پە خرخ باندى سورى شى
دەغوتور و لاشى وي
چى لە اورخنى ونە خى
نو هغه پىرپا اومى وي
لە چپو چى انكوچە شى
پولادى هغه سىنى وي
چى جنكرىپ ژوندانە وي
دېرم دېكى پى شىلى وي
چى دىمەت جمال پى نە وي
دەغونا ندرى كىلى وي
د باتور و هنى كورە
خە كە يوموتى بنى وي
چى وھى دىنكسى تورپا
پە هغوكە تنكسى وي
چى شىيانى پى تاونە شى
نو هغه لىندى پىرپا وي

چې وهي د تنګسې توري

په هغو کله تنګسې وي

سپوښي، استوري، استور تېليني

د مېړونو برآستي وي

د سره ښکونو غورځنگونه

د تاريخ زردريني وي

د اخلاص د شاه سوارانو

منزل لوي، لږې توبني وي

چې منگل يې د زموږ وي

د هغومارې سټکې ويا

په لاسونو باندې غرونه

د مالو چيو پاغوندي وي

پروناوري سنګر بايلي

ويښې سترګې پليتي وي

دوزنګ تښتي کن پريانه

چې د بدر ترپيسې وي

د مېړونو لوی لاسونه

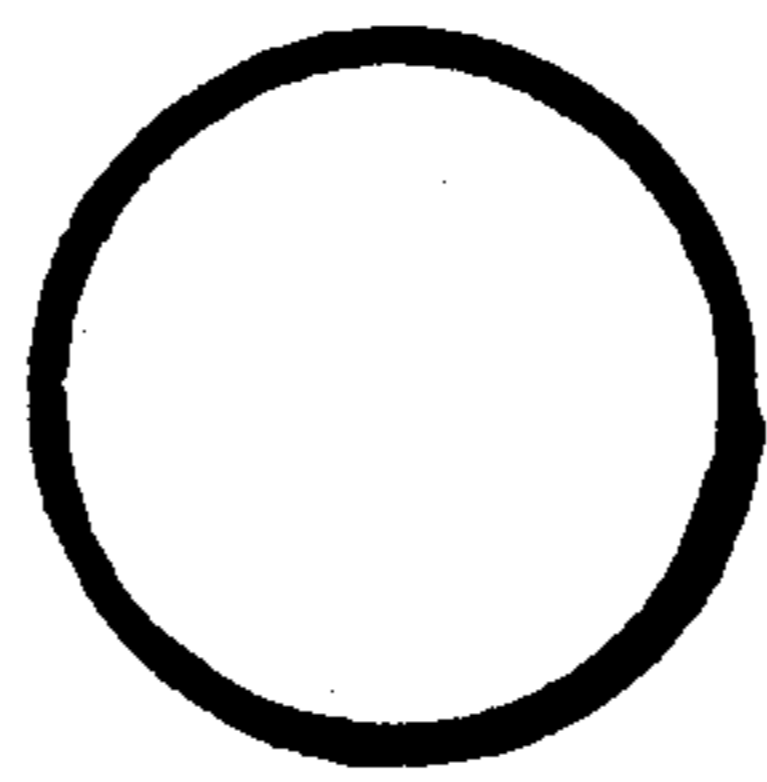
خپله توري او بلسي وي

د کيدرو په نصيب کې

د زموږ پاتې دوزنګي وي

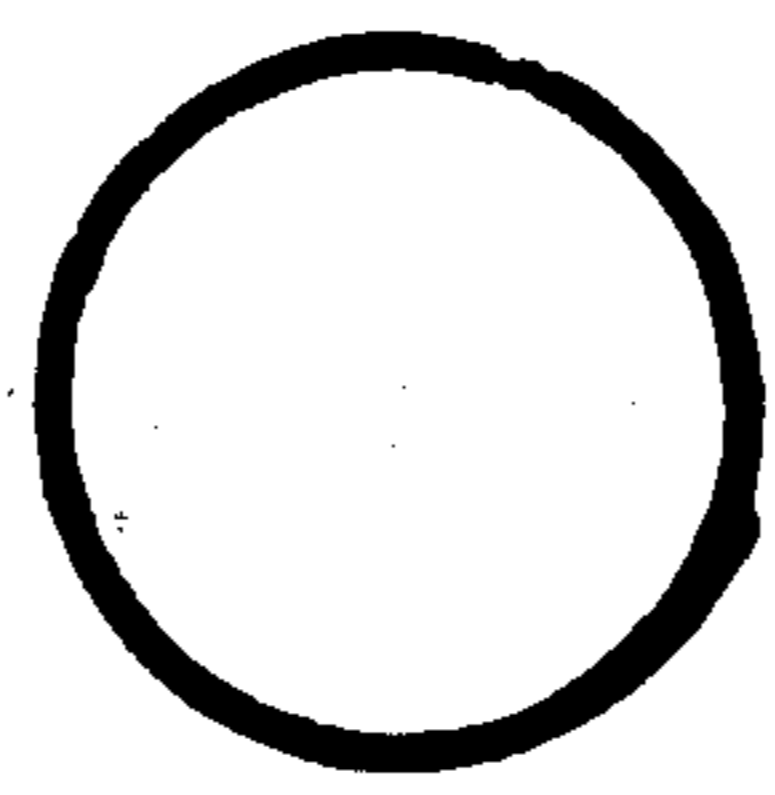
چچايې پښې وي غزولې
د هغو داکې سپرې پوي
چچ له شونده ماتې وخوري
زورې توله په موسلې وي
د مرثواکو مسلوکې
هم د مرو مرپني کيسې وي
کونې هم خان سره کونکري
چچايې خپلې پښې کري وي
ديوسروغ دسيالی نه وي
درندوکه پرکني وي

قام دې دې تورو تور بښ کړي
دغه کمال د اولسواک^۱ دی
هر دليت خپلې دلسې ته بڼه وايي
دغه دستور د دله بازی دی
پلویان راوړه، ناحق به حق کړي
"قامي جرگه" کې سوال دلیرې دی
چې "جرگه غړي" ټول شته منان وي
واړه هېواد دی ونډې ونډې دی
کاواکه درومي واکمنې دلسې
خوک پي دمخې دکاواکسي دی
د"سلا غونډه" سپېڅلی لار ده
ولې هله چې دحق په تارده

-
- ۱- اولسواکی = دیوکراسی .
 - ۲- قامي جرگه = پارلیمان .
 - ۳- جرگه غړي = ممبران .
 - ۴- سلا غونډه = دشوري غونډه .

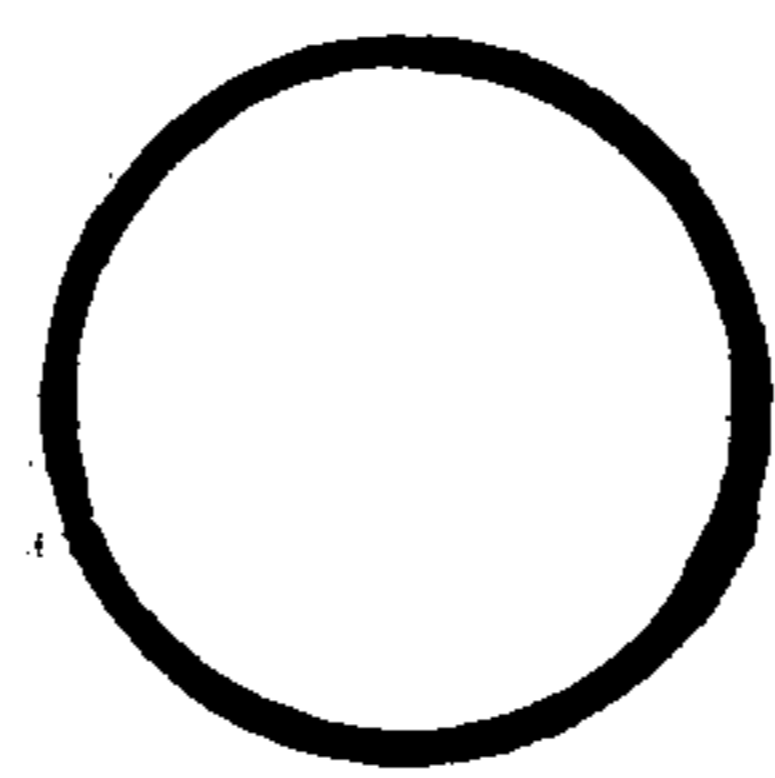

ولي هغه چي د حق په سر پي ننګ دی
 واره شروند پي دکتاب په رنگ کي رنگ دی
 چيلي نه اوښکي په سمخو، په لغمونو
 بېل توره د باطل سره په جنګ دی
 د جهان په "دنګ قامتو" سر اوښکلي
 سالاري يي په نړۍ پوري قلنګ دی
 هم د علم په دنيا يي بيغ جګ دی
 هم چاپېره يي د بڼه سر پيټوب دنګ دی
 هم پي کټه، هم پي منځ ملازي ورکړه
 خپل پردي يي په نما تخنه باندې رنگ دی
 د زيارت خوړدو ته ناسته يي کتابه!
 ستا کور لاري ولايت د پلي رنگ دی

منکران په دليلونو منکران دی
 او ملا د بي دليل مذهب امام دی
 روښان خيال نه کافر دی، نه منونکي
 د تسپوسه گزوان يي له ناکام دی

هغه خرنک به د بیل کاسه کړي ده که
 چې پي خم پخپله وچ او نسکور جام دی
 پوهگري ترې توهپوي، خي په دده
 چې ملا ورنکاره کړي کوم اسلام دی
 ليشکي له ليشکي منگوري زېري
 خان وگور په جهان دې خور سام دی
 مذهبون په کړي د نيسمنانو
 دشته منو خوندي گتو سام دی

خدای شروندی مال پي ميرات دی
 خېب کچه ناروا دي
 دي دېولوچې د خدای دي
 نه نرما دي او نه ستا دي
 دادلاد دوران سردی
 دوتريان چې په کړبا دي
 د هغولېچې تاوېري
 له پېرونه چې په غلادي
 له نرما، له زمای نه
 پساتونه په دنيا دي

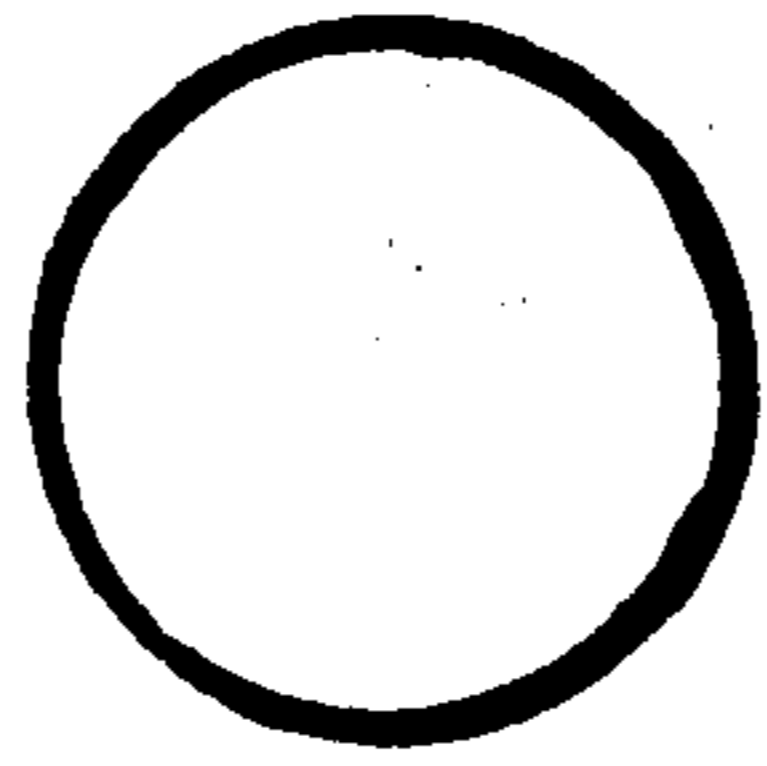
۱- خوندي = په امن - Safe ، ۲- سام = بند بنا

چې لسینن ترې لاس نیو کړي

شاه مېړونه د اِلا دی

امانت دا ولیا دی

چې له تاخني سواد دی

چې د حق او د باطل د غره راشي

د بې لارې پلار نیکه په لاره مه شي

چې تور^۱ یې د بتانو لړ ولوي

خدای دې وگوماری ته هغه مېړ شي

چې یې غل غدو له ویرې بلوسنه کړي

په مور چلو د قام وینس هغه لیمه شي

چې مرثرواکی ولسونه پرې رغېږي

که یې سل خله توي، هغه تاریخه شي

خه زرغی زرغی کوي چا قهرمان ته

که ملا و ترې، هغه توریال به ته شي

غرونه غرونه واورې هله به شي ویلي

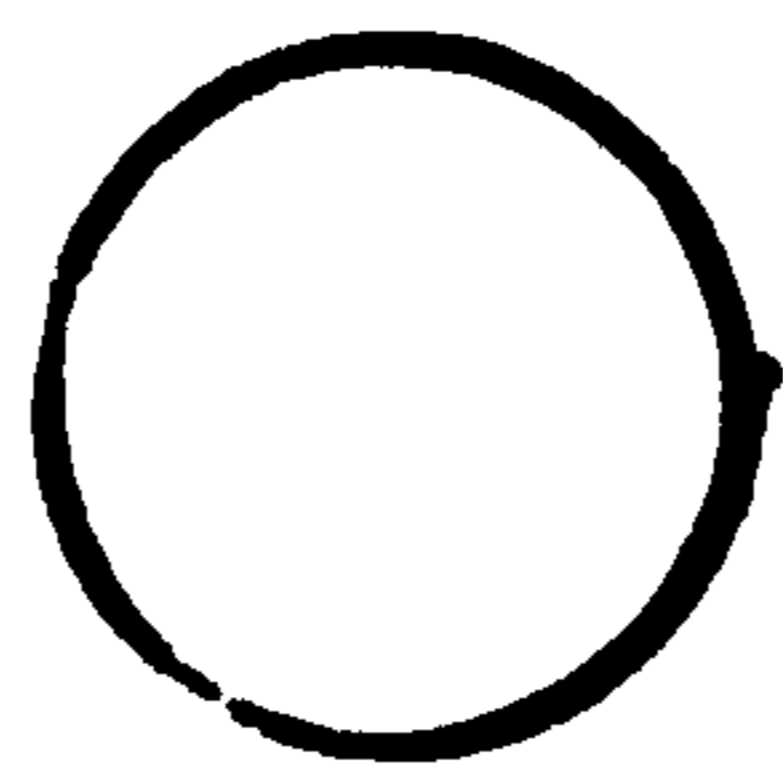
چې د نمریشان پرې سور په ایشېد شي

چې یو پلارگنی ومانخی اولس ټول

ته به هم دا ولسیاسو په ول^۲ شي

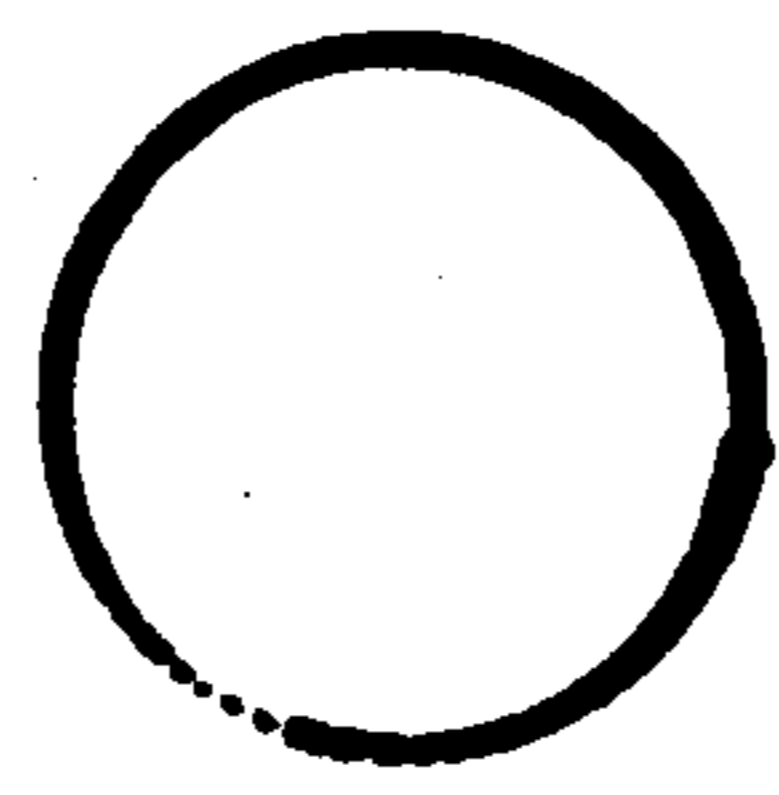
۱- تور = دستور - قانون ۲- په وله = په ډوډی - پېښه وړخ

چي راشپيل دي په راشه د آسمان پنج کره
بيا به هله د سرې په نوم باله شي

چي د کړاو تندي خوږې خوږې شول
د قام جوړشي بيا پلوشيني شوې
د سر بندي کرامت وکوره
د ازغون غېږې گلور يني شوې
د پلار خپري دي کائنات دی وارې
کاش چي دي توري بيا پلريني شوې
بامورزي خپله به راوړي ووي
که د پروکي دي ما بښيني شوې
غراو واغه يې شيخ ملي ونيول
چي د زمري سترگي تندر يني شوې
د توراني لپوني کړيکي سره
خانکي غرانگي سندس يني شوې
چي بيا په رحل دي کتاب وخته
ذري بي ارزه دي نمر يني شوې

۱- مابني = يوغر

ڪليمي لرو شرونديا زرو نه پڪاردي

اور له لوتڻي په پنڊه ڪله پيدا ڪسڀري

په خوبزلن ڪي له بڻڪو توغرو پڊونکو

تر آسمان شربه ڪوونڪي اور تاند بسڙي

چچي ٻانو دتني وچ، حيلي تراوستي شي

په ڪرو ويزو شپيونه راتو ڪسڀري

د مذهب په گن خور لولختو لهر و

د سره سوري د قامونونه جور پڀري

هڪ ڪلمي بويه بيرغ د محمد له

دا په خوار و لشتكونه پورته ڪسڀري

مرد يوي ڪي مذهبونه

لار چانه شي رهنولي

د بوذرغ انقلا بونه

آذر نه شي راورستلي

د شروندون او بزدي ڪي ڪي له

له موجود خني پشسا به

ڪائنا تابه چانول وي

تر لوگينري پور چاتل وي

○ چي په هغو شرعوننگ کړي
چي پرېا کسړي وي وختونو
گويان لره توزينز کړي
د کورونو، کفنونو

○ د باطل سر په جنگ کي
نه نيم سول شته نه سر شته
د خليل مټ دي تود اوسه
د آذر چي بت کړه شته

○ د هندو عقيدو بنا رکي
انقلاب رابرسېرن شي
د زړو خدايا نومخ چي
ولسات ته کرغېرن شي

○ بتان شي د حکم تبی
بتکورونه رانسکور شي
چي د زړونو په ورشو کي
حق زرغونه شي، سمسور شي

○

○

خيلان چي له تولى سني
د خدايانو وهر کول کړي
نولو مري د دې خدايانو
خدايي وړيوچ کول کړي

○

کليمان د فرعونانو
پاچايي هله غوزار کړي
چې بي لاري ولسات ټول
د دليل په زور په لار کړي

○

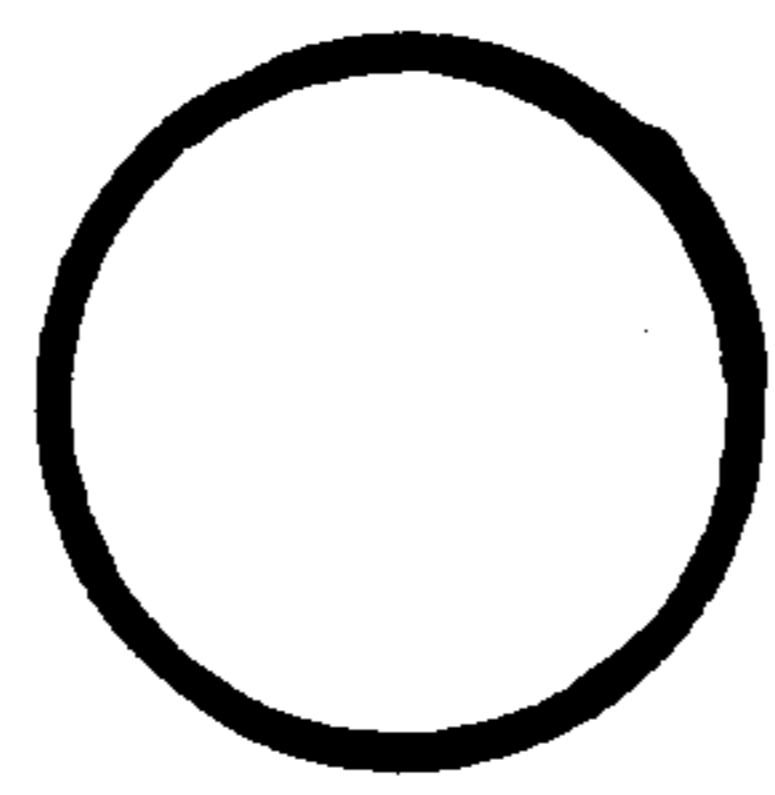
د کليم د درني پرگني
خلفي ويا واره زبرکي
هم بي کته ، هم بخښنه
هم بي متا ويا هم بي سترکي

○

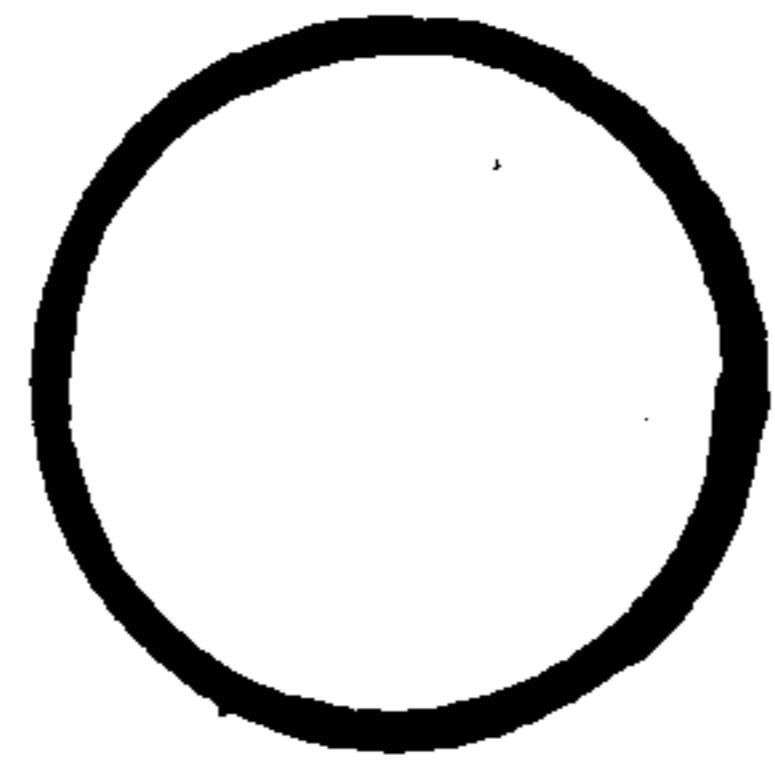
چې دوخت اړي کړي کي
چاي تينگ لکه د غرو
د خپل پوخ "زه يم" په مړينه
دهه پرگنوسر و

○

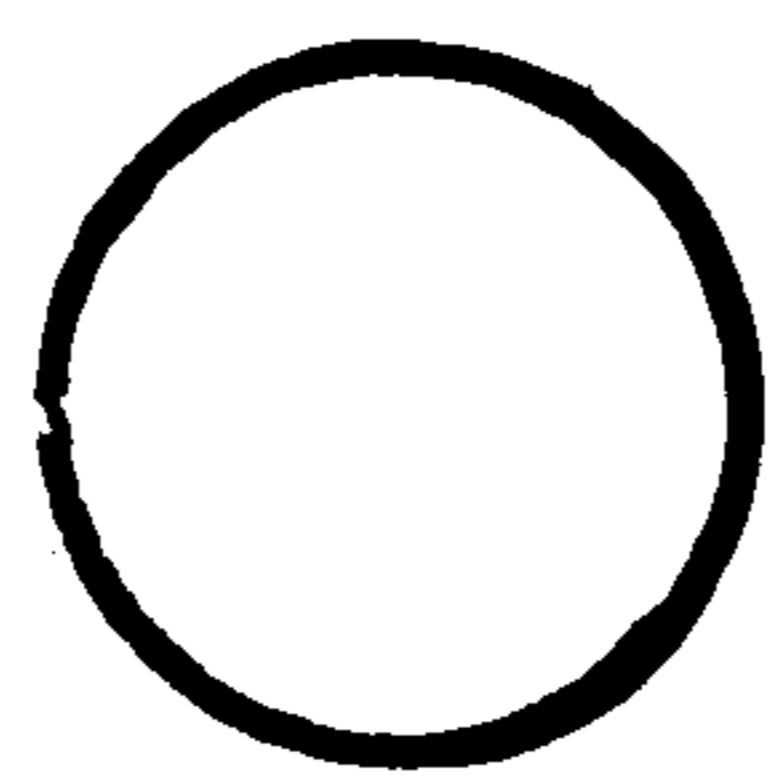
۱- پرکي = پرگني .

اوسې تش د عقل اند پښنوسره
خې په تياره لار او راوړاوسره
عقل که سقراط دی، بريالی نه شو
گريوی په لاس د پر شوکشاوسره
ستونځو د ژوندون له بزمه پړیستل
دل بي چې سپونډی ستوری کرل پښوړا
لا تراوسه لري له خپل دکه بي
لارې کله مارکس، کله روسوسره
کله په یوې کله په بله خې
درومي دي نیلي د بریو کوسره
وینې اوسنکې و چې شي لنبي کښني
عقل چې بلد شي الله هوسره
ارشه دکعبې درشله ونیسه
مل شه ای خیر که کلیم زوسره

آدمري له مرئيتوب حني آزاد کا
 د'ماکان لبشر' سبق ورياد کا
 چي دبل دخولو ويزم تي رانختري
 دهغو ما نهو کپر کچو خور بنياد کا
 د آذر دبت خاني لپولو ورستو
 شري ورو! ورخه کورد خدای آباد کا
 چي صبا په غرق پوشي کليمه واپي
 د دوران فرعونه! تن د خدای راياد کا
 په لوخر وکلي پتا، په وينو پو دي
 دکوچني فکر سالار دي خه فساد کا
 دمري په حای خستين چي زور نيسي
 د عمر انصاف به غل عقوبت ساد کا

له کربوانه د فطرت پي چي لاس وبنکه
 هغه قام به زريه غاره کيند کچلول کا
 لا الاچي پي توره شي د تهلوني
 هغي ډب به ير غلونه د منگول کا

«(ماکان لبشران يوتيه الله الكتاب... ثم يقولو للناس كونوا عبادا لي...)

حق باطل تور ٻا تور ٻر پيس دي تل راغلي

حق به نه وي چي باطل سر نه يم سول کا

ٻه پر قامونونہ دي غوندي او بو وري

ٻه سين غاره له بار کير خوشي پر زول کا

هر سپدلي په خيل «زه يم» شاه مپرونه

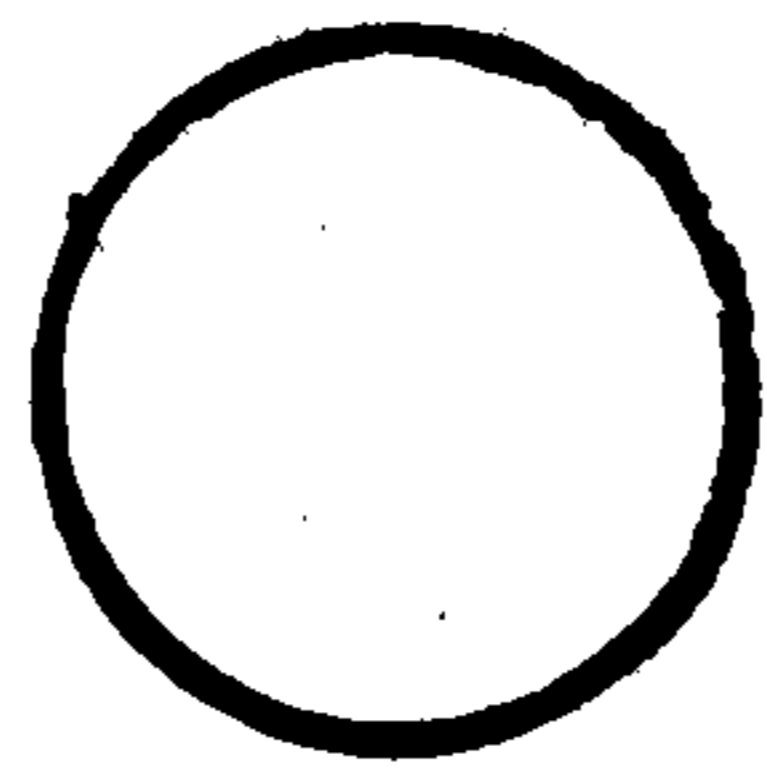
با چاهي زرغون د خاوروله کنډول کا

دا کاڼي يوازي تپرو خلقونه کري

خلق اوس هم پڙوندو لونه بنجول کا

د دي کلي خلق ټول سر پيخواړه دي

په پوډو فصلونو بلوسي خيل ته شپول کا

چي خانکري سود پسي پي شي وکري

په ټولنه کي سوراوړ په غرغنده وشي

د شته منوشته مني چي خمار وکري

انقلاب دنيسمنا په راتلوشي

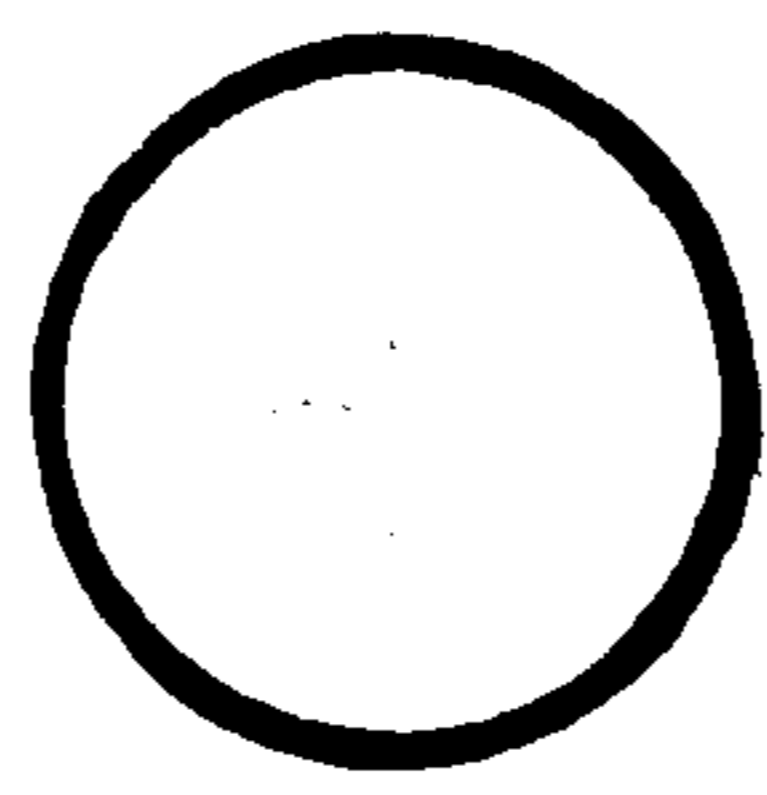
چي بي وس دي دوسدارود سيالي شي

د زرداره تيپي دا کله پيرنوشي

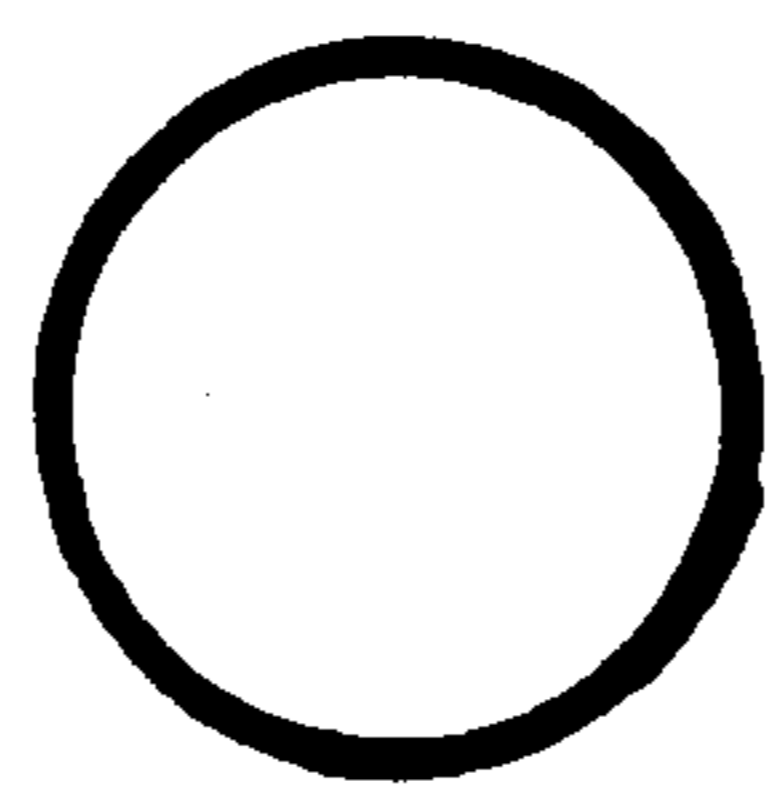
دوتريان دلونگر غمونه نه خوري

له لپوه کله زړه سوي دشپنکوشي

زرداري د پردو وینولوی اغیردی
اغیرلی عقوبت په چاودېدو شیني
الاچی داو بننتون د قل العفو؟
دوترونه چي ورو ورو په مکېدو شیني
هغه کارچی کلیمانوته اتال دی
هغه کله له مارکس اوله روسو شیني

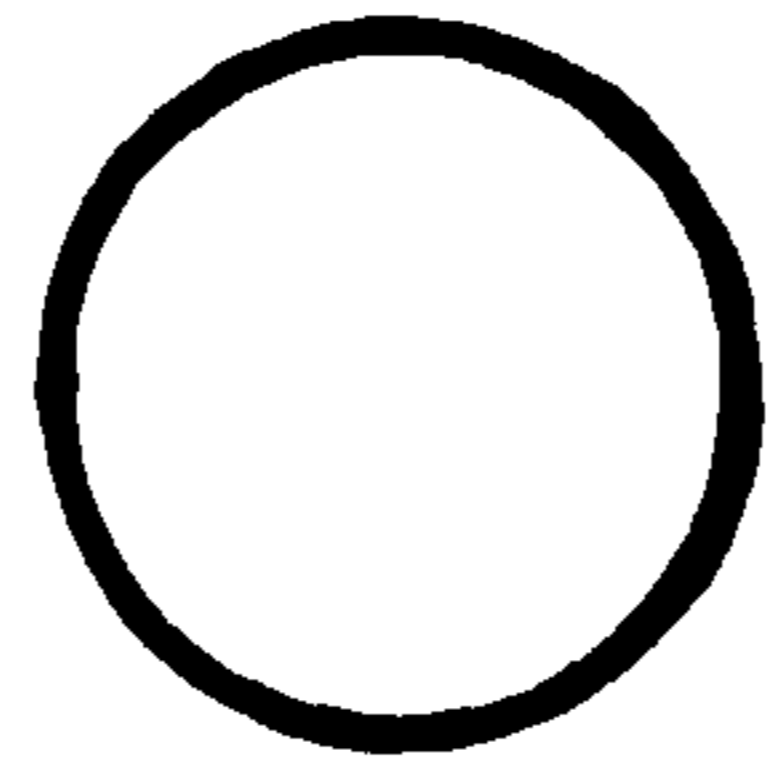

له دستورد باتورانو چي بی دک دی
خود په جاله کی پیدا پی منگیروک دی
چی پی شروند د خدائی لاری په لاری
هغی سیال دی، هم خبرن، هم خپل وک دی
دمپرونو لاری آسمانی لاره
منغروته لاری تل د دوپرک دی
له ساده ایمانه خاری فلسفی شه
خستنان چی دلروکی دبتک دی
شپنکی گوره غرضونو شرمخان کرل
په برمت ارم په غوینو دکندهک دی
دننگیال وارو کارونه هلی خلی
دنسمنو، بی اسرو په کومک دی

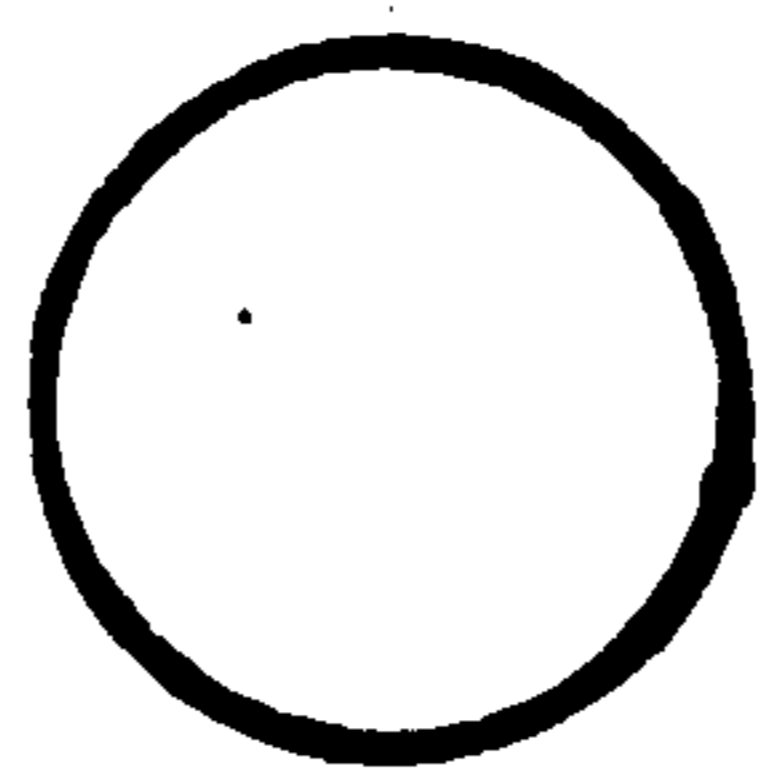

تورخنکلی پری بری راوکی نه شی
چی دبدر، دحنین توری تر ملا دی
الاجی غوندې دانه راوړی یوځای له
شاه حلی له شاه حموکه شاهه شا دی
ننگیالی دسرزهوکی دتورسرو
ننگیالی جگې شملې داوولیا دی
فرعونان پی چی په مکرکوت بنکارکړی
زرکول پی بیا کارونه د موسی دی
یو کتاب وچی امت پری ټول راټول وو
یو کتاب دی، اولر^۲وه دوه اوولیا دی
هر دلیت^۳ دخپلی دلی^۴ دونه وایي
او امی خلق حریان، چرته رستیا دی!

-
- ۱- تورخنکلی = چی تور خنکل لری د باطل خوا کونه .
 - ۲- لر وه = گوندونه - دلی .
 - ۳- دلیت = د دلی غری .
 - ۴- دوزی = ثنا - صفت .

د نرابزې تنگسې کرښې کې
 شونډانه کله ځان پېري
 شونډ غز پېري، او چت پېري
 نرابزه خوږي او سمسو پېري
 د زازې وجود د خیر دی
 چې پېري «زه يم» شېراز پېري
 د وجود دنیا تاغیر خوږي
 «زه يم» کله تاغیر پېري
 د خښتن په لیکه «زه يم»
 خپل قامت وټه رس پېري
 د زابزي ځاندره شي هرنگه
 «زه يم» هرکله پان پېري

دله د خدای ماتي خوږې نه شي
 څوک چې ترې پرانستلی نه شي
 توره به ستاد موزیکي توره وي
 د مېړه توره پخېدلی نه شي

نرابزه = (لکه واپنرابزه) ماده - چې زین ول کوي - Matter

دگیدر برنجی دی هر چا و خوری

دز سوي برنجی شوکُ خورهای نه شي

که بت خانہ د پلار نيکه ده نوهم

خلیلان غلي کپناستلی نه شي

چې بیغ د اهور پي پي

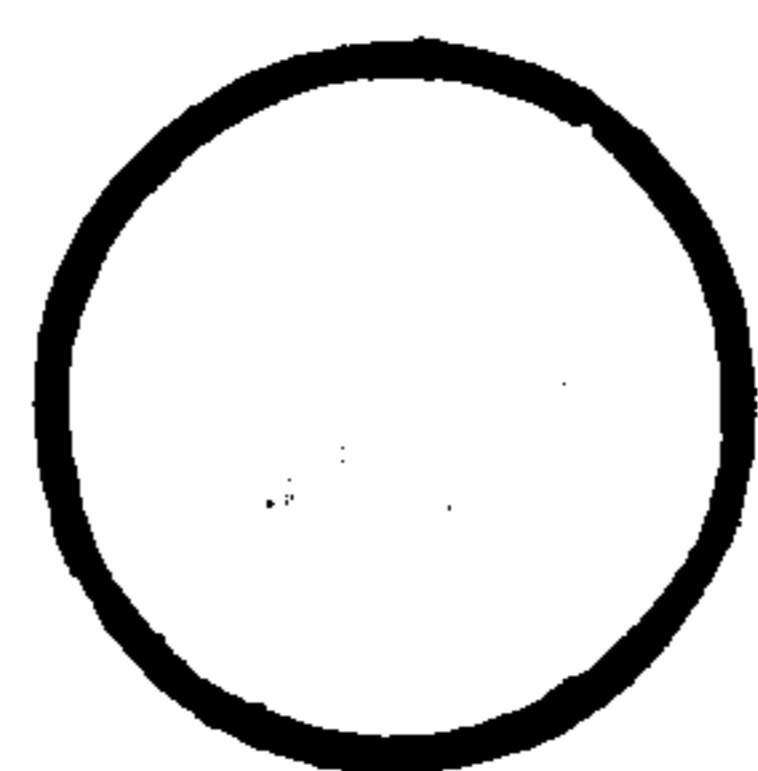
شوکُ په سنگري ودرختلی نه شي

زمانه هر خور که غکې و لاره

له کلیمانو مخکې تللی نه شي

دغیر قامونو دکت پي پي ته ناسته

تا عزت داره شوکُ گنلی نه شي

دخیگو نو خاوندان چې اړ و پیچ شي

ر سوي به شوکُ جاله وایه چکو درته

خانی سود چې مدعا شي دو گرو

بیا شوکُ اړوي بلرونه پودي ورته

په نر نارکې تسپې و پي پي خلقو

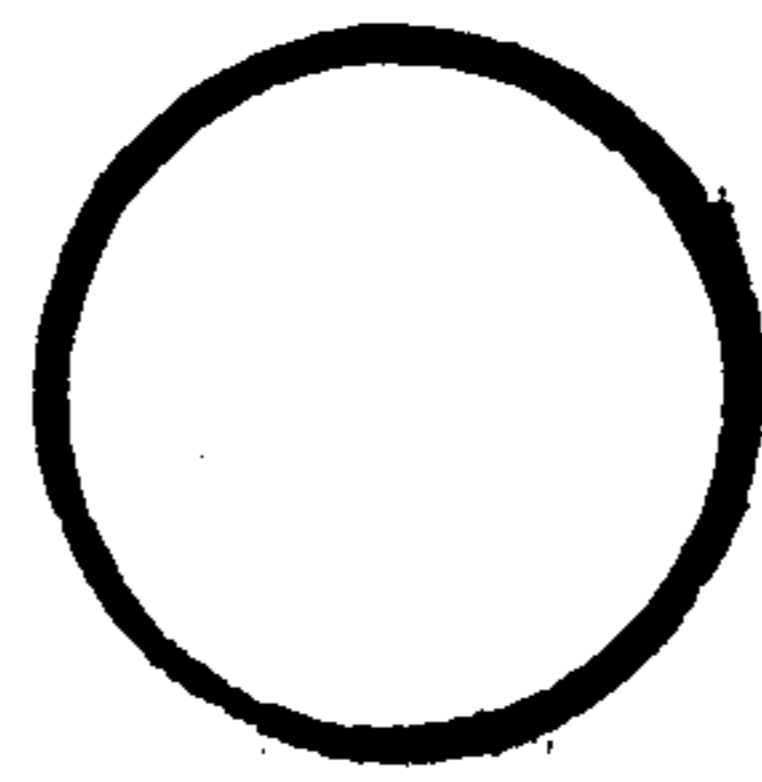
یو مخیزې مسلمان چې لار شي چورته!

د خلیل نوم د ثواب د پاره اخلي

شروندانه دي هتول نارې وهی آذر ته

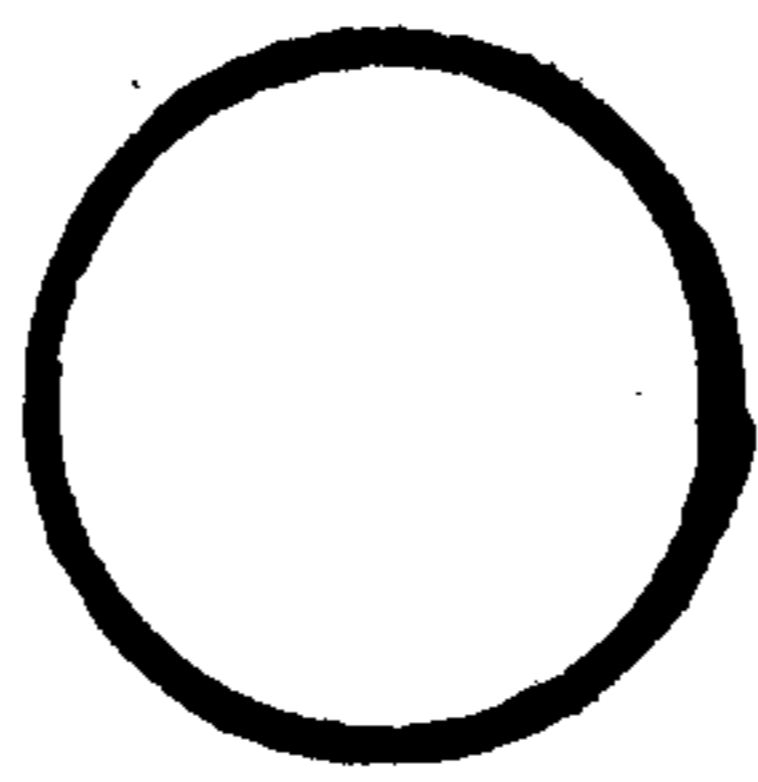
دخیگُ و شنان

خدای دې توان د مهنه یات د شاخو کړي
چې په نړه ور کېوتی د یالوی غسرته
د کلیم د پری خلاق هم هغه دی
نیمگرتیاوې چې د خدای رسوې سرته

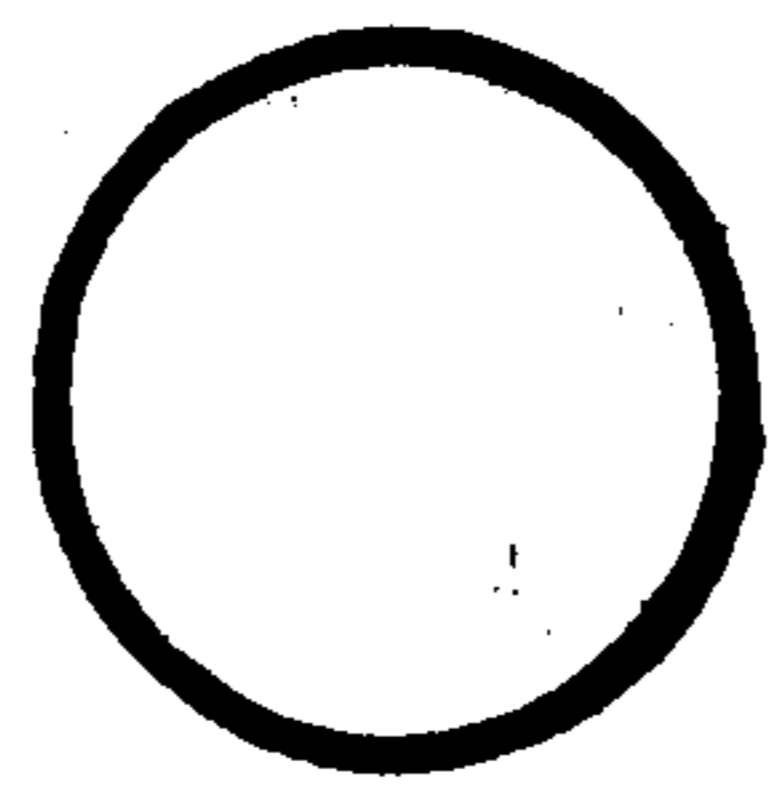
بیا پینار د محمد^(ص) په وینو جب دی
د طائف خلقو دی تیری بیا ورولی
دا جنده ی د کلیمې چې چرتی سړی
دا د بدر له میدان راغلی ستسو ی
د کعبې په توره کتبه لوظ کوونکو
د سرو نو په بازو غاری خلاصو ی
صدقه د وینو سرو د پتیا لوده
چې نن قام د خپلواکی خبری کو ی
د مسور فصل رسته پیمان کبری
د تش توری پیمانې کله چاکو ی
سندرې خیری غوڅ کا خپلی غبرگی
که او به د الکه و ورځی ختو ی
ساقی خم ته د شا کاسه سره ناست دی
خو که سترگی لپونو بیا وغرو ی

۱- ختو ی، چې د ختو له وډکې وي.

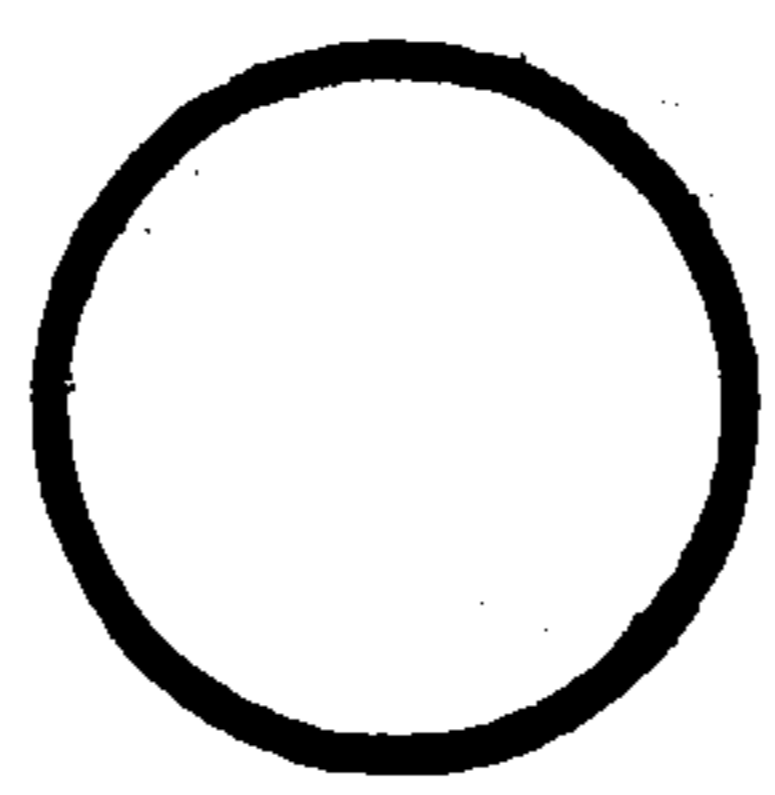

پڅه مه شه د توريال دمردی توره
دمنکرو لا ولاړدی سنگرونه
د شروندی مفکورې خپله دومره خټاکوي
بې لښکرو کړي رالاندې هېوادونه
انقلاب دکليمې راغلي نه دی
حې راجي بوربورکې انقلابونه
يو بيرغ د محمد^ص به تل رپاندي وي
نور دخيلی دی باد وړي بيرغونه
هم پورنگ دکليمانو پوخ تلن دی
راژېري نوراومه او پوره رنگونه
سرچينه يې چي شي وچه، دنده او شي
په غرمبا روان اكاو^۱ اكاو سيندونه
د تاريخ په اوږدې پلني هديره کي
بې له شناختې دي پراته دېر اولسونه

-
- ۱- مفکوره = نظريه - فلسفه، ۲- خټاک = زور - قدرت،
 - ۳- دخيلی = ټول - سراسر، ۴- اكاو = بودم - دک،
 - ۵- شناختی = خازې

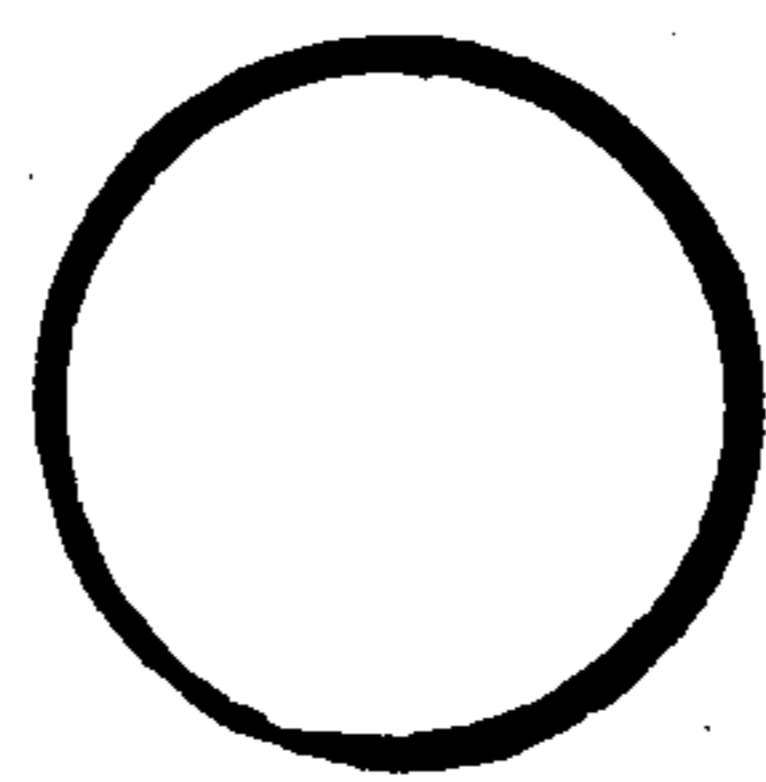
دهغو قامونو بڼه د بڼې شي
 چې ليندي يې دخلوشه وټي پرکې شي
 چې يې گډې مفکورې او هلې نه وي
 دهغو دخپلوکي کوزې جنله چې شي
 راسمني د مشرانو چې يې نه وي
 بڼې درنې پکې پلرني يې بڼې بڼې شي
 لاشه توري بنيادم تشې کاتي شي
 چې په برخه يې يې ژونده عقيدې شي
 د شادو غوندي پيښې کړي د قامونو
 چې يې جس د نوښتونو بڼې بڼې شي
 چم په چم دي له خاورينې ډيوې کرځه
 له ډيوې نه عقوبت بلې ډيوې شي

کچ شوملي سره پيل بيل کړي
 زه مانده د شروند شاريل کړي
 دمېره لاره يې وه وي
 چې خه کاندي هغه تل کړي

۱- بڼه، رنگ، ۲- بڼې بڼې، ريښې ريښې، ۳- شوملي، تروې، شلومي.

چچي په لار د شهزاده شي
 هغه دوه ژبي ساتل کړي
 په فرعون کاندې نسکوره
 چچي دستور د کلیم خپل کړي
 دوه يونيم په نيزه وړي
 که آسونه د پرتې حل کړي
 د بڼې وړخې په تکل کې
 خلق توري هم کال کړي
 د کالاکوترو ته کوره
 چچي په نرسي غيل کړي

د باتورانو نوغې دې خورکې
 د رته دې پاتې تش پيخالونه
 دلېبۀ موداره خندوي لاس کې
 تش تپوسان پرې کوي سودونه
 د چتو بنکاري دوکزي نه کړي
 هونايي کرخي نيسي با زونه

۱- شهزاده = د کياولي د کتاب نوم، ۲- نوغې = اصل - نوغې خورول - بېخ
 وړکول، ۳- دلېبۀ، غوښه - طعمه، ۴- سود = مينه

چې پرې اړې وي د باقورانو

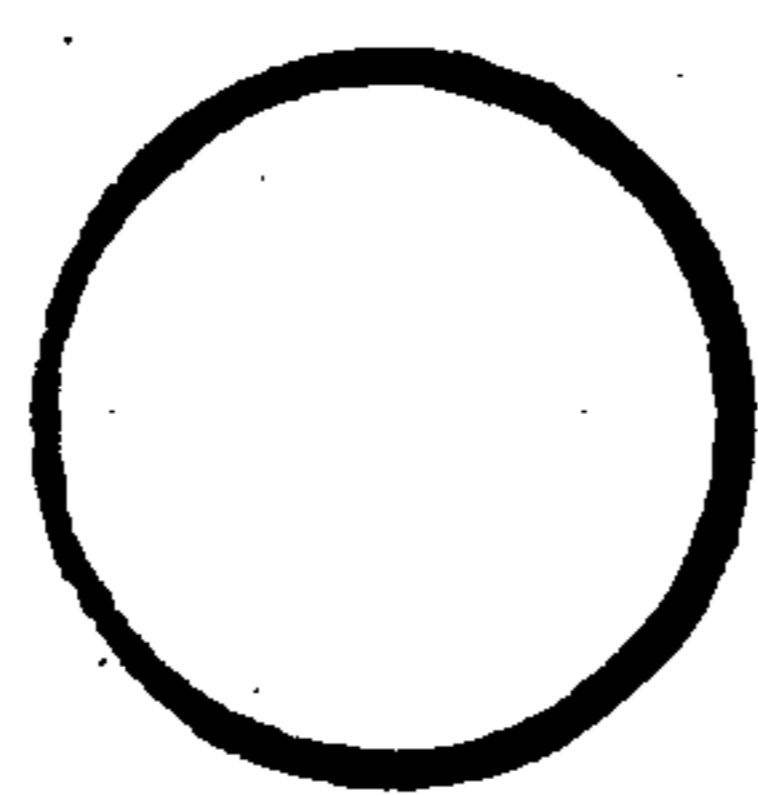
نه بنکاري هغه دنگ نښتروڼه

له خدای اگاه شول او نه له خانه

طالبان وايي کوم کتابونه؟

غرابين زنگ شه، اوتورې پخې

پاتې ملا دی، يايې بانگونه

وگړي کور په غورڼو وپورنو

نمري له يو بل راشو کول کړي

کارونه واره دلاس بري دي

خوک شي سکونډلی او خوک سکونډل کړي

دشته منانو دینکان راپنه دي

د نېسمنانو ونډې ویشل کړي

يو پښور هم خپل نوغې نه خوري

آدم لکيادی آدم خورهل کړي

خوک په خمچو پسې رانده شول

خوک په اوبز مکوکې شونډه^(۳) وهل کړي

۱- خمچې = دنرو جوارو دودې - خوار خواره، ۲- اوبز مک = غوره زېره خوراکه - شاهي

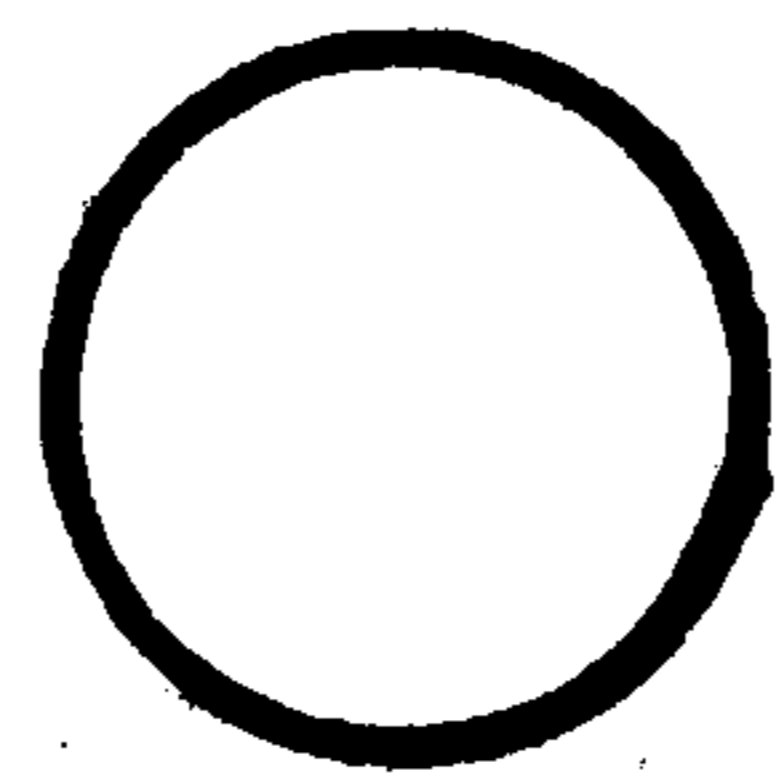
خواره، ۳- شونډه وهل = لکه خاروي چې په کيا په تشه خوله ووهي، ولې خوري يې نه.

د قبرخای د لولنګر نشته

حُکمک واک حُکمکې را انفارل کړي

د ورهتو غوښو د دوزې خپشې

خالق آخر به منخ ته کېدل کړي

د حُکمکې منخ چې په بله واړي

دا انقلاب دی، هم دا پکار دی

چې سپوراو پلي سره یو سیال کړي

هغه رښتیني کاروان سا لادی

وارته دې خوله زرغی زرغی کړي

نن را اوچت شه هم نن دې واړي

مېړه د عقل، غوښی د ښکار خوري

د عقله پلي پخپله ښکار دی

هرسې حُانته ترخزه تو بزي

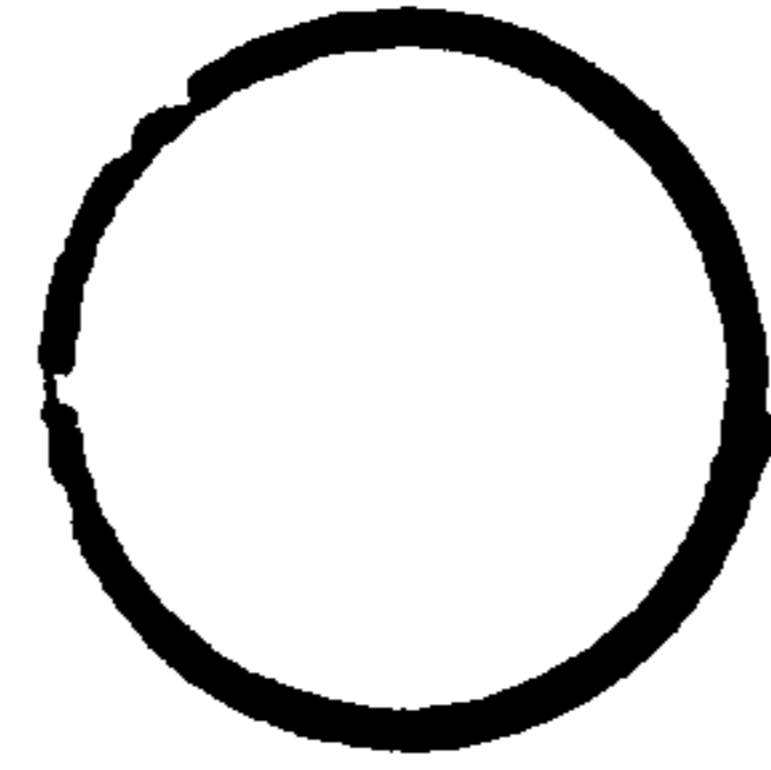
یو شو ماړه دی، نور ولس خولوی

کلیمه وایي په شرنګ یې نه دی

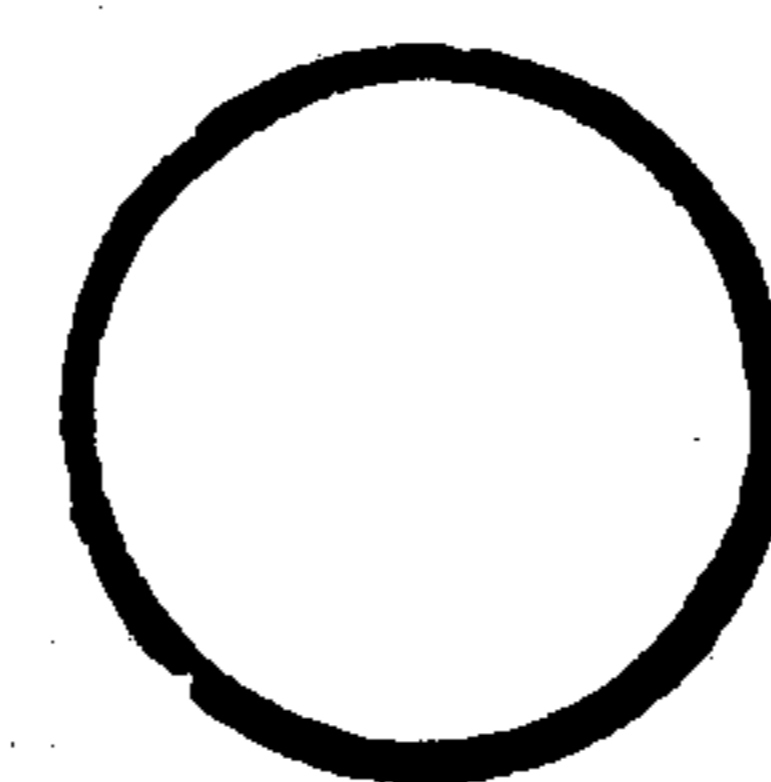
یو سړ او بل سر عالم یې لاری

د ننه په تن کې زړې زرغون کا

بهر بیا کوره خه رنګ بهسار دی

ٿرونڊانه ڪله پلٽون ڪله گهونڊي
 ڪله مل شه دٿولي ڪله بئيل
 ڪه ڊي زور دنهاني بدلولو نه وي
 د دوران کوخري خوره لوشه بدل
 در ناوي اوسپڪاوي په جسواردي
 ستا په لاس ده ڪه گني اوسي ڪه نل
 نشه توره گوري لار ڊگهي نه ده
 تورياليه! چي خونہ شولي حق مل
 ساد، هغه چي په خولوي ڌندي خوري
 تيار خوردي دهمه ولسي سا غل
 ديکونکو گول پاڪ وي تل له ويري
 درغلان او دورنگان وي په زلسزل
 ته ويه وي چي کوچي ماهيون بارڪي
 اوس وهي بهي ڊايل بند شمال اور بل

حقتولي ڪني پرت هر نظام کي
 بنيادم له خپله حايه راغورن پوري

دڪوري دسري ٻٽوڪري دپاره

آدم زويي بل آدم وٽه ٿيٽي پري

يوشته من دي چي ٽولنه کي ٽولوک دي

نپسنان خو پرجع شوي تل اوس پري

دنا چارو کٽه باندي کٽوي باندي

دچار منو کٽوي بي کٽي پخ پري

دبي وسو دخولو پٽو موخا شڪو

دوسدارو ماڻهي رنگ، خمبي ڊڪ پري

درناوي چي پٽ موري يا پٽ دوتروي

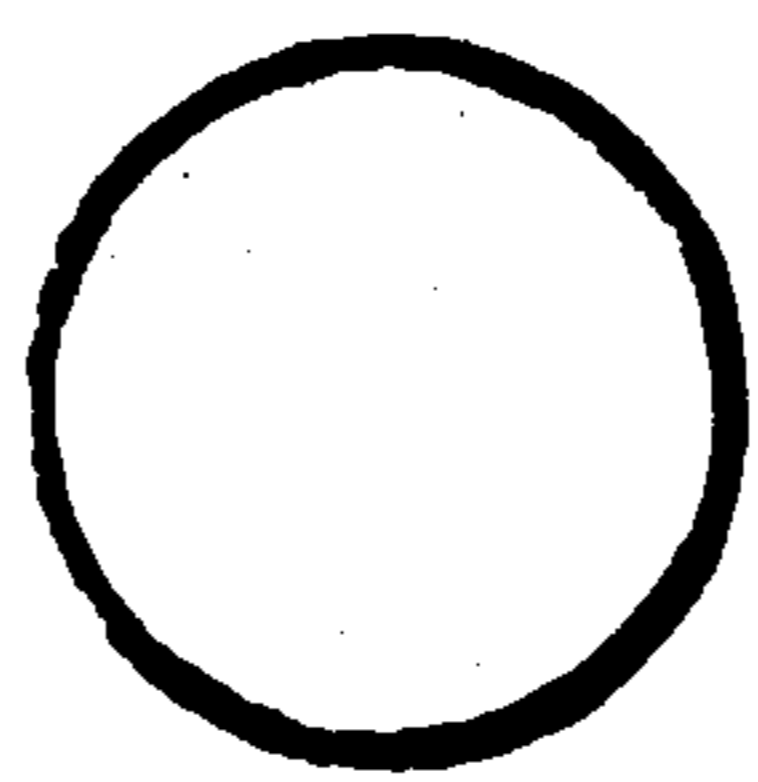
لوانگر به پٽ کنگه خود ارز پري

بي اسري آسمان ته غوندي غوندي اري

پٽ ظالم چي به لاکله نسکور پري

پٽ زوخره به بي غرونه شي ٽول ويلى

پٽ لرمون دڄمکي داسي اور خٽڪ پري

بي ٽولني ٿرون دون شه دي؟ شنه پسرلي دي

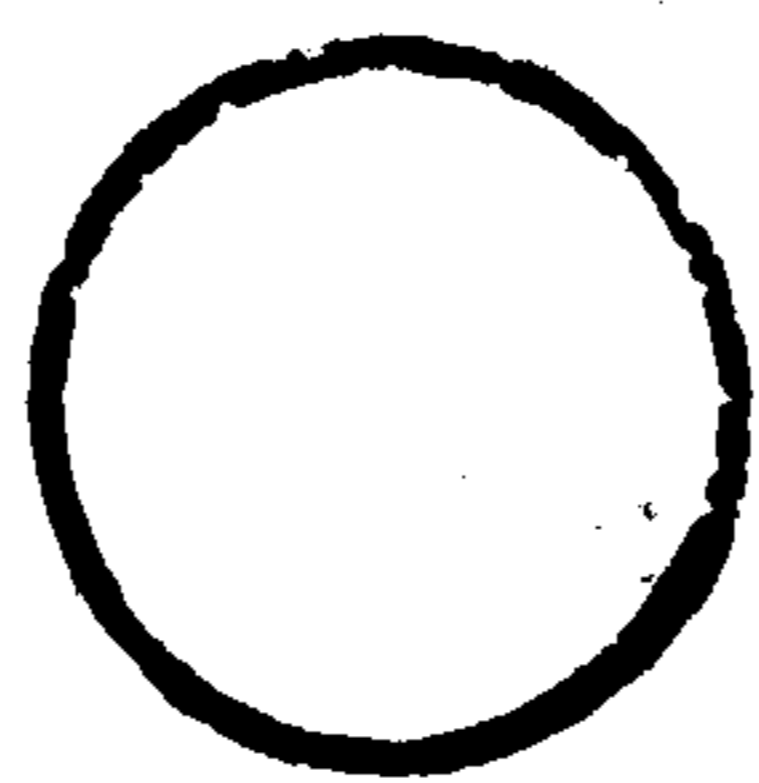
بي ٽولني بنيادم شه دي؟ نه شي دي

ٽولنيزه ٿوند سمسور دسري جس کا

دٽولني مدعا وارو پسرلي دي

۱- موري = پانگه،

په ټولنه ريزيكي لسوي قهرمان شي
 بې ټولني قهرمان هم ليشتي دي
 چې ټولنه دې ادا م په كلیمه وي
 هله وايه چې خپلواک د آدم زي دي
 د ټولني سره مل ، د خان خانان شه
 چې ستا «زه يم» د شروندون خانگري شي دي
 چې ټولنه يې باره دارټيا ناخلي
 هر بنجمنی خپل چاروکی هندوکی دي
 کلیمه وارې نړۍ يوه کورمه کړي
 د يوې کورمې خوتل يوانگري دي

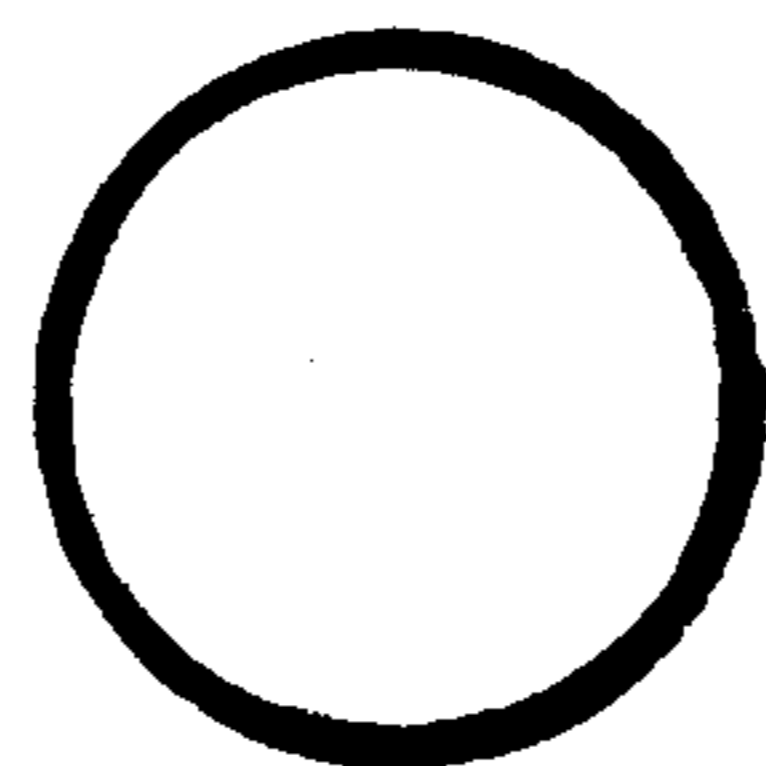
د ازغوله ويخه سترگې را ټوک پري
 د پسرلو لاره د غنوپه چا په وي
 د نمرود د خرخشو به خروير پري
 سرې لنبي د خپلا نو خورا که وي
 سامري د زرو نو پت غلونه را نيسي
 د منډو پيت پرک هم په تيچه وي
 شرق نا تاريې دوختونونيمه خوا کړي
 انقلاب چې يې په نيمه کلیمه وي

۱- باره = پيپتي ، ۲۰- اړتيا = ضرورت - نيگرتيا - کرمه .

ارگجه چي نظامونہ دنری دی
ولسونہ خون خود ییپ ارگجه وی

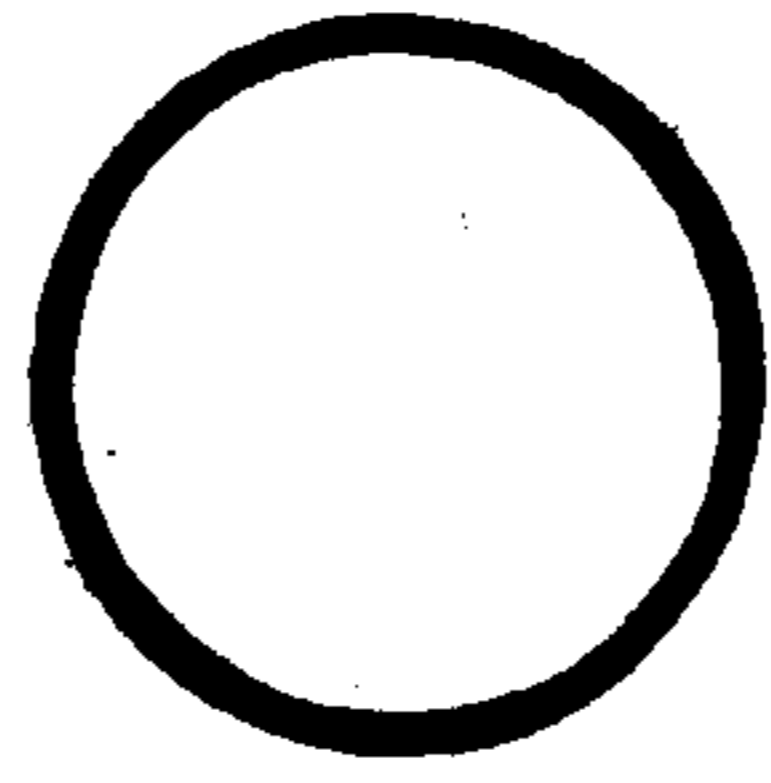
دشنہ یی تخمہ کرونکی عقوبت وی برخہ شسنده
خیز یی خہ کر یی اچی نہ موی شوک یی ویزی له درست ونده

چی دمال او شروندانہ دوارہ نکات شی
سرلوی بہ دی ہلہ پہ ولسات شی
چی نسبتی دنسمنانو نہ غوشہ پری
اور دی پوری پہ داهسی خیر خیرات شی
ولسونہ پہ مہر و نو شروندی اوسسی
چی مہر ونہ پہ نیش لکی، خود میرات شی
شرعیات چی پہ اندول دخیل وخت نہ وی
عقیدہ و وارہ دکتی لات منات شی
دشرون پانی پہ خیل سکی کپری
ہنہ ورک دی اچی پیری یی پہ میرات شی^(۳)
چی یی منده نہ له دین نہ له سادینہ
دشرون خوابزہ پہ داسی ولسقات شی

۱- اندول = تولہ، ۲- سگہ = سرمایہ - اس المال، ۳- میرات = Grace - لہزہ وریخینہ .

دهغي اوني ملا ماتہ عقوبت شي
چي پي بار له خيله توانه خني نريات شي

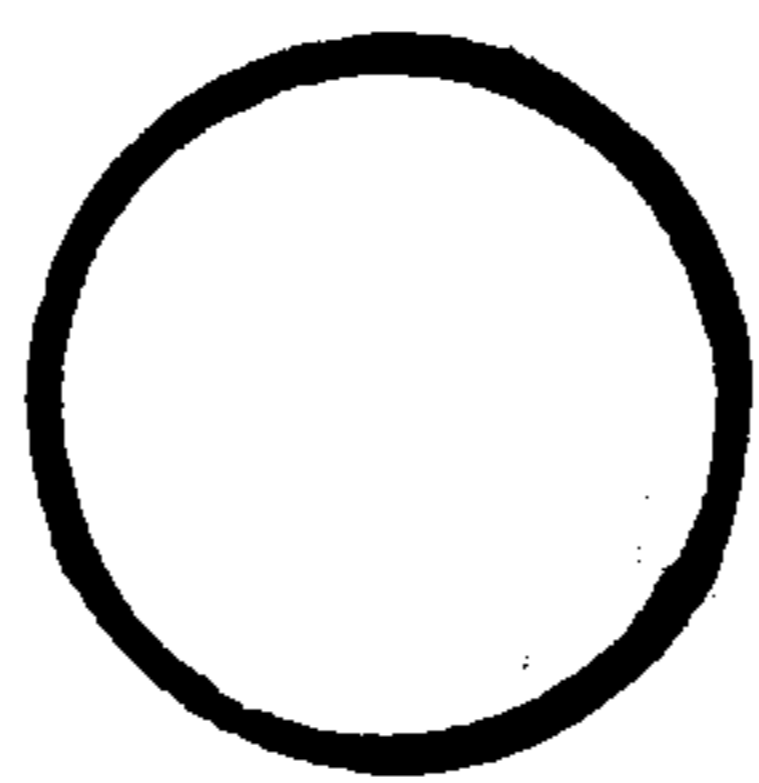

هر غورخنگ ته دورنگان ورنوخي
خان دي پوهه په دي تكي هر سالار کري
تابيا کرانه دبهر دغليم نه ده
کورغليم په اتبار اتبار کونراو کري
د دورنگو وي نظر په خپلو کتو
کله غاره کي تسپي کله نرناو کري
چي دننگ خبره راشي کورغاري شي
تش ميدان کي به ددو زوتود بازار کري
تاته لاپي ديارى وهي سوکند خوري
شاپه شادي له دشمن سره روزگار کري
دوه مخيزه شروند په نه شروند و ليکه^۳ دي
يوخيزه شاه خلعي يوخيزه کار کري

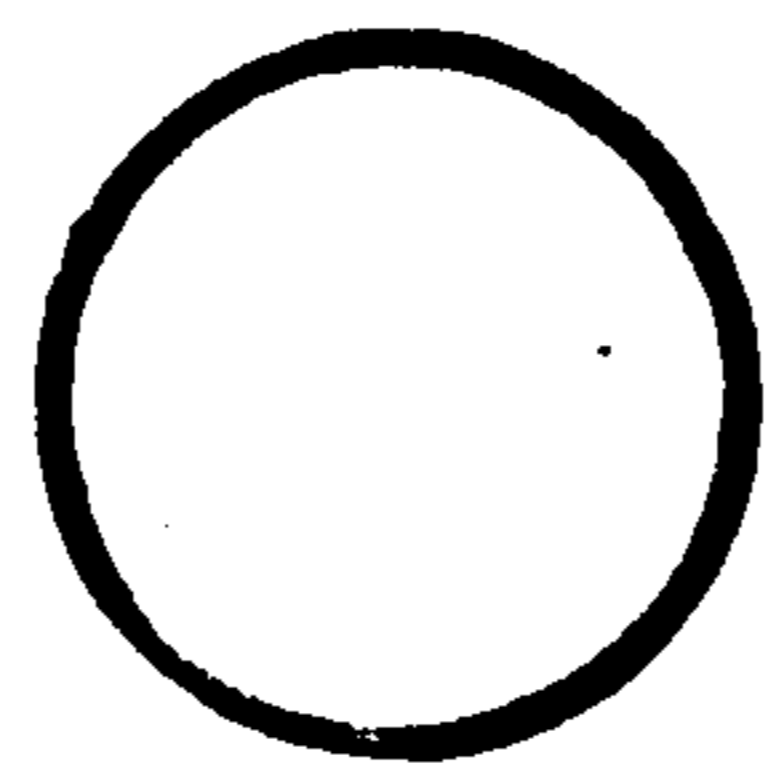
۱- غورخنگ، تحريک - خوځند

۲- دورنگ، دوپرک، دوه شربي - منافق

۳- ليکه، حساب

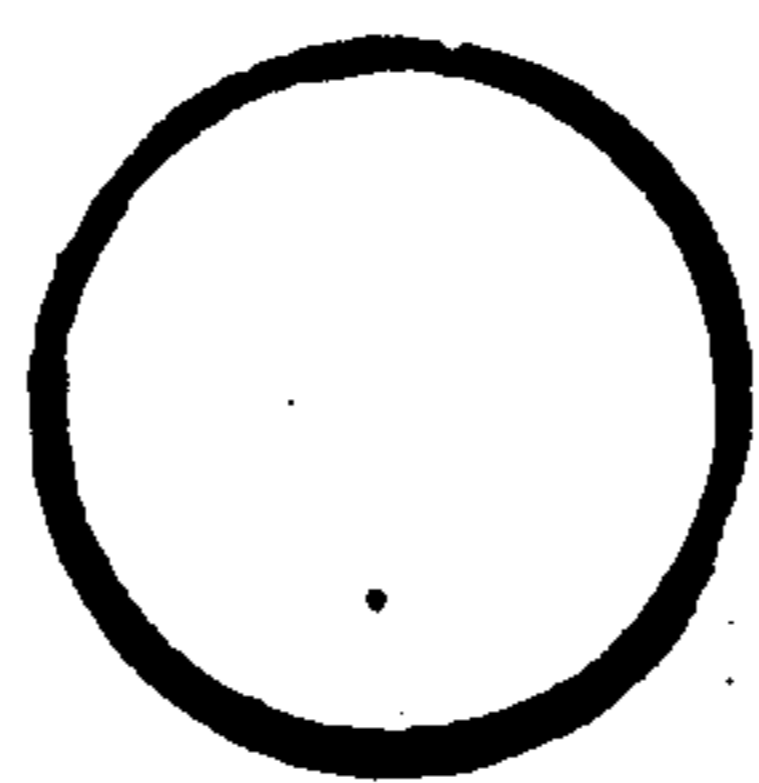
هر خپل جس دی سره ټوب خاوري ايري کړي
 د دوزنگ عمر په خان باندي ستم دی
 خښتن ټول د قدر وړ دي پيدا کړي
 يوسري د بل سرې نه په خدکم دی
 تر ټيټه د فرعونانو دود دستور وي
 که ولس يې تل زغمي، نو ولس کرم دی
 ستور تليز و ته چې لاس شي هر سولي
 وې سوډي په کلونو د شرپشم دی
 با توران چې د کونتر و حای له راشي
 ای وپوژلو! هر هره چاودی دغه غم دی
 دې ټولنو او دودونو لښتکی کړ
 گڼی لوی له کائنات بنیادم دی
 په لويديځ کې لږ له عقله زباني ده
 په ختيځ کې د هر لوري نه تورتم دی

نړيتار چې د فرعون وي نرامن نه دي
 نرامن هغه چې فرعون يې وړ کول کړي

۱- تر ټيټه د و هل تر ل، ۲- نړيتار د بل دودې ته ناست.

چي بي جسه وي جابرو ته تيتي پري
 چي جسمنه وي جابر را بغول كړي
 چي د بل په سترگو ويني تولى وانه دي
 روغ هغه چي بي پخپله خيرو ل كړي
 نه سرې شوې چي سرې بي خدايان كړل
 چي سرې وي نوبتان نسكورول كړي
 چي بلزونه كړي تنزى، بازوان نه دي
 بازوان هغه چي تنزى بازول كړي
 ننگيالى د شروند نيمكړي هم پوره كړي
 او ولس په خداى رنگ كې رنگول كړي
 په ذرو كې بي چي ستوري زرخون نكړل
 هغى خوشى لور په لوته تېرول كړي

ډكې ډكې جولى خلق مخي له درمن
 برکت دې شه ننگياله په رشې
 بنا پېرك په تور و خمشو سرنسباسي
 سور پيا شه ختيخ رانولي پلوشې
 د بازونو با تورانو پيدې قات كې
 تپوسانو جني غوره دى باشې

د دروغو، د نا حقو منزل لند دى

ترخو پښې را تينگوي بېرې مېشې^(۱)

لا ليدلى يې بور سترگې كلېم نه دى

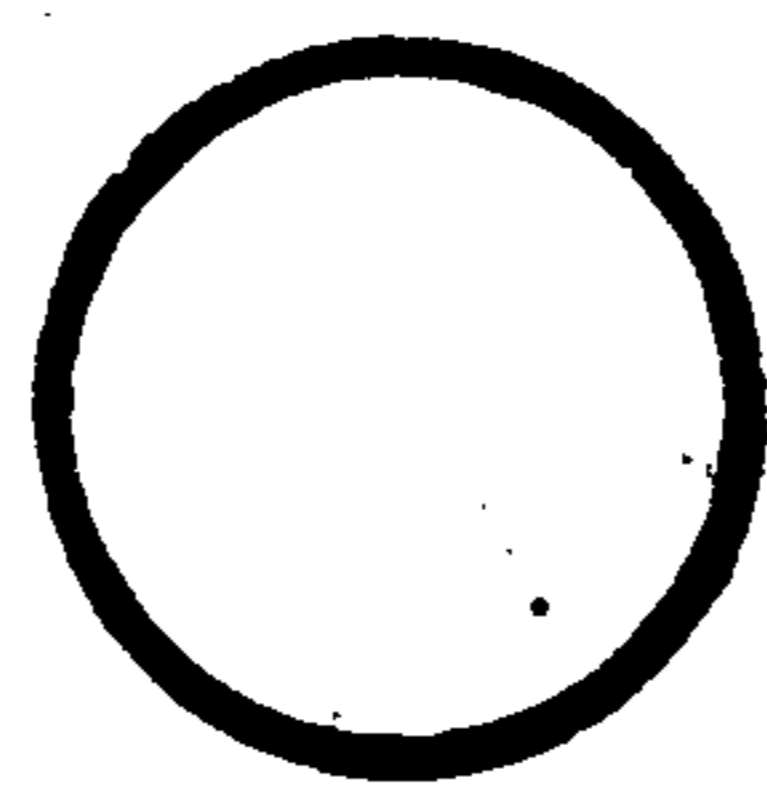
حکده گرځي فرعونان لا په نشې

د حق د وگه له خپل خای هر قولى نشي

د باطل داشتو نه خرخشې^(۲)

ارو پېچ چې له نقشې دکا نئات وي

په بل مخ شوى دنړى هغه نقشې

چې دنم سترگه و بېرېښي

غرونه واورې کاندې وييلې

حق بريال پرون هم نن دى

که پښته خوگ په سيلې^(۳)

داو بود مخ کيل نه دى

کليمه دکانې کيلې^(۴)

دنېتر د سيالى نه شوې

که په خېر شوې دېرې ديلې^(۵)

۱- مېشېده = پرو پاکنده = د نورو ۲- خرخشې = جنگونه، ۳- سيلې = ملا تر

۴- کيلې = کرنې، ۵- ديله = يو وابه

بدخوک بدو ته نه وایي

خلق شوي داسې ایلي

چې رنخورد باوږي وکړي

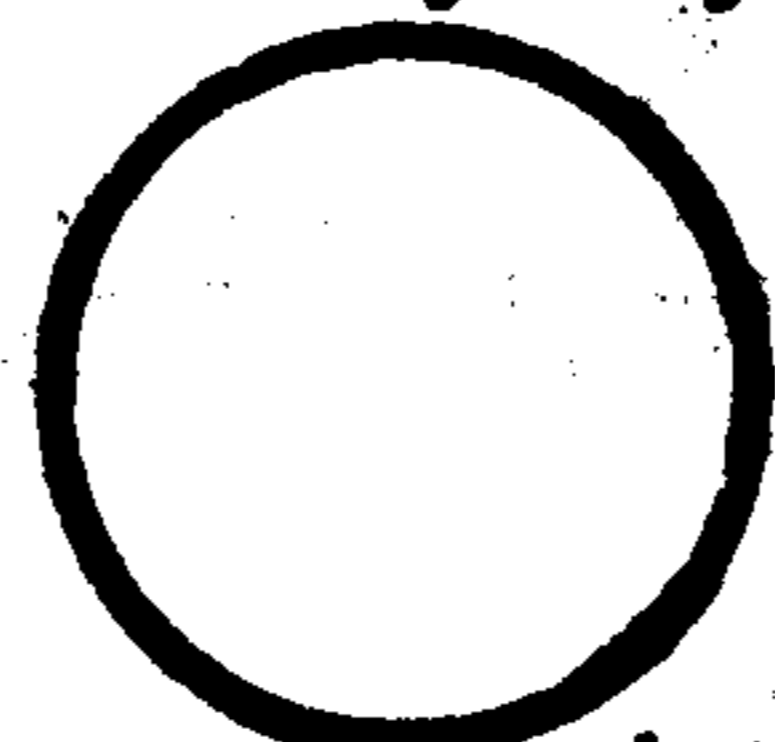
پوچې شي د دارو هیلې

له پولاد اصیلي نریږي

خری نه نریږي اصیلي

چې نسترله بومه درومي

نه ټینګېږي په یونیلې

لکه کس کړي په خان غاري

هسې قام په خان گاني کړي

د هرچا تبر له تن دی

خپلې سپینې خپله پرې کړي

هرخوک قبر خان له کني

هرخوک خپلې جنازې کړي

غلیان له کوره نریږي

پلمه بازخه له پلمې کړي

هرخوک خانته تې سړې کړي

بیایې خان باندي سړې کړي

۱- باویري = دناروغی بیاتاندېدل، ۲- کانی = شندي، غاري، ۳- تې = دکتی تبخی

خپل عمل بری بښن دی

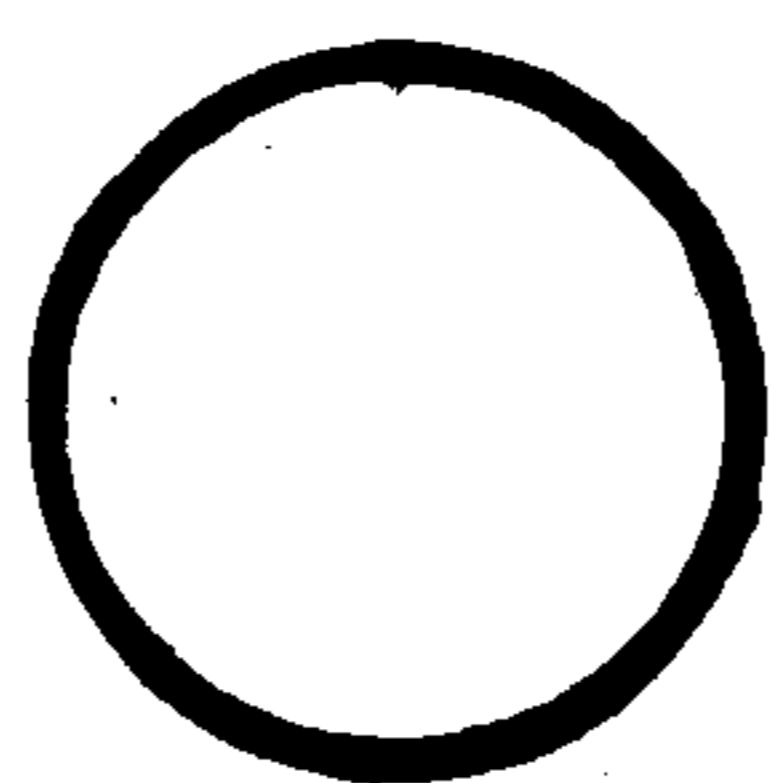
خپل عمل په غاړه پسرې کړي

خښتن ظلم تیري نه کړي

هر شوک خپله د یوې مړې کړي

د فرعون دکور له درنده

کلیمان جگې نېزې کړي

په مسور و با تور نه رنگوي نوکي

د تنزروتو دې وینې پی مسوروي

دنکیال کړي خپري ، مسور پري

میری واره اوسپنخري که سوسروي

د دوران تابیا دهغه چا دوس ده

بند نیتنو د ثرونه دون چپي نظر وي

د تاریخ ټول ندری پر کونه ښي

چې مدام دنکیالوموتی لښکروي

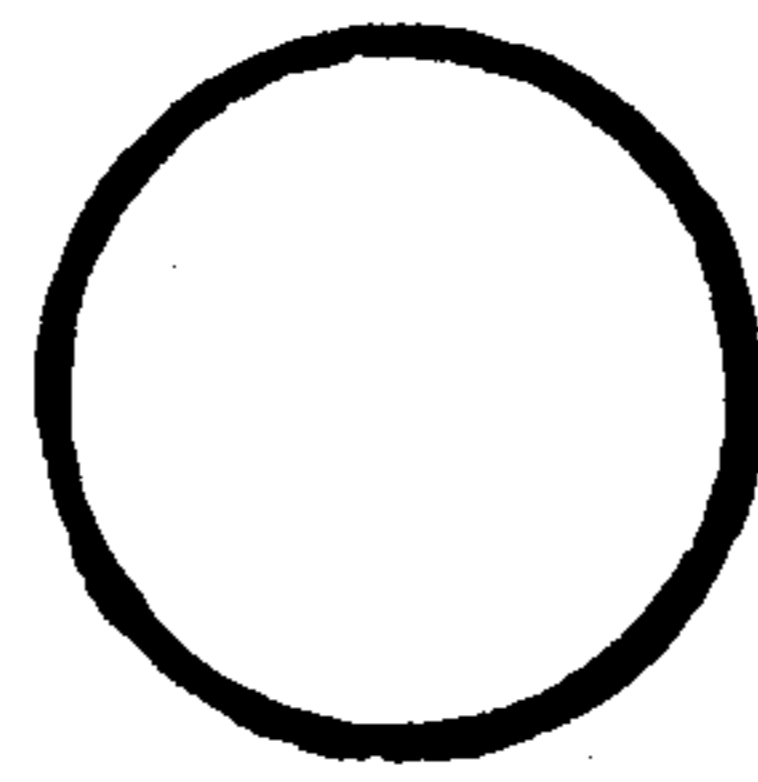
منکران په خود حق د لاری تښتي

دهریولار به آخر پدې خیبر وي

۱- درنده = غولی - جوس

۲- مسور = دفوکونورنگ - نیل پالش ، ۳- سرس = دوکیا کېدونگی اور

○
کلیمه لوی چیناگر دی تل تزلله په غور حُنک
سوسرونه پری اسپرلین دی سیه سیه پری کلرنک

دکشر مشرفرق خو خود وی

خستن لومړی دی ورپسې ته یې

دیونه کچ یې په نورو بـره

هغه قجیره، خواکمن مېره یې

چې دی خو یونه دهغه خپل کرل

هله په وله یې، هله به شته یې

حکه دې غوره پخپل سرا خلی

دهغه متا یې، دهغه کره یې

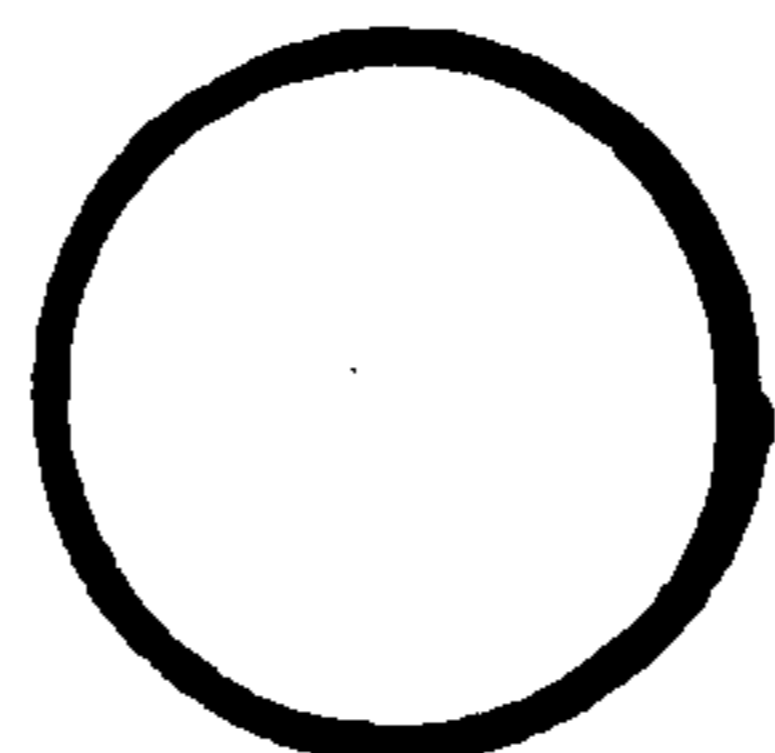
دهغه مل یې، په نریم بیل یې

له سین زوغونه بر بوکینی نه یې

په سپکو کانو چې خان دې توپي

داله خپل حایه لا خبر نه یې

۱- غوره تور تهمت (... فلم تفتلوهم ولکن الله قتلهم ...)

په درست عمر کې بونډی نه ده کړې

دادی بازدی وهنده او د امیشکار یې

یو قدم له خپله حایه مخکې نه شوې

دکانی غوڅکلی یې ټول عمر په لاری یې

نه دی برید، نه دې ولجه، نه دی مینوڅخه

هسې لوت یې او د ځمکې په مخ باری یې

څه که خان په سر و مهرانو باندې نیسې

په نظر د صرافانو گټ بنگار یې

حج، موخونه، تلوت کړې روژې نیسې

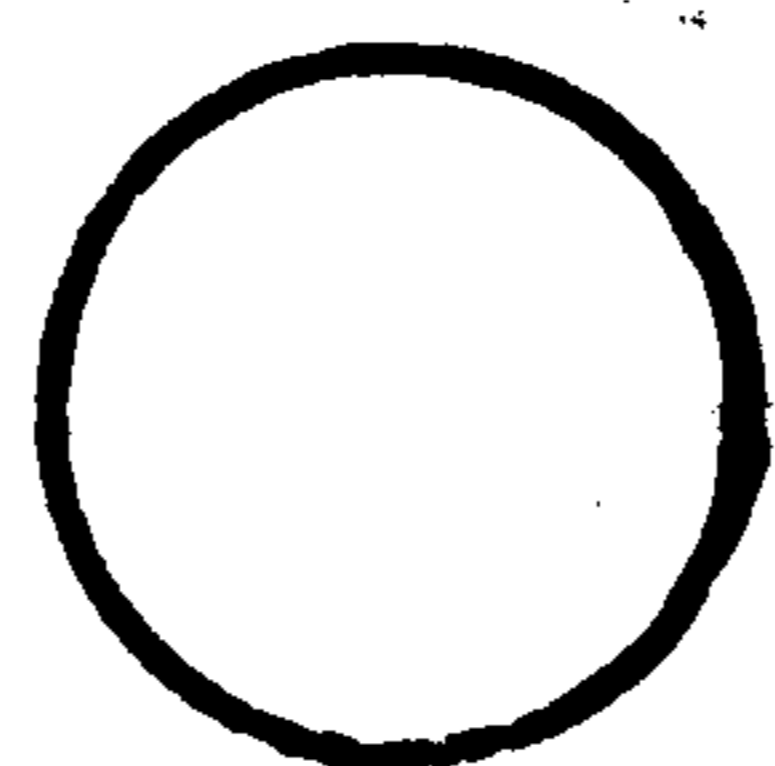
ولې اوس هم زرناری یې، بت گزاری یې

لږه پینه ونیسېد فکر له خان وکړه

چې دا ولې له همه قامونو خوار یې

چې همدغه مذهبونه دې امساوي

لکه هوندله کړنګونو به غوزاری یې

د غلیمانو په مسودونن

چې زارونډو، هغه تسپې دي

۱- بونډه = لومړی بنگار کول، ۲- لوت = بې هد وکوځاندو.

ڪتاب ڪبرلي، باطله ڪري

دڪتاب مينج نڻ هغه ڪيسي دي

انخور هر هغه خدائي انخوري

ولي پري شوي پوچ ڪنهدي دي

چي خديلا نورارنگولي

دامتيا نو هغه ڪبي دي

داچي بي نروب دڪليمونخيري

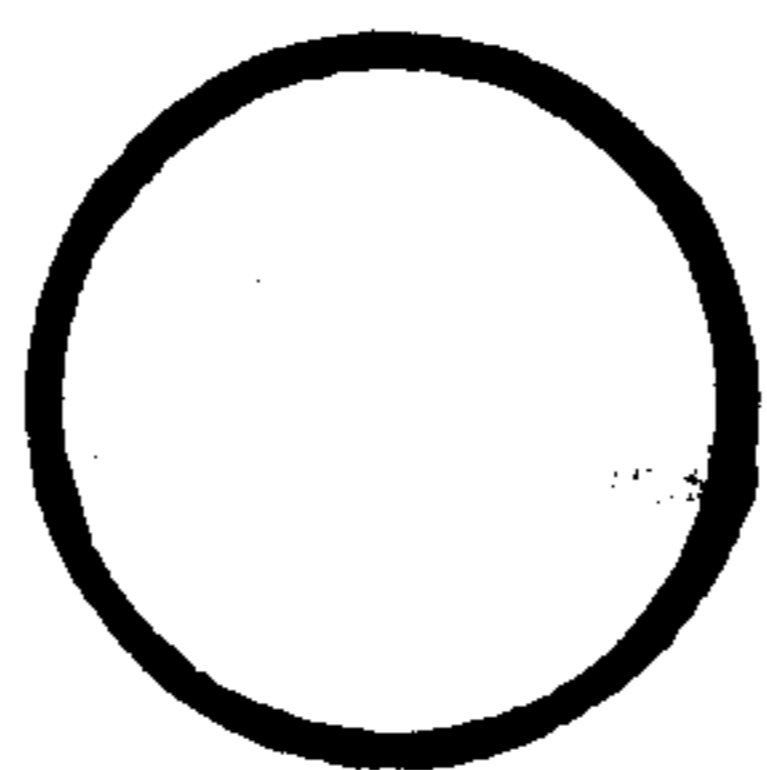
چي ويخ بي ڪوري بي ڪليبي دي

دمذهب شروتي ليندي پيلاسي دي

حڪه بي ويشتي تل موندبي دي

چي حق ننكي وه حلمي و غشي

چي بي ننكي شوه حلمي دربي دي

دباتورو دورترل دپر

لبره ناسته بي په حاله

دشرونه بردي، راخي پتي^{۱۲}

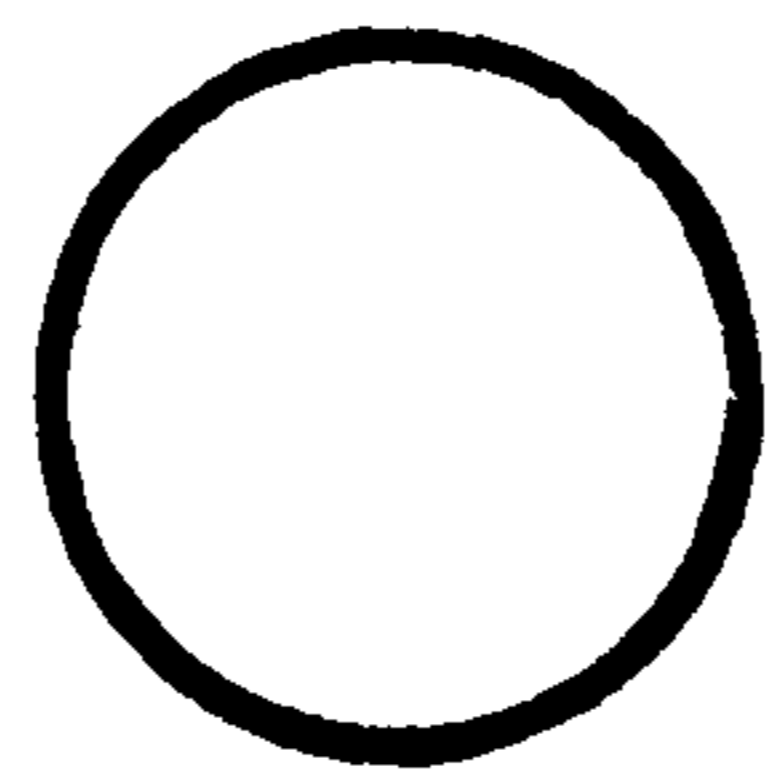
دنصيب ليک ته اتاله

چي نپستي په هستي ماريا^{۱۳}

خه به خلاص شي له زواله

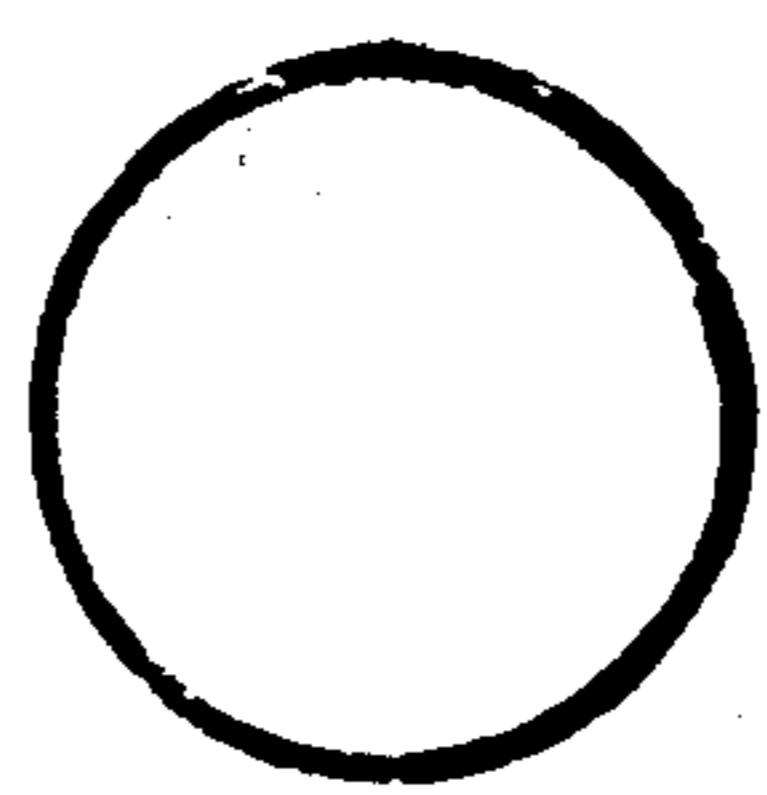
۱- بردي = سيالي، ۲- پتي = وروستي، ۳- مارل = حسابول.

چې پي چکره کلیمه ده
ولې نه دي ټول راتاله؟
بازداري دې خپله ستا پي
په دېوال له تش پېخاله!!
په نړۍ باران پسخه شي
اوم غرن لوبښی کلاله!
دبل کتې ته په طمع!
هیڅوک نه کتې پ تاله

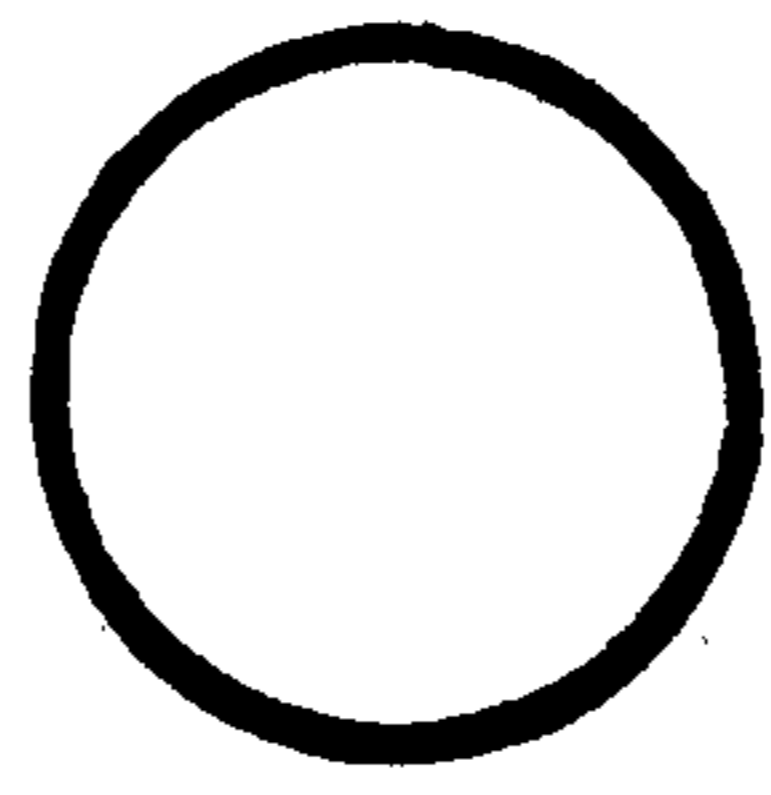
خوابه برسپره کا، تراخه به ورک شي
چاپېر ټولنه که هرڅو ترخه ده
تيرې به وي ترهغې خلی خلی
چې دې ديو باندې ديوه خومره ده
حجره، جومات کې پي رينبتيا وويل
له يو مخيز نه ولسيا خپه ده
د رابياگي بورجل ته خان رسوه
که لار د سروغونو چاپه چاپه ده
د صبالاره څوک د ب کولی نه شي
منه داوخت تکه تور شپه ده

په سپوږمۍ کوزشته مېرني وويل
داد برنگ لاري لومړي کرپه ده

بڼه عمل "زه يم" نرغون کړي
بد عمل "زه يم" نرنگ شي
چې په "زه يم" شهسري شي
دوه جهانه يې قلنگ شي
شي تالترغه په "زه يم"
چې دوه منځي شي دورنگ شي
بيا د "زه يم" شروندانه دي
چې کالبوت دخاوره ورنگ شي
چې سمسور يې "زه يم" نه کړ
دوجود سره چنگ ونک شي
مرگ يې هېڅ کولی نه شي
چې دخداي په رنگ کې رنگ شي
په خپل "زه يم" باندې ننگ دي
په خستن کله دچا ننگ شي

۱۱، شهسري = ستوسري - لوی سري .

ڪٽينديه پري ستاعمل دي

ڪه دي، زيم، سرانخور دي

شوسر هسڪه دلپ هوري

چي په، نره، يم، ڪي سمسور دي

چي حوانڪه ي شي تور ڪي

تش لمني، هم مختور دي

اي دختي غم خور ڪو!

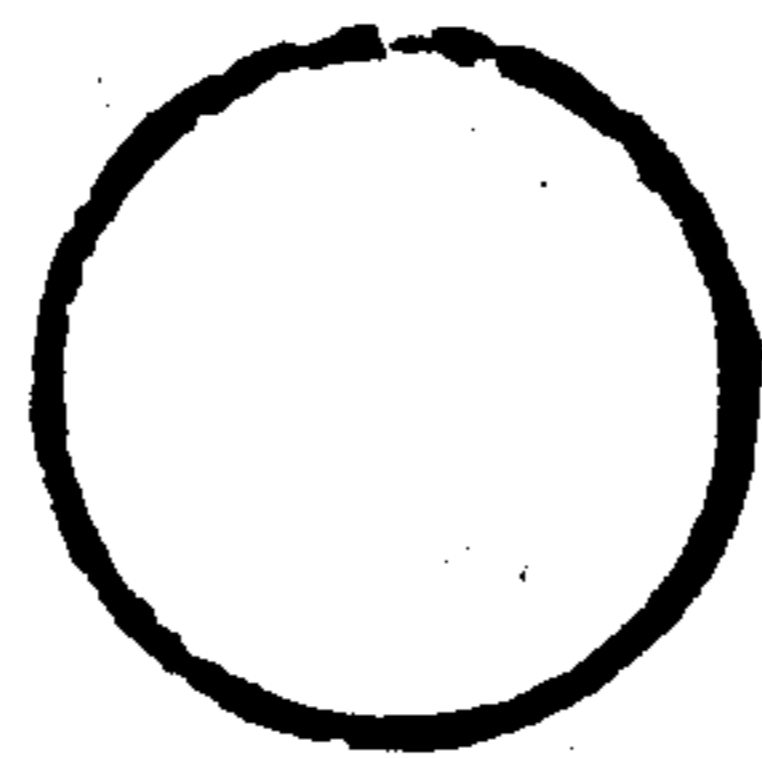
خپته هم، خوشروند شه نوري

دي آدم، آدم په نره يم

بي له نره يم داخور دي

چي دتش نس او دنوس شي

سري ذات پوري پيغور دي

دمپرونوتپرو تورو چورنگ يورل

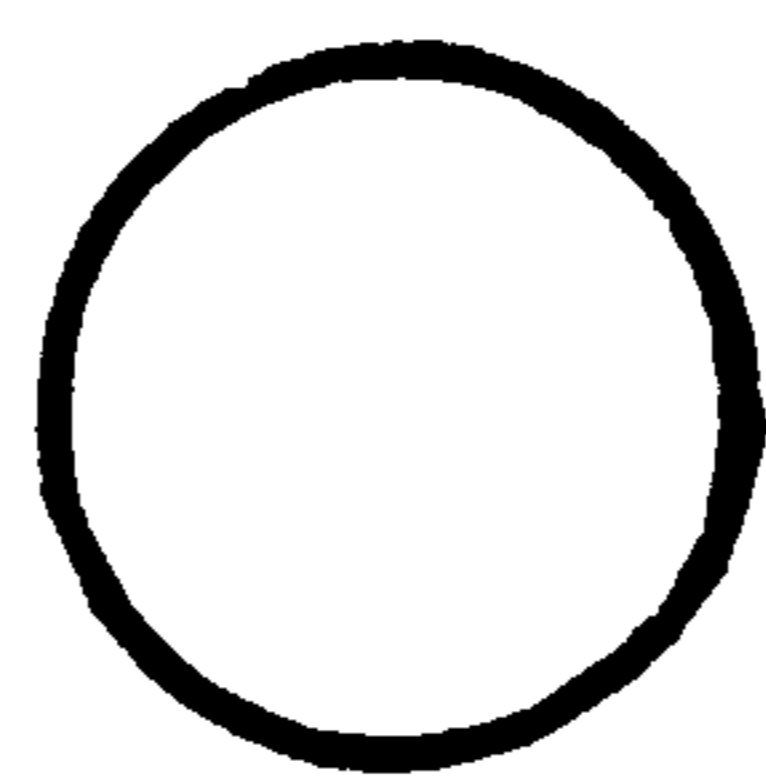
داتي په امبالي چي غور مبيدل

دهغو شاروبنه بنه السوزي

سرچيه چي جره باز ته نپغيدل

۱- حوانڪه = دزري يا تخم هغه شوني تيا چي زرغونه تري ڪپري.

دهغو په طبيلو خرونه رغښتی
 چې له حق حنی ناحق ته اورېدل
 چې خورلی سوگندونه یې د وفا وو
 داری یې ینې په اوبه و وگرځېدل
 د هندو کلی کې کرانی خرمېری وې
 اول لونه په سوپیا کوخو خېدل
 دکلم په برخه دارنگی مژنه واک و
 چې له واکه یې واک ته پسېدل

د مېرو نو پولادي مېتي سنگر وي
 تور برېښونه یې شملي د قام د سروی
 په پوره نود جومات خوبونه نه کړي
 يرغلونه د باطل چې یې په سروی
 د مېرو نو نغری کوندری شریک وي
 شېخ ملی دوتري وارې یو دوتروي
 مخور د زهاني هغه تومن دی
 چې پرانستی یې په درستی نړی وروي
 د زهزم چینه به یې هم چری تاندن کړي
 چې پخپله هوستی جلی دنسټروي

په نېزوکې پي دورا نگو ستوري ولاړ شي
 ننګيالی د نمر خاته ختلی نمر وي
 که د پینګان لري هر خوشترې وزرې
 لويې ماري د باتورو په خيگر وي
 چې کاسيروي په پروني کې بريند وي
 حيا خپله حيانا کوله خا دروي
 پردې بد شي دکتوي خپلې ننگولي
 بدې کروي خپلو بدوله اشروي
 د مېرونود خنګوت هم دغه دود دی
 ياد هير ټول مارو يا ټول نهروي

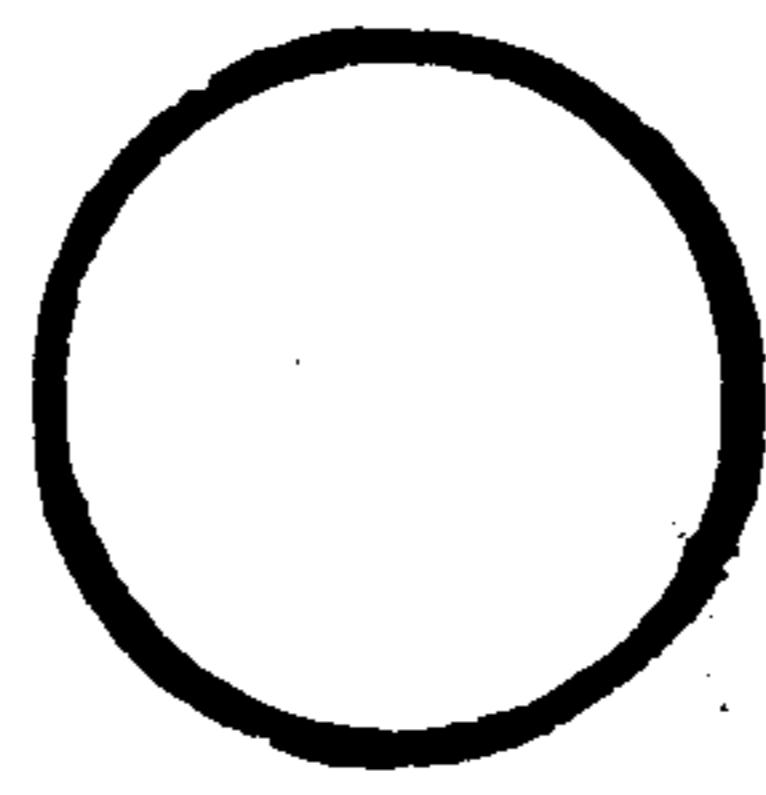

چې يوه پي مفکوره وي
 اوله دې نه په ادب وي
 په سر کې کنجی لاس وي
 په توده کې يک جلب وي

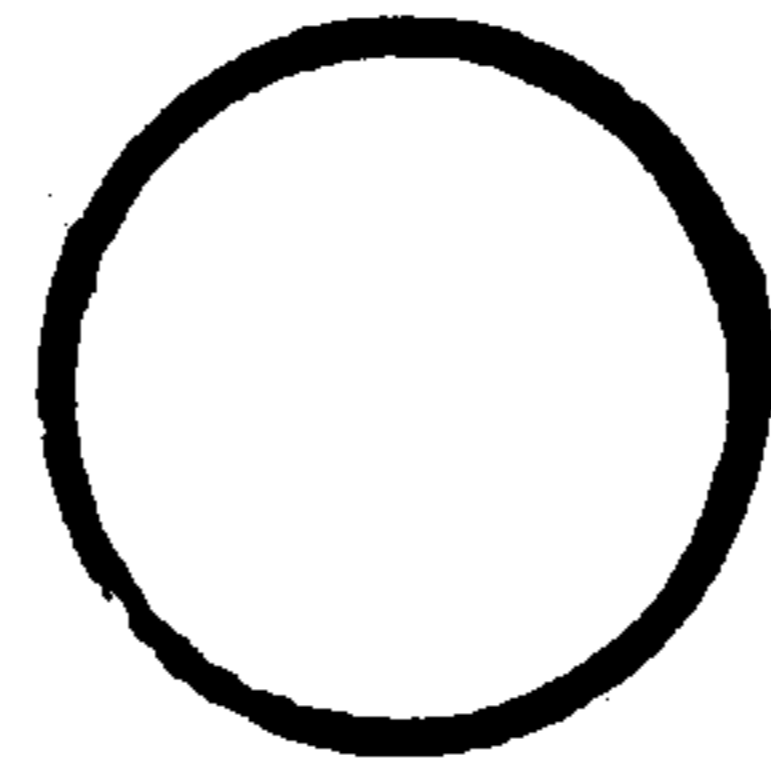
نه توره دکائنات ده نه دشرونه دستورا اولاره
 چې يوخودې په وله وي اود نورو برخه خواره

۱- نګولی = پنګری - لمده بل، ۲- کنجی لاس = خپلو کې کلک لاسونو ورکړی.
 ۳- يک جلب = چې آسونه پي خنګ تر خنګ روان وي، ۴- په وله = مارو - هوسا.

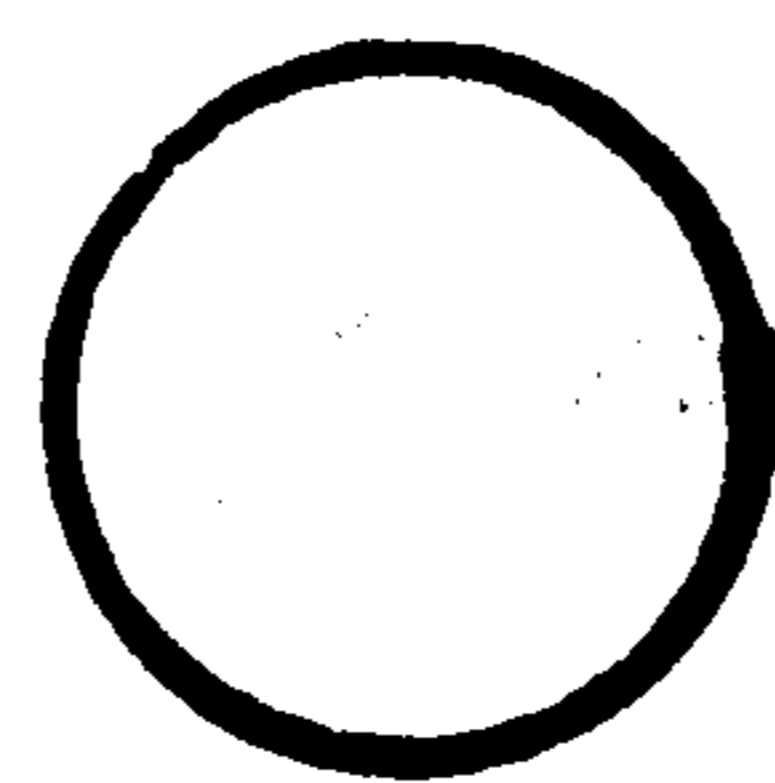

دمپرونو لار لومړی توری وهل دي
 چې نړۍ په ولاکه واخلي نو ویش کړ شي
 دمپرونه نیکه دوتر چې شته کول غواړي
 هغی متهې بدې را کازي او شر شي
 د قام مشر هم د قام په جامه بوټي
 چې ولس یې د شرې وي، شریوړ شي
 زه مانه که بېر شوی ابا سین شي
 شاه خلعي ورته پښې بنجې کړي توغړ شي
 چې په تنگ د لاله وي غزا هغه
 نور خو هسې خلق خوشی ککړ شي
 د سینا په دونه پند، ټول سر پیری
 دیوې دونهې ترخه یو تېر شي
 برغوپوک وهه، دنگ ورکا نغاري له
 دا خواره واره بنجخی که لښکړ شي

۱- لار = قانون، ۲- بویه = پکار دی، ۳- برغو = ښکر - تودم،
 ۴- بنجخی = درې خچې (په اصل کې دوې بویې سرغوته وائی).

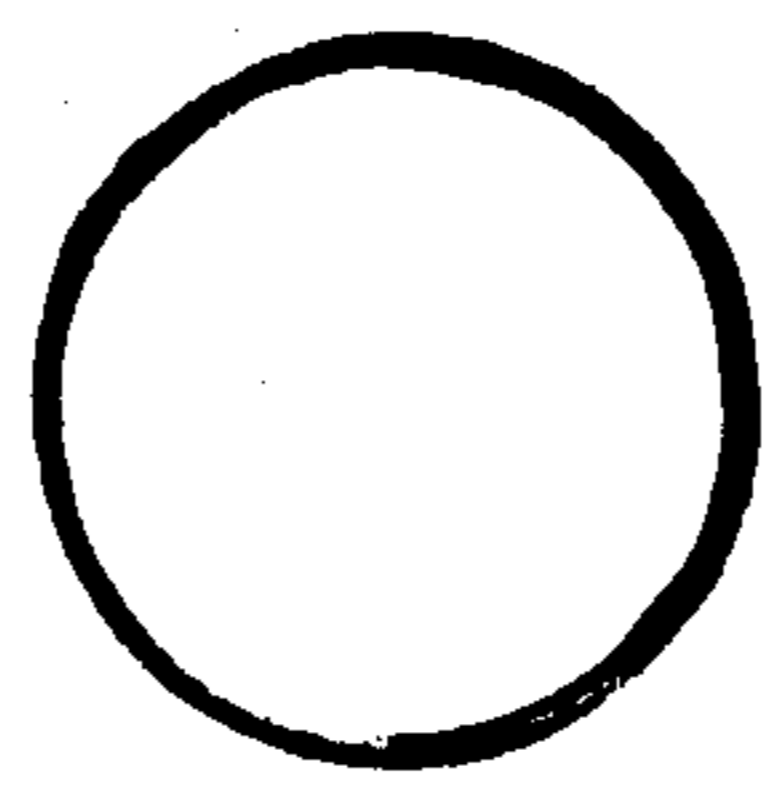

په تور برين چي په ميدان کي جنگيالي وي
 سرخيري کي پي وتلي ننکيالي وي
 په خپل کور کي د پر خلق نامستوي
 حقلان په ولسات کي نوميالي وي
 چي کلیم ورته بيرغ د يرغل ورکړي
 که په هر غار و مخ کړي، بريالي وي
 کليمه پخوله، په لاس کي بمبل توره
 د سپرو نوخو هم دغه دوه کالي وي
 که لوی شي دی هغه مند د ابدالي دی
 په داڅه که دچا توره ابدالي وي
 په سومات دغواين پخوله بانگ وايي
 چي په خټه کي پي گډه بلالي وي

بازداري پورې پېغور شولې بازداره
 باتورزي دې قوشخانه کي تپوسان شول
 په ټولنه کي رڼا پوښي راغلله
 که وگړي ټول د سيلمي نه حاجيان شول

فرعون اوهاماني په زلزل گوره
 پدې شخړو کې يوڅوکه کليمان شول
 چې ديوې پي ستا پلرینې واخستلې
 دمېرې له حايه پورته شواتيان شول
 د همت سپاره دې وېوگنېدل هسې
 خوسپاره درته له پامه وزبکان شول
 نرهریالی له خپلې ماري پېشانه شو
 په داڅه شي په ډنگ ډنگ که ناکسان شول

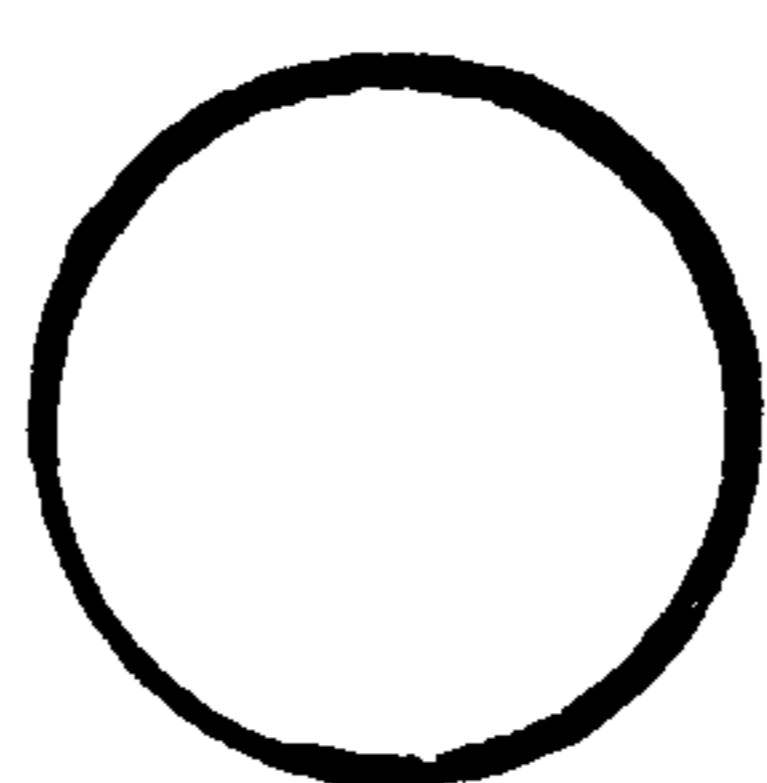
ای تورانکی اور دزه ونولسه
 ستایوه کوکه ور کېدلی نه شي
 تېره شلونه دا زغو که وي تل
 دسترکولاره څوک نیولی نه شي
 دگیدرانو په اور روکې چرې
 د زمري غورېب خطا کېدلی نه شي
 چې شي لاس بری د فطرت په لارو
 په هغو چرک را پر پوتلی نه شي
 دنن په گټه چې سې سود کېدی
 د صبايي میدان کېلی نه شي

چي له دې حُکمې پورته شوي نږدی

خبر د بل شوي سرور له نه شي

په شاه مېړه يې انگازه شوېده

که يې بنجغی نن ليدلی نه شي

چي دلچونر ور پيدا کړی تور دار شي

چي چنگېز يې وترې نوهغه لار شي

چي وسلو متوسره کلیمه نه وي

که دغر پشان تومن وي تار پتار شي

له دستورد کائنا ته خنک وختی

د کند و انبار شته من قامونه خوار شي

بېوسي په دنيا لويه کوتا هي ده

چي د بنکار کولونه وي، خپله بنکار شي

آدمزاد لويې مېړانې شي کولی

چي دخېستې د غمونونه وز کار شي

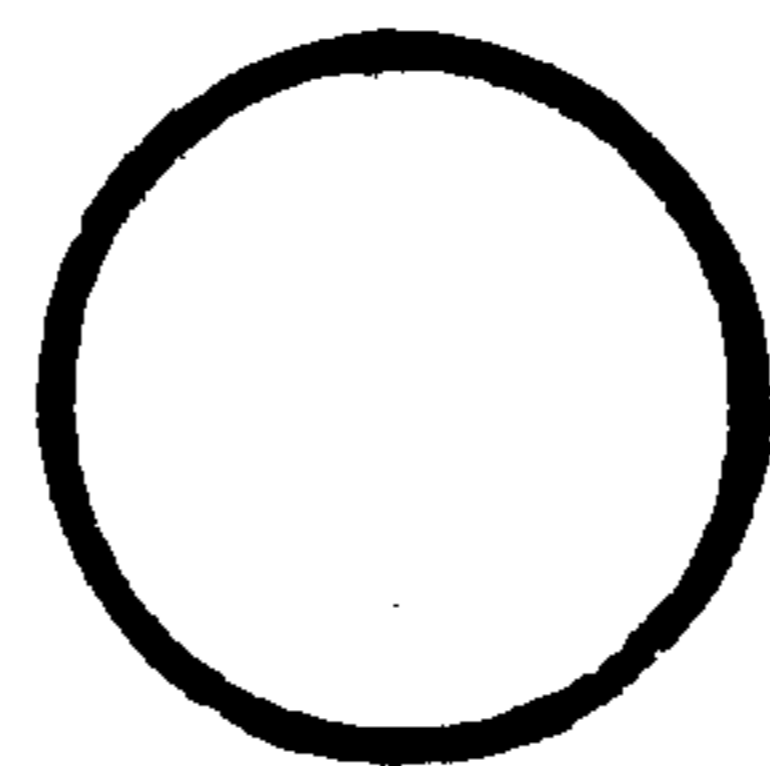
خواري بويه خو په حقي لاري بويه

خوردک کله په خولو وينو چنار شي

ته پخپل بخړکي ولي ناويسي ايې

هم بخړکي چي خوندي کړي سور انکار شي

شنه راستی دسروی هچری خیم نه خوری
که پری تپرد خزانو نو تر پیمان ششی

د باطل دویرتکی خو کلیمه ده

له نیمگرو مفکور و هیخ نه ویر پیری

د پر قامونه به د خیمکی له مخ ورک وو

خودتکه سره تبغ نه ویزی کپیری

نر پیری تپول سمسور بدل خروخت ترمیج کپیری

تلوار گزندو! دیک پوار باندی تو د پیری

پلویانو دروسو اولین! واری

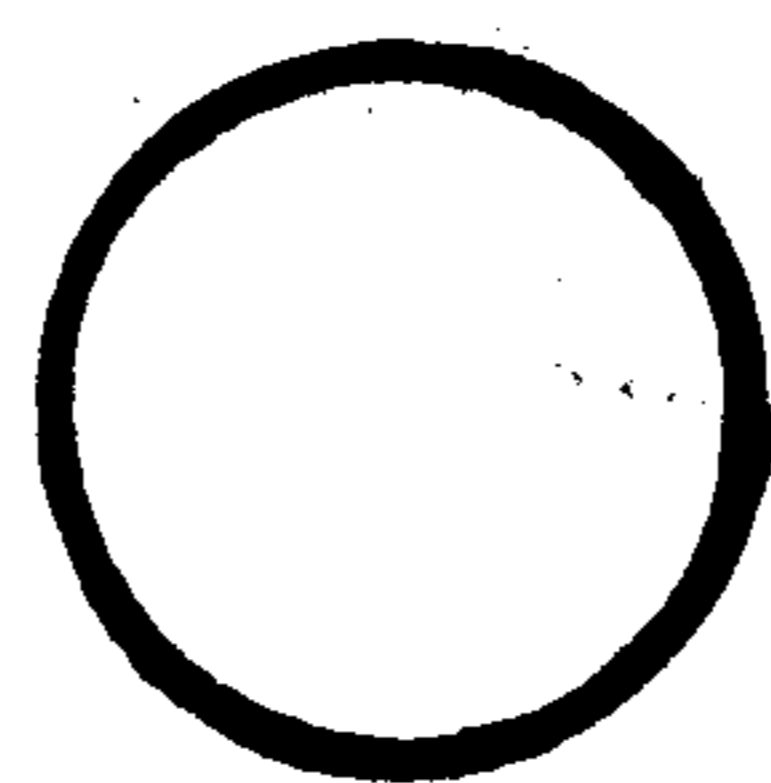
دانری ستاسوپه وړاندی به نور پیری

بنستونه د شروندون په یوه حال وی

ادا پنی مکرله وخت سره نور پیری

تپول بدلون یانه بدلون شروندانه ندی

خوار هغه دی چې یولورته خنکوز پیری

په شونکار د اباسین چپی شوی پورته

ولې چپ پی د مانگی سندرو نه کپره

۱- زبیری = زهرا.

تا رها کونه دخزان نهر گونه تېر شول

خود سر و پا شنه جامه پي زړه نه کړه

چې رښتيا ويل دکومو خولو تودوه

برپه دار پي له رښتيا و بله نه کړه

راغلل دېر انقلابونه دلې هوري

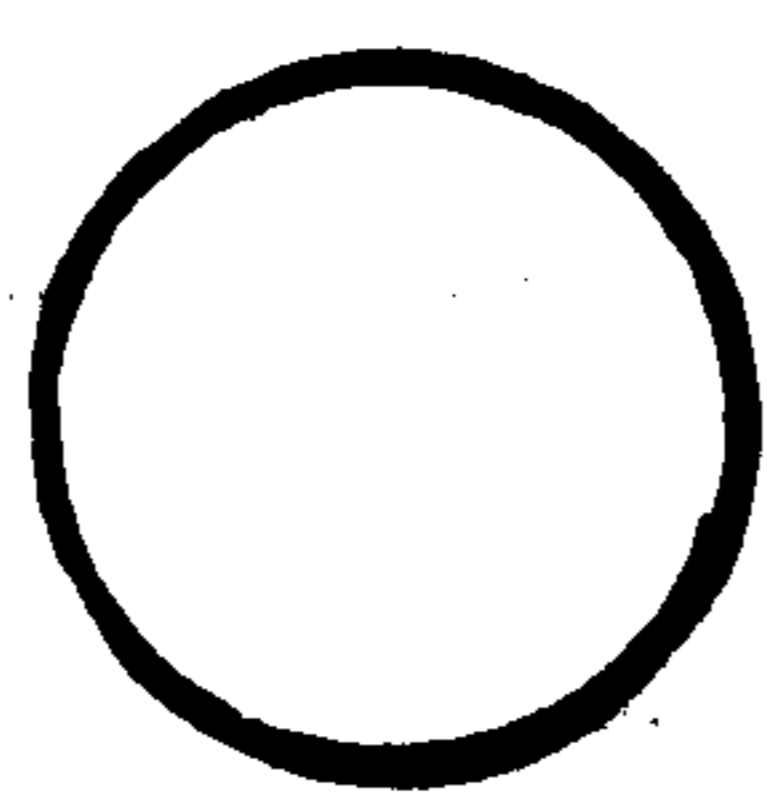
ولي درسته يوسا لار کليمه نه کړه

مېرني په مېرني پسې لوگي شه

خو باطل سره توده پي سره نه کړه

تېر و تېر و، ته متونو او خونې هم

هېڅ کچه د پتيا لوعقیده نه کړه

چې د سرو وینو پياشې پکې حلېږي

شاه حلېږي هم په هغولارو چلېږي

سر سجده د جماتونو په پوره وینو

د مېر په یوه هڅه نه ارزېږي

ککړی دکليمانووي تل هسکې

بنکرو وړې ککړی ورته تیتېږي

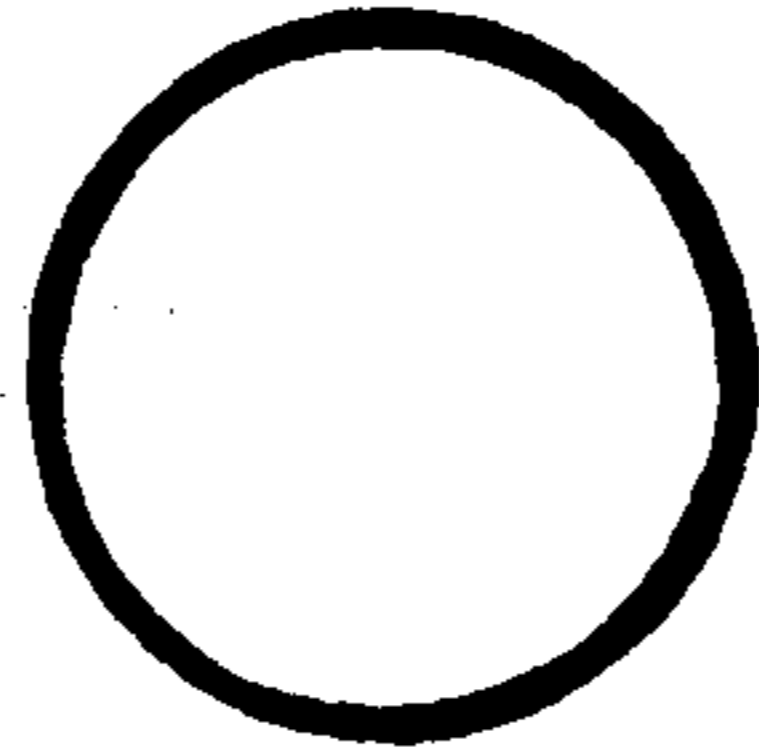
حتملان له زمانې وي پېرې غنکې

خلق نور زمانې پردود تېرېږي

کليمه دکائنات سر جنگر پڙدی

غل درغل به له جنک غالي پشاکپري

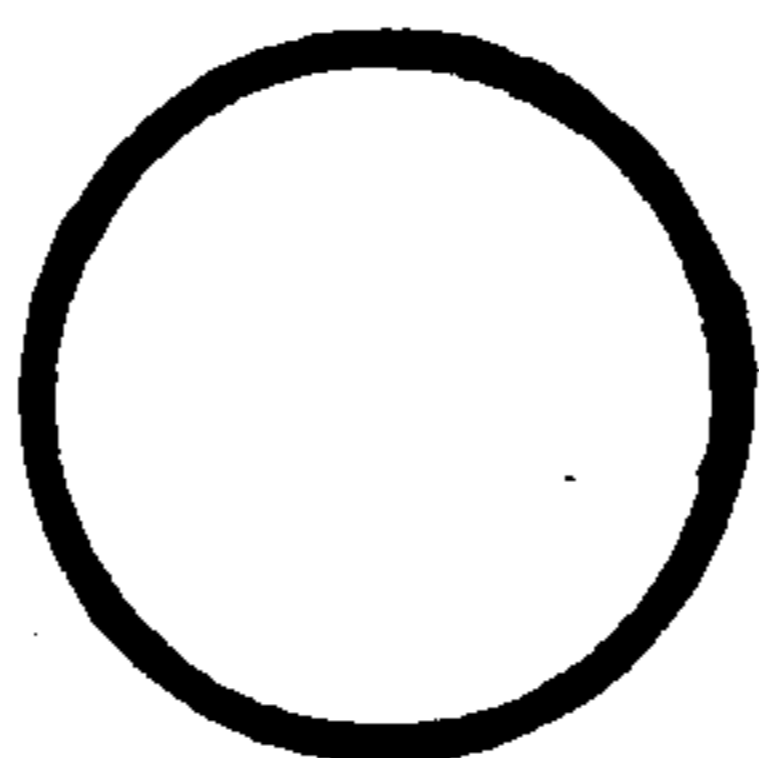
ته دې خپله غاړه خلاصه په مړي کا
دې ته مه گوره چې کله صباکپري

دمپړه له متو پاڅه دناحق جهان نسکور کا
په چينجنور وستو کرگو يود هيره پوري اور کا
دا خدايان دتینگې نه دی وپې ته سترگې ديور کا
د قامونو ندي حمله د آدم تاليزه کور کا
دا د غوښو تش لوتونه په خلقا د جسو نور کا

د خښتن په کښېدو کې

خپلې چارې دې انځور کا

په تيرو تورو برغندځي

ننگيالي ځي په خپل منډه ځي

دمپړه د خولو وروښم

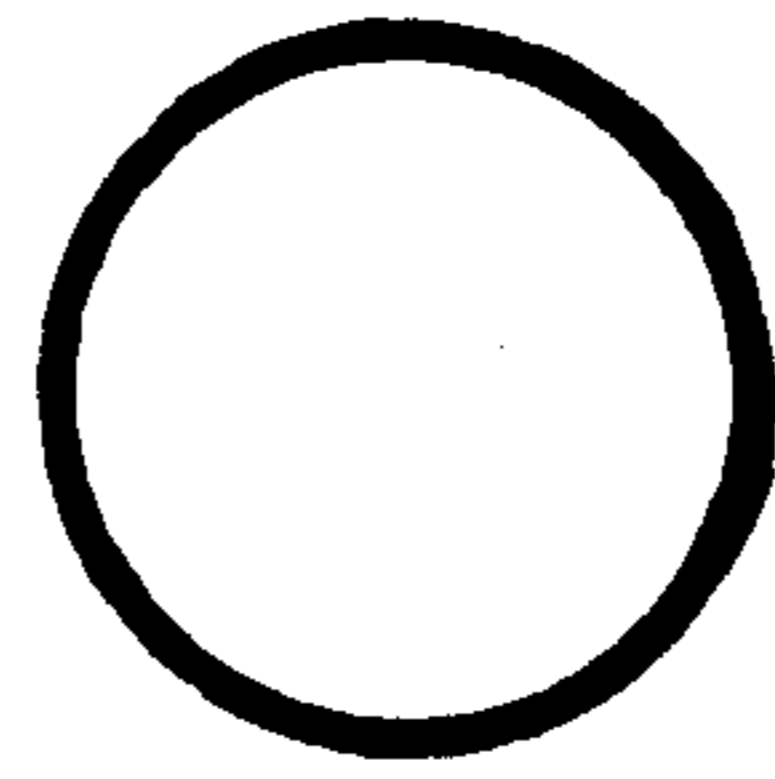
د سپر لوله گرده ونډه ځي

له خښتنه چې هر غږ وي
هغه کار هم کله شنډ ځي؟

هغه پښې پرې کړې بويه
چې د خلقو په مرکندو ځي
د تسپو خاوند ته خيروي

که ځي دارلره، لوند ځي
وسپنيزې خټې راوړه
د گلپانو آخر کښه ځي

چې په خانگه کې پخه شي
هغه ځمکې له بې شنډ ځي

چې له اوره لاشه موي
خټې ويره بيا له اوره

زړې مات وړوکی کور کړي
شي هماغارې له شه کوره
په چرسو به ترخو سود کړي

کائنات ځني پلن پسوره
د زړې ځای پکې ورک شي

چې ژوندون کړي جامه نوره

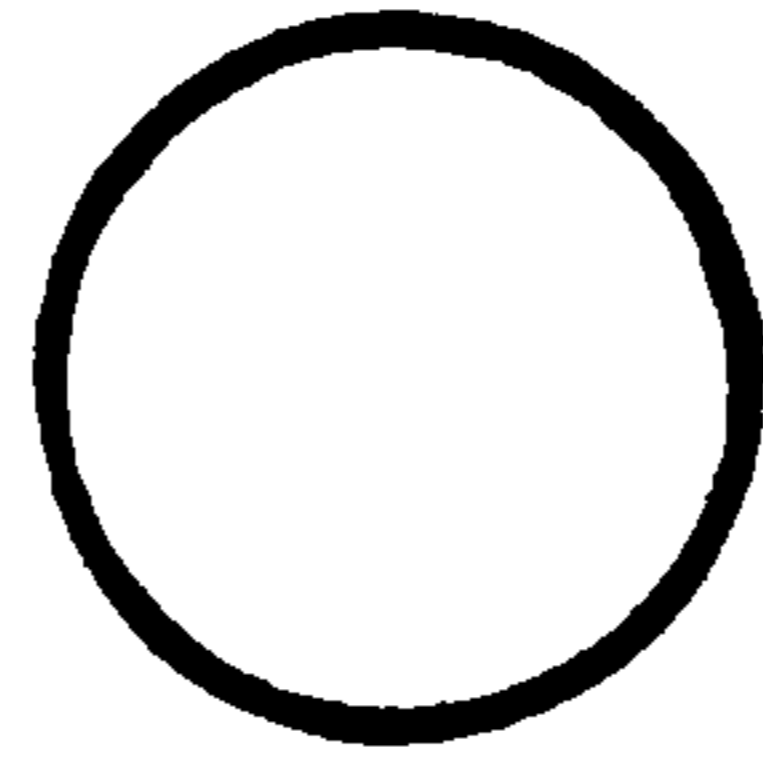
۱. خټ - کميس - پښې، ۲. چرسو - تنگ ځای

سرڀخيره تل پائڻپري

خير دي نشته سرڀخوره!

دفطرت په هنداره کسي

له خبنتنه خان ته گوره

چي خانمن دي هغه کس دي

چي ناخاننه دي ناکس دي

په سيلاب غرونه لري پري

خه ارزه بنت دلي دخس دي

يو په لس، هم يو په سل دي

پياوړي چي په جس دي

دهوسو دغزالې نه

دزمري ورتپره وس دي

په زرگونو دلو ستره له

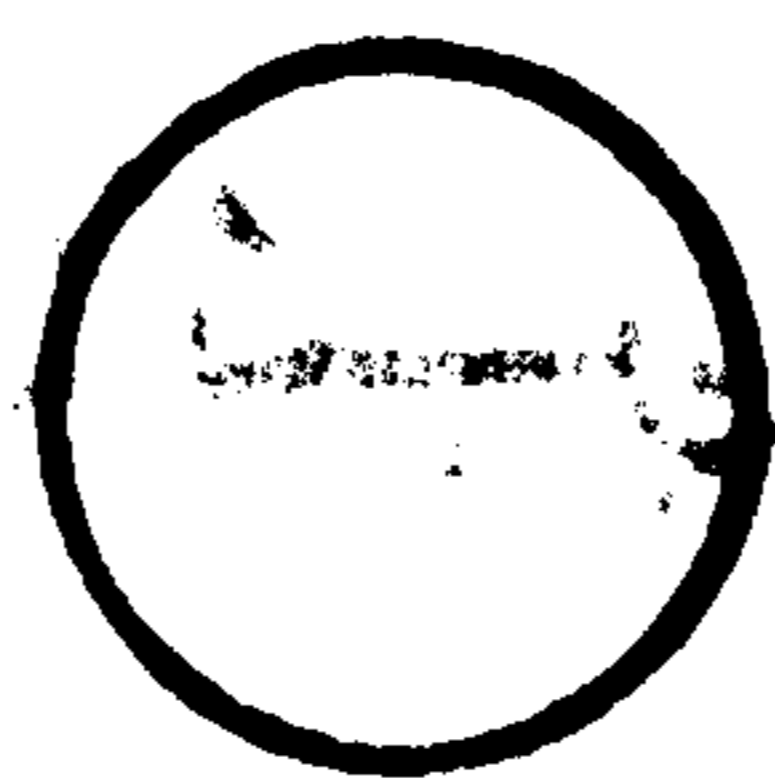
يو بڅري داوربس دي

گړندو پري بزيره گل کره

دمته و کاروان پس دي

۱- غزاله = دھوسوسيل

۲- سرڀ = يواينه

زرداران خوري مدام غونبې

د خپل قام لکه کرکس

په درست قام پې لگولی

له پېروراسې کرکس

دوی رېښمېن له سره واخلي

قام له پاتې شي يکرس

روزي دېب کاندې ولس ته

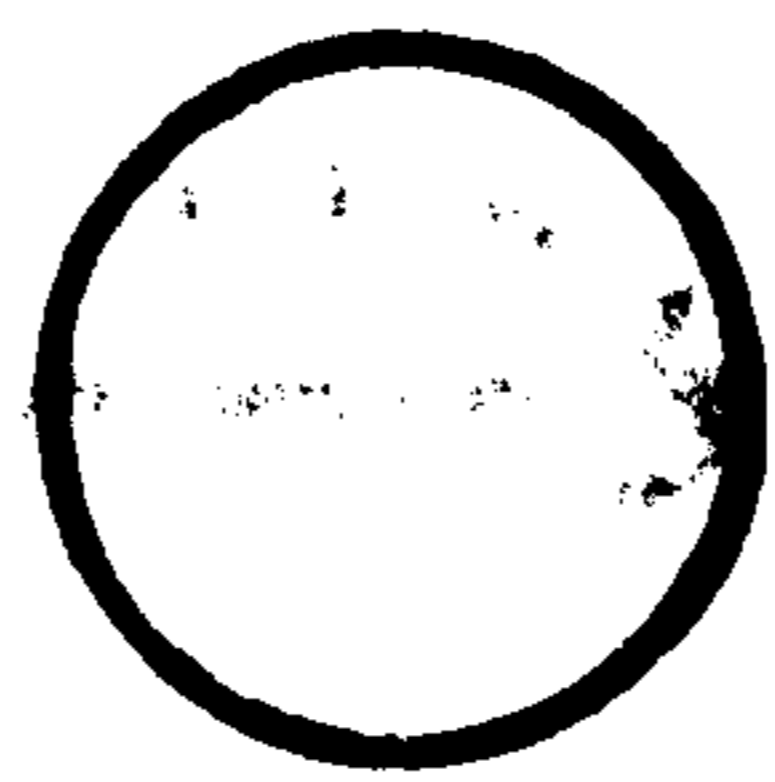
بياکوی مانځه او دس

دېپې وس ونډې کورونکو!

وي ترخوبه ستاسو وس

د «لا ترکضوا» وخت لنډ دی

لاکوی هوا هوس

چې ختکوری ظالمان شي

سینه یخه د جهان شي

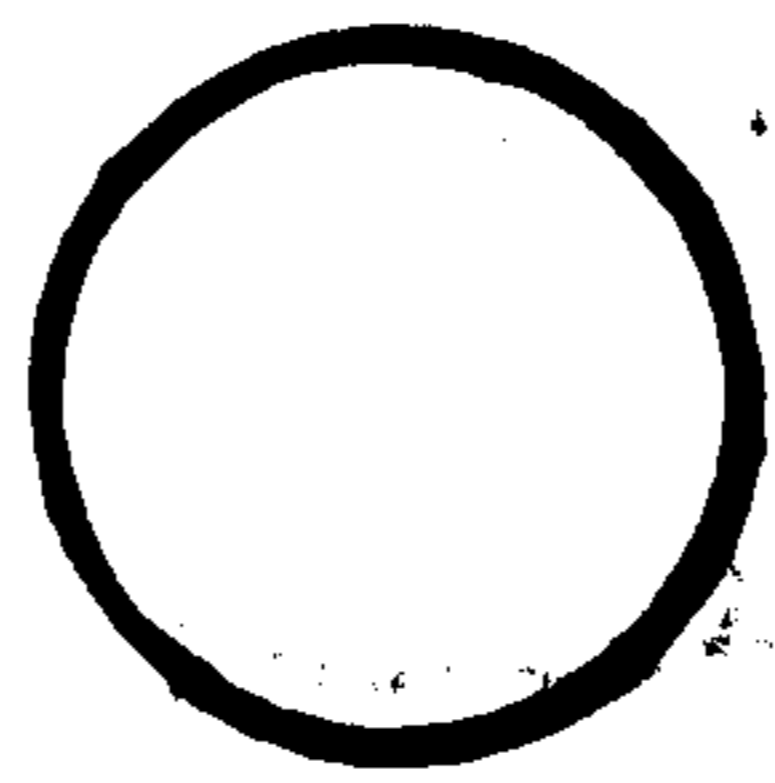
چې خدايان پرېمخې پرېوځي

راوچت بنيادمان شي

چي خانگري دوترورڪ شي
په توبنه لولنگران شي
کليمه هله په پنبوشي
د باطل بورجل چي وران شي
زرداري کي خاناهان وي
کليمه کي ٽول يوحان شي

پدي شخرو پرکنوڪ
هر هغه حلي انخور دي
چي د ٽول نوغي دخيره
همه چاروڪ حقطور دي

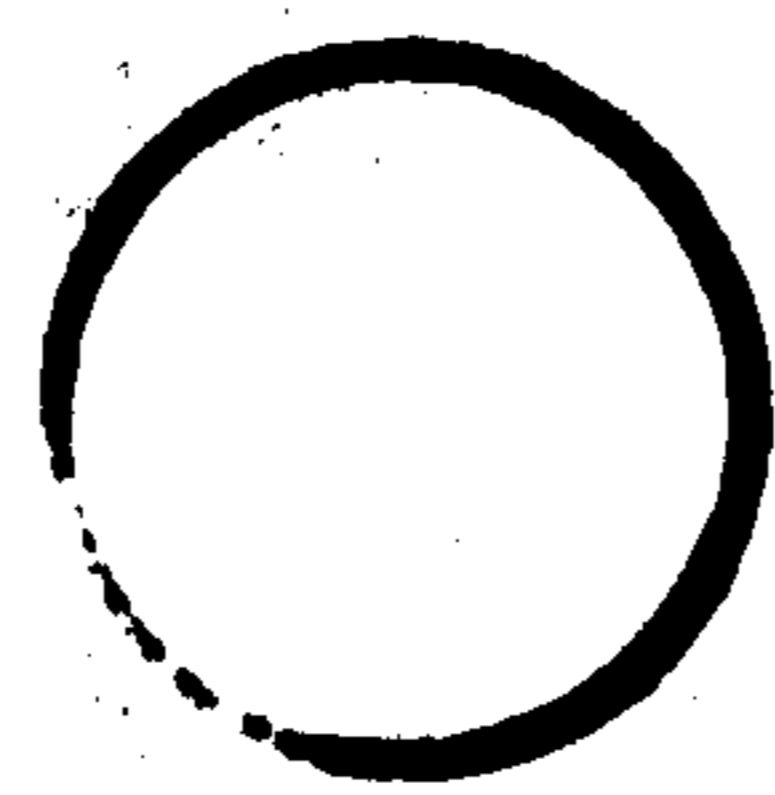
پورپه جسوشه بياگوره
چي يوتن خنکه لښکر شي
دمپره له چارو بريښي
په تندي اخستي غوشي
هردهغو برخنرتيا ده
چي خردڪ پاڅي لښتر شي
له تني زوخ چي اوچت شي
لکه نريري تل سحر شي

چې شروندی وی د بنکار خله

تودی وینی خود شهر شي

زمین کواينه شاه خلمو ته

سلاهی سنگر سنگر شي

خوانان خه کزې دورې دي

خکه یې غشی یې پلي دي

چې له باز چتو ته ناست دي

پيخالونه یې ولجې دي

ولسات لکه تنزري

د بنکاریانو په نچې دي

د بل مخه یې پتوله مخه

پرکني نه دي سرامي دي

د نمرود ویلی وایي

له آذریپ عقیدایي

چې نومری په سرودي

د سرو تشې پېنې دي

د باتور نخبني یې نشته

لا ملخی تړلې جوړې دي

ديوشرق نرغملونه دي

داپترې دومره اومسې دي

پکې زهيم بوده نه شه

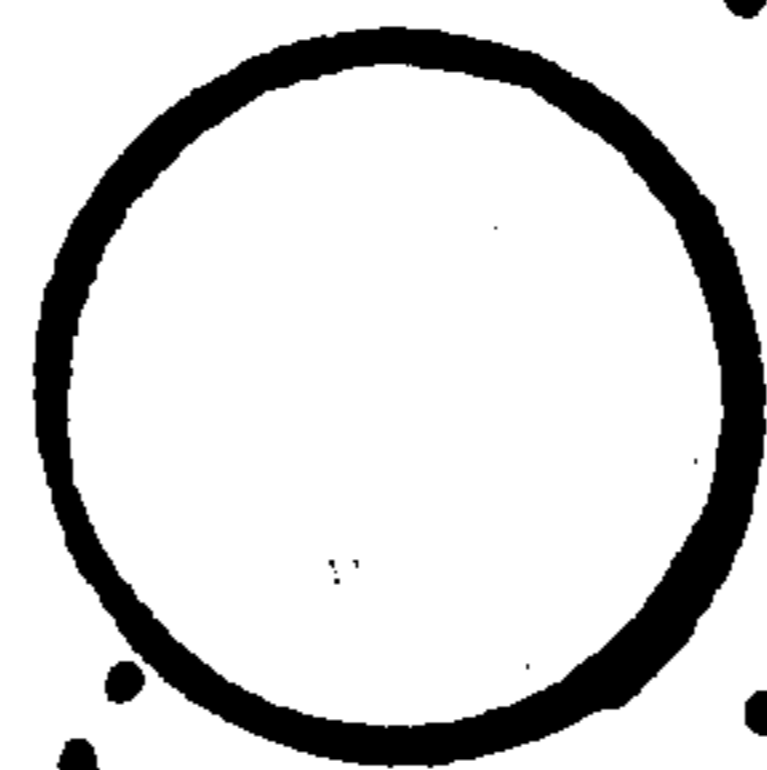
وجود تشې تنسې دي

د آدم خانگري «زهيم» لکه حق صمدا حد دی
تن نرازه دی ولې زهيم لَمْ يَلِدْ لَوْلَمْ يُولَدْ دی

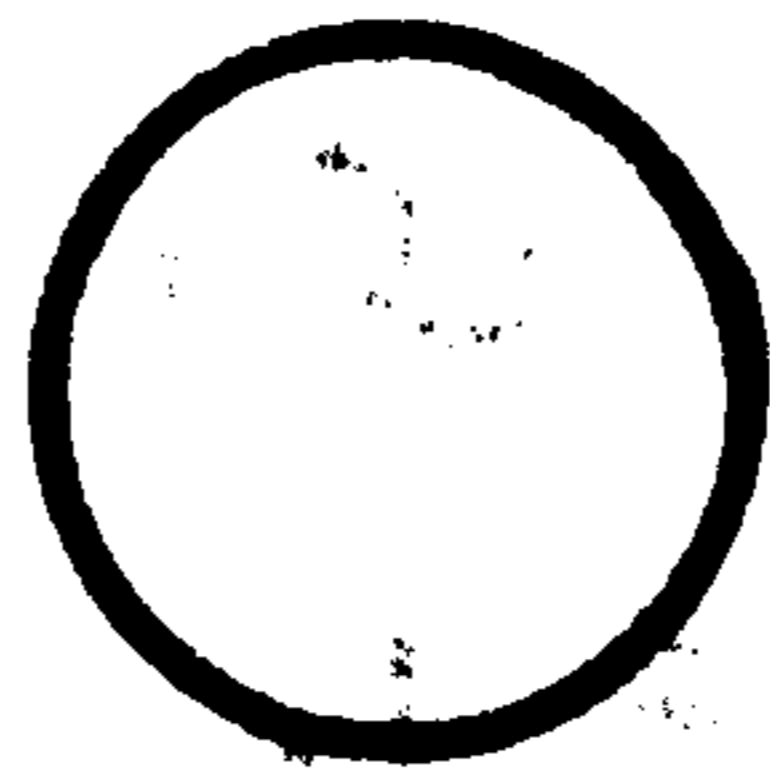
د هر زلاري په درون کې دخپل سترو جودان خوروي
تبع، تنه خانگي کلونه يې هم کلامونه په خپل لوروي

ديکړنگه برید مېرونه نيسي نور نور سنگرونه
د فطرت خوايزه لېونه دي که ساره نه شي متونونه
لمن څه چې، څادر خور کا د سپرلي ډېر دي کلونه
ته لا مېشت په سر پړاوي شرونه دې شخړې پړاونه
خونې خونې ستور تليزې تازره نه کړه يو خونونه
که تناکووته کښېنې شي کوته به منزلونه
قدم تېر کړه، چې غريزي ستور تلوکې جرسونه

يوه ورځ به درته راشي

ستور کزونه بېلکونه

چي په يو هسته پيوست شي
 ذري غوندي شي تور غر شي
 وړانگه گده شي په وړانگي
 رادبره نوي نر شي
 چي حجري غنبتلي پاخي
 نود هگ خاندر و سحر شي
 ننگ له ننگه چي کوشير شي
 هم لنگر شي، هم سنگر شي
 چي سپنگير سره صف تر شي
 هله الله اکبر شي
 هڅي هڅي چي په گواښ شي
 نوحو غي نوي په سر شي
 شهسواران چي يک جلب شي
 د بړدونو لوي اختر شي
 تور په تور باندي شي پوري
 سترگي سترگي يو نظر شي
 لاري لاري هر آسمان شي
 چي همت همت و زر شي

«ا» بړدونه، ولجې، مال، غنيمت.

دشروندي پته شي مخ لسوڅي

چي شوگير تپه نشتر شي

چي گيل بختل توره شي

بيا آدم جنت ته ورشي

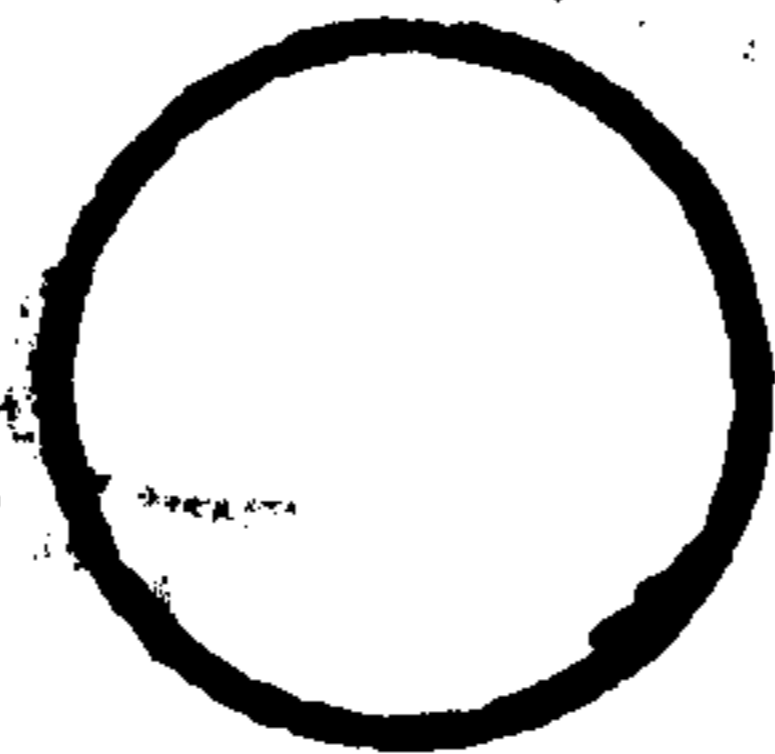
چي د عقل سپاره وين شي

پوچ خدايان هله د بر شي

د وجود توره زيرون دي اود "زه يم" نوښتون دي

نوښتون كره دشروندي شپه نوښت "زه يم" له پاڅون دي

يوغورڅي دي اباسين دي غرونه غرونه دي يونين دي

يوه هڅه دي سپوږمي ده يو يرغل دي ستور تيليز دي

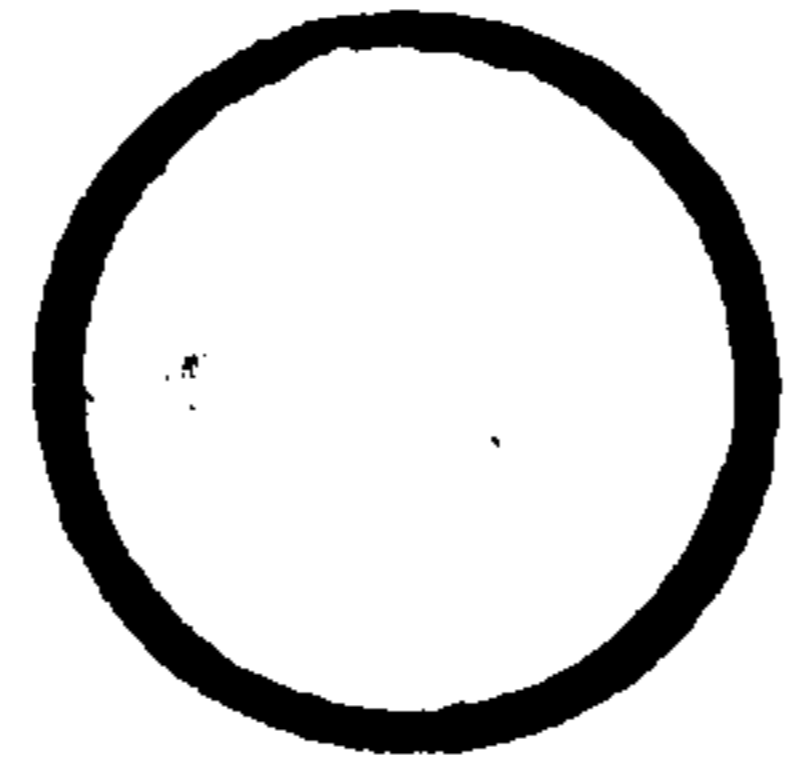
له تش شور لاس اوچت شوي اوس دهوره غوريز دي

ستا دتوري له تڪوره كائنات ټول سندريز دي

غره راغه دي له همته گل لمني گل مخيز دي

لادشروندي غرمه ده لري

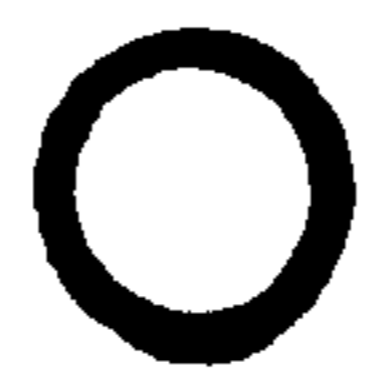
داخو اوس لاسوړ كهين دي

ڪه دٿرونڊ نقشونہ ڊپردي
ته د وارہ ٿرونڊان ڇوريپ
نور ٿرونڊون دي ھمہ پلي
ھم يو ته بي چي شھسوريپ
وارہ توي يويورنگ دي
ته لدرنگه سپرلي طورپ
دھوسي پھسترگه دنند
ھم باتور ڪسي د بسوريپ
د ذري پھ ڇاندره نمرپ
پھ قطرہ سمندر سپوريپ
ته پھ ڇمڪه ڪي آسمان بي
پھ سرھ او بو ڪي اوريپ
دلشي سرھ پياڻھ بي
لاشہ تورہ ھم ٽڪوريپ
چي راغونڊ شي موتي ڇاوري
ڪائنات شي چي ور ڇوريپ
د حجرو پھ اروننگه ڪي
لھ ظاھر ليده ڇھ نورپ

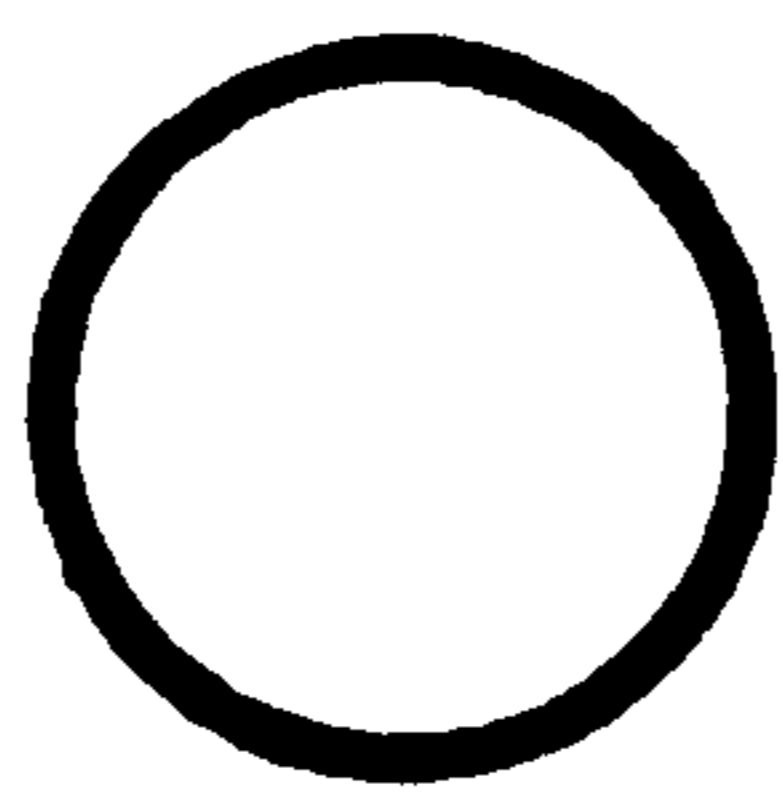
۱- پياڻھ = دشان توڙ ڪ گبين

نور کورونه په تا تنگ دي
نه هم سيال د خدای د کور پي

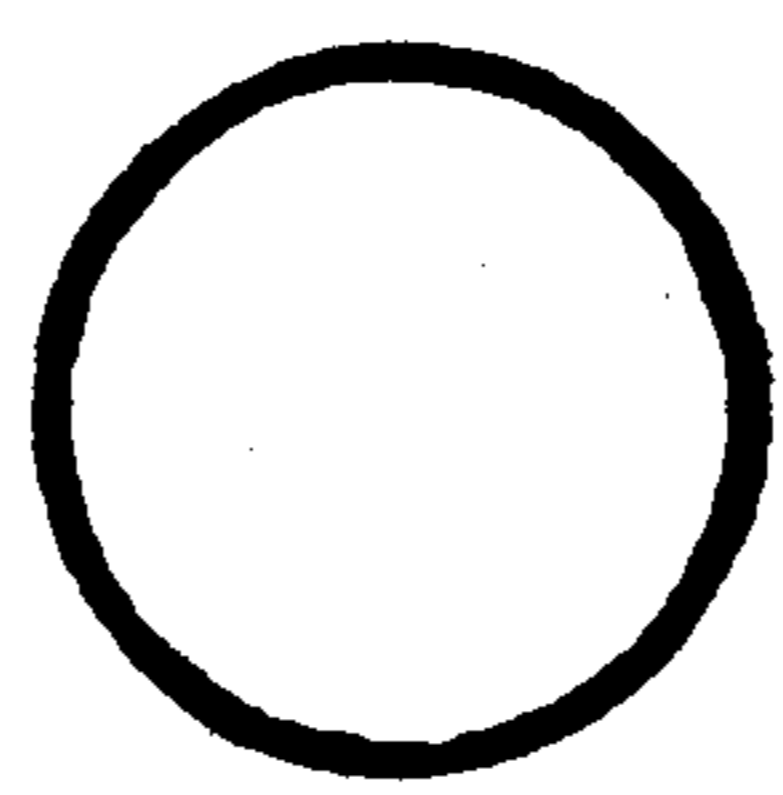

مفکورې به دېرې پوچ شي
ددې يو کليمې وړاندې

چې پي نن سندرې وايي
په صبا پي وايي سا ندې

دا د يوې او مشالونه	په تېلورکې نرغونه
د خولو وینو رانگونه	د سرهنگو شاه خلمو دی
اسمانکه سنگرونه	د شاه متو الامې يې
ویر سپرلي شاليزارونه	کښېدی پي د کراو دي
شه علمونه، حکمتونه	د ناغوس تر کوشو کيو پي
خوري او کړي شولانونه	په نهره د جنګر پزي يې
هڅو بونه، تهذيبونه	د عقلي مینود رښه يې

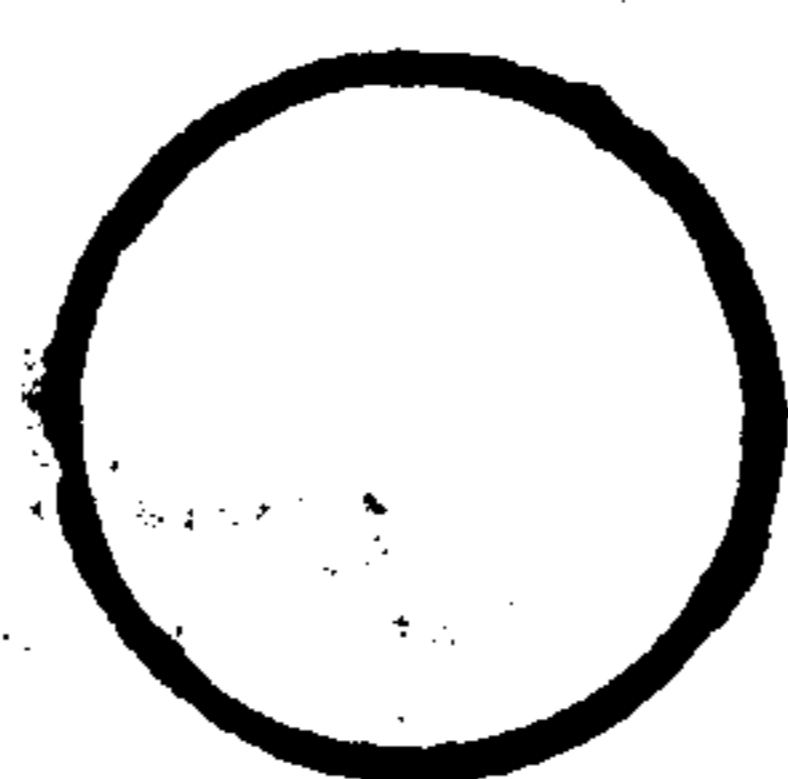

پسرلي پي تا نکه راتلی شي	د خلي دنرکس غښ دی
انقلاب زرغونېدی شي	په اړکه چاپېريال هم
مله د لارې ټولېدی شي	عکسونه پرکښو نه

مېړه مل که د خښتن دی له خښتن مخکې کېدی شي
د تیرو ازغوله تخرگه نوی شروندرا ستر کېدی شي

د فرعون له خپله درنده

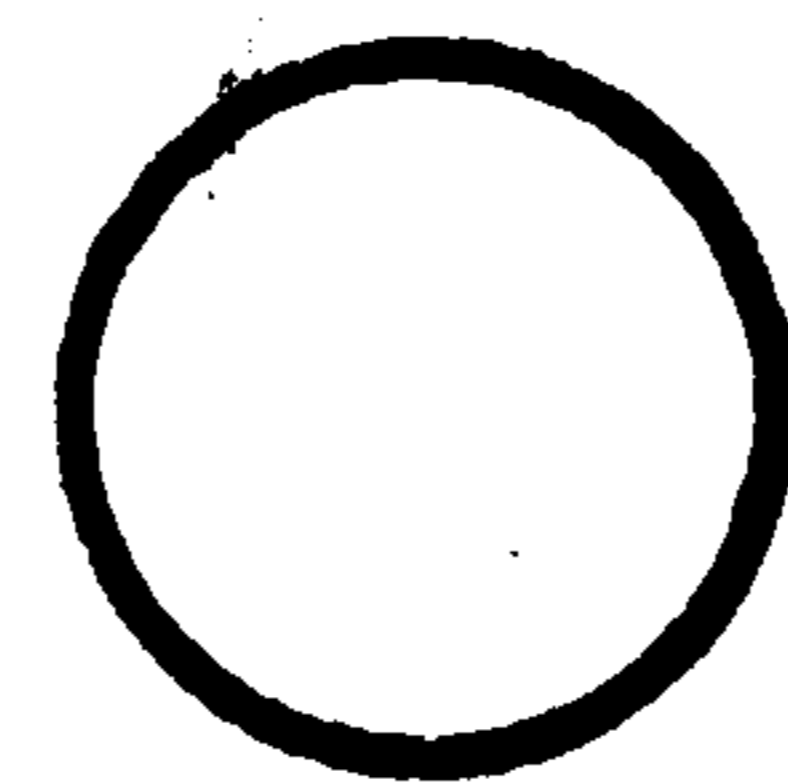
کلیان را پاشېدی شي

آدمزاد لا لښتیک دی لا دېر لږې له خپل دک دی
که په تومنه باتوران دی لا په چاروکې لوک دی
فلسفیان یې هلک فکره لا له زړه یې درک دی
په دې ویرلوی کائنات کې په یو حکمه، نمرتاوک دی
که خپلواکه دېر حاز بولي چې یې گوری لابل وک دی
د شپانه خاریې لانه نرده شرمخان دخپل کنوک دی
لا یې عقل دېر کچبه دی لا په دېر جهلونو کلک دی
د سرښوره نفوتکو په لاسونو کې لیتزک دی

نر بېښا کیان یې په جوش کې

هغه شان په امبولک دی

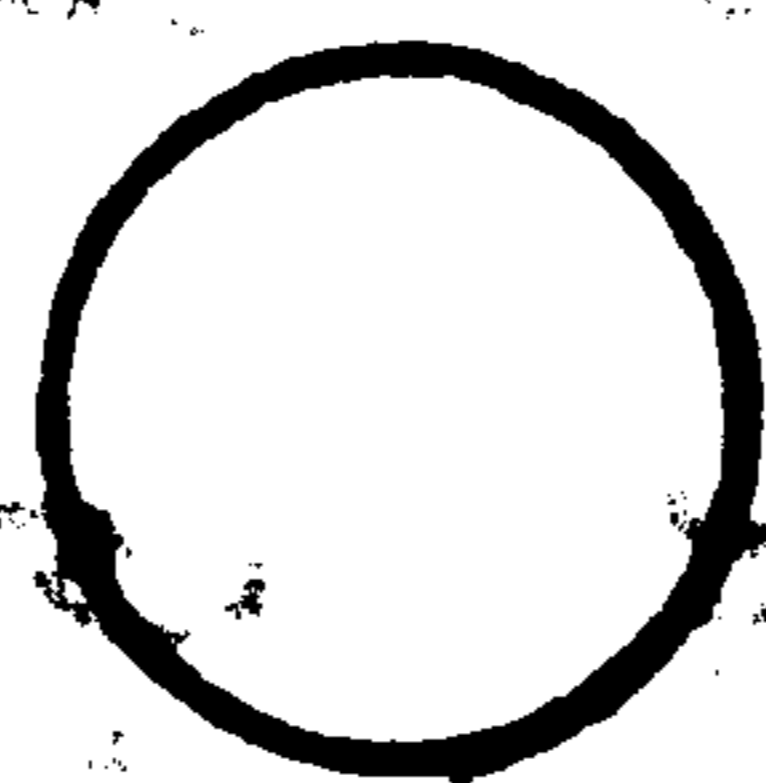

لا په سر یې فرعونان شته لا قارون شته، لاهامان شته
آدمزاد چې ریزکی دی لا دو چې دېر خدا یان شته
دولارې حکه نه شول چې پرې پت سلمان سلمان شته

لا په دار مسیحا خپري لاند پاري مذهبیان شته
خلیلان شروشي کسري د آذر لا لیکریان شته
هرنوبت ته کفر وایي لامخ تختی نرناریان شته
قلمونه په اور سوخي لا د علم غلیبان شته
آدمتاله لا یو خوب دی لا د قام، خاورې بتان شته

سپتوب ته لوکامزل دی

لا د دوو پشو حیوان شته

وخت به اخلي، آدمزی چي

له خپل خانه آشنا کپري

د خبنتن او دخپل نره بيم

په اړيکو چي هر سپري

وخت به اخلي دا حیوان چي

د سري په پښو پاڅپري

وخت به اخلي پوچ خدایان چي

د بربري، نسکور پري

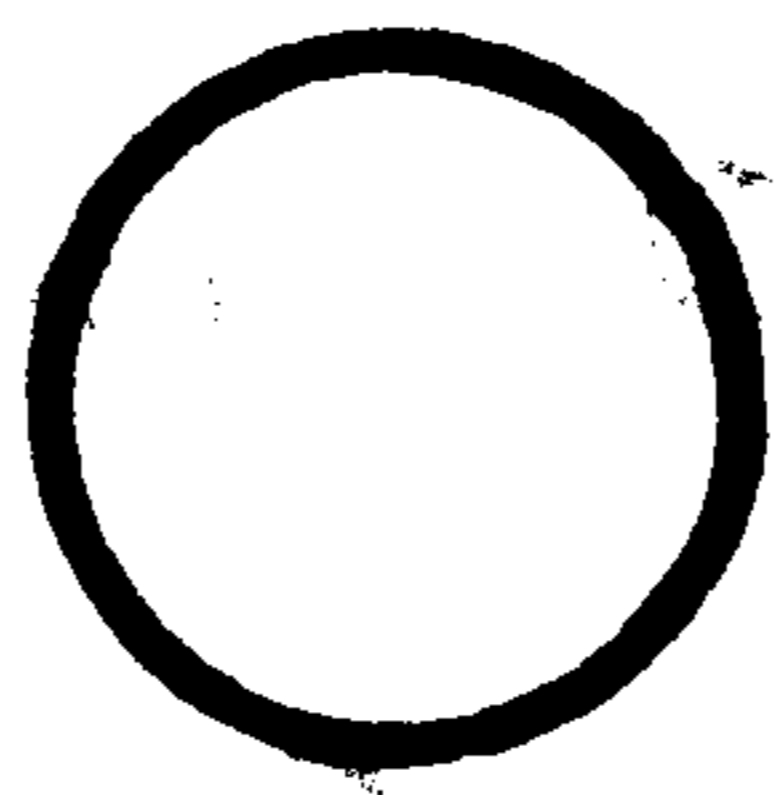
او د جهل کتابونه

د خندا توکي جور پري

وخت به اخلي کا سناک چي

ستر آدم ته بیاتیت پري

د آدم په پاڅېدو کې
لاد پرو پېرو وځنډ دی
ددې دوو پېنو څاروی ته
لایه ختې کې لوی کولنډ دی

ته په بتول کائنات بریې
ملغلر و یې په زه یم
په یو څاڅکی کې توپان یې
برسپرنه که لاک بنکارې
ستا توبری توره دې "زه یم"
که ورستی راغلی کاروان کې
مینځ هستی ته دې پام نه دی
لایمچه آدم یې ځکه

خوله ځانه بې خبریې
که سیپې په تن بهریې
په ذری دننه غریبې
چې په جس شي نو سره زریبې
هر په "زه یم" ولجه کریبې
خود واره کاروان سربې
د بهر هستی په چریبې
لاد نیم ځان روزن کریبې

انځاره کې حق ته تلیه!

دنا حقو انځور کریبې

منکور و پوچو او خوشو

کوچنی کری آدم زری دی

که یې ستر کتاب په لاس شي

د خبنتن د برش سړی دی

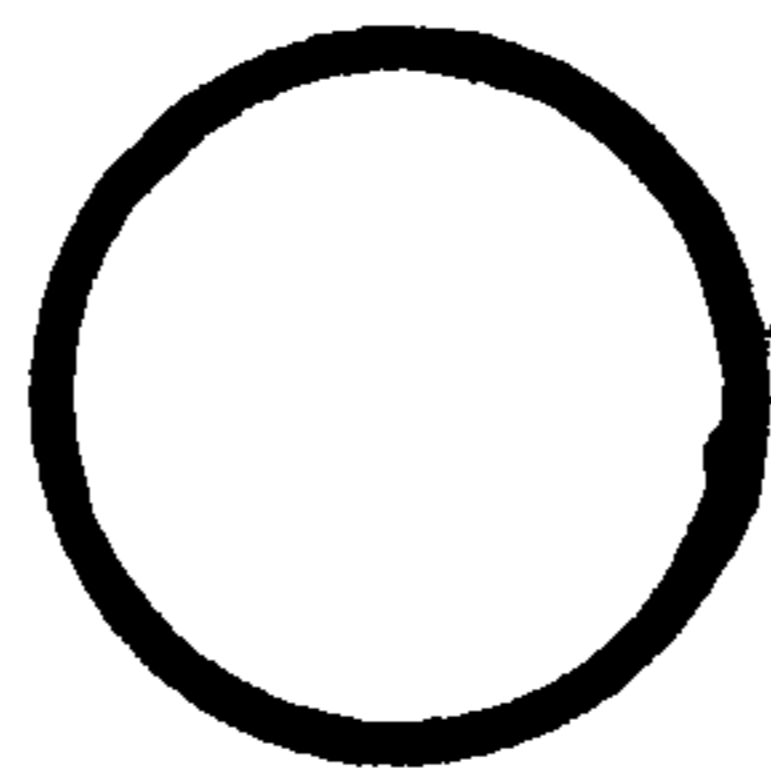

الکتاب په ادم نرونی

لارینودن آخرنی دی

که هر خوره لرغونی دی

خوهرنن کي صبانی دی

حق لا اوس هم ناویلی

که ویلی دندی دی

فرعونی دی په خمار کي

ناز پیره کلی دی

چرک پر پوتی سېلاب زوخی

نوح پلوی بی پیره دی

د کعبی سپایان جوت نه دی

آتیوان بیا په غدی دی

یومذهب دگتې نه دی

دالیندی وارو بی ژی دی

خلق خبنتی دبتکور دی

خکه بنخې آذری دی

ناپوهی دهر وگری

په وگری په غدی دی

مفکورې پوچې نیمکړې
بکلیکونه، تیزندی دی

چې خوندي دې کړو روږه شه

چې دې و بازه خوندي شه

لاس په ظلم پورته شوی

بپورته شرق په خپل تندي شه

د باتور و جس پي بايلل

چې دچتو وهندي شه

پوپي پاخي آدم و خوري

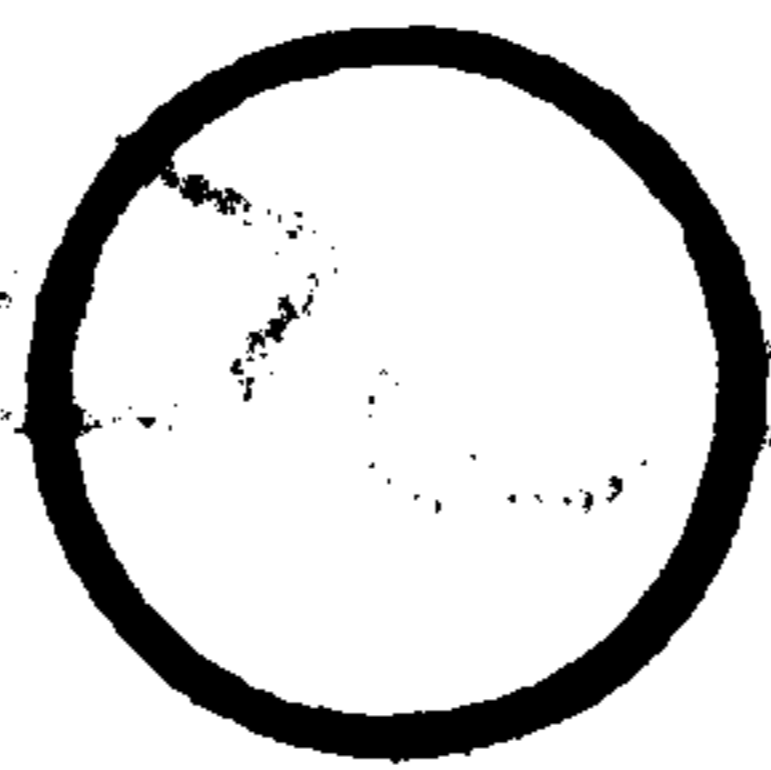
چې دپولو خای بندي شه

د خلیل پري ته وتی

د بتانو وهندي شه

چا تونگ د اسمان و خور

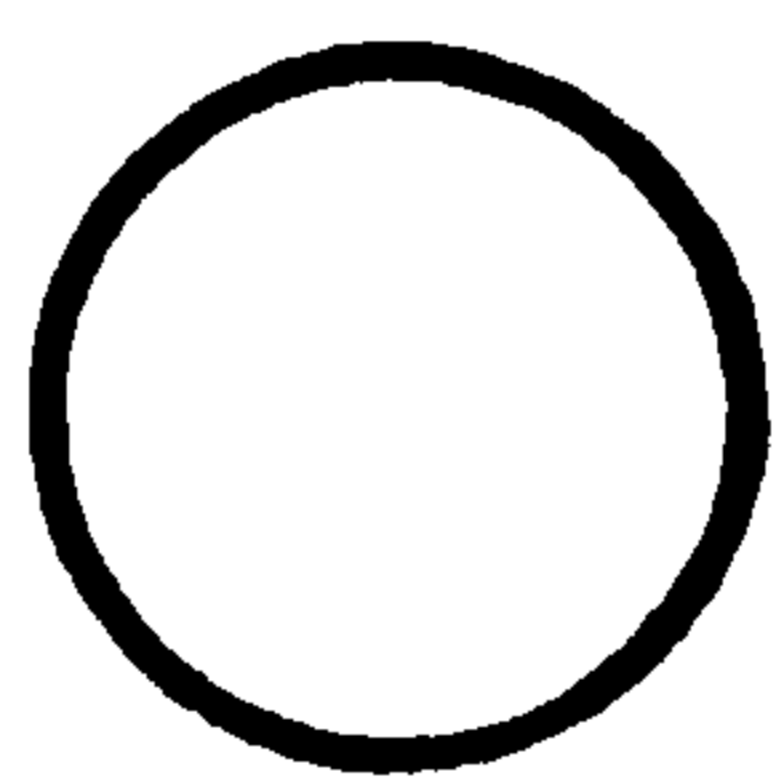
خوک پخلا په کړیندي شه

شوندانه ټول یو خانیز دی

که هر خومره گن رنگیر دی

مځ د ټولو په سيمه
 که هر توی بل مخین دی
 په یو بدم په زیر جبار وځي
 دارباب که زرتارین دی
 لارې لارې یوشه لاره
 تیل تلی یوشه تیلین دی
 ستور تیلین ستور تیلین کور
 کائنات یوشه کورین دی
 پدې دومره هک خاندیره کې
 ځمکه ناشې غونډې څیز دی
 خو ځمکزی په شونی تیاو
 دهمه شروند د توزین دی

په تنگومت کیر او کره
 شیش بیا واخله ویر جهان ته
 چې ذره په ولکه واخلي
 متی رابنکه بیا سلمان ته
 ستا تقدیر څه ځمکه نه ده
 لارې ویا سه آسمان ته

له بېلې درياب ته واوړه
له تنگي نه پلن دامان ته
غورکمنه په لينده کسره
بيا ورکښيوزه ښخ کبان ته
له سپرغودي ډېر شروند وکړه
لاس کړه او بډنمره وښان ته
پوهه بوځه خيړکتيا له
خيړکي راښکده ايمان ته
په نړۍ ورځور پدو کي
گرځېدلی اوسه ځان ته

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**